

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra psychologie

FENOMÉN MINGLES

PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY ŽIVOTNÍ SPOKOJENOSTI PARTNERŮ
ŽIJÍCÍCH V ODDĚLENÝCH DOMÁCNOSTECH

PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF LIFE SATISFACTION AMONG PARTNERS LIVING IN
SEPARATE HOUSEHOLDS

Magisterská diplomová práce

Autor: **Bc. et Bc. Milena Toman**

Vedoucí práce: **PhDr. Veronika Šmahajová, Ph.D.**

Olomouc

2023

Děkuji paní doktorce Veronice Šmahajové nejen za vedení této diplomové práce, ale také za její neutuchající podporu, cenné poznatky a přátelský přístup. Velké díky patří rovněž mému manželovi Karlovi Tomanovi a mamince Mileně Petrášové, kteří se mi snažili vytvořit prostředí, v němž jsem i jako novopečená maminka mohla pokračovat se studiem. A na závěr děkuji mému synovi Oskarovi a lesnímu klubu Jadérko, kde o syna pečovali ve chvílích, kdy jsem tuto diplomovou práci psala.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou práci na téma: „Fenomén mingles – Psychologické aspekty životní spokojenosti partnerů žijících v oddělených domácnostech“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne 1.11.2023

Podpis

OBSAH

Obsah	4
Úvod	7
1 Fenomén mingles	9
1.1 Vymezení pojmu mingles a jeho další alternativ v odborné literatuře	9
1.2 Partnerství jako stěžejní charakteristika mladé dospělosti	10
1.3 Charakteristika mingles	11
1.4 Ideální představy Čechů o partnerském a rodinném soužití	12
1.5 Motivace ke vztahu mingles	13
1.5.1 Předchozí zkušenost s partnerstvím	13
1.5.2 Finance a hospodaření s penězi	13
1.5.3 Práce či studium vázané na určité místo, silné vazby na rodinu a domov	13
Pocit vlastního domova	14
1.5.4 Péče o členy rodiny a střídavá péče	15
1.5.5 Preference nezávislosti a autonomie	15
1.5.6 Boření starých genderových norem a očekávání	16
1.5.7 Víc rozpadlých vztahů	16
1.5.8 Starší jedinci	16
1.5.9 Mingles jako řešení problémů z klasického manželství i vztahu	16
1.6 Mingles v kontextu změn evropské společnosti	17
1.7 Psychologické a sociologické faktory přispívající ke vztahům mingles	19
1.7.1 Neztratit sám sebe v intimitě	19
1.7.2 Teorie vynořující se dospělosti	20
1.7.3 Vliv sociokulturního kontextu	21
1.7.4 Strukturální faktory	21
1.7.5 Obezřetnost	22
1.7.6 Rozvolnění tradičních genderových rolí	22
1.7.7 Mingles jako období námluv aneb předmanželské sžívání	23
1.7.8 Role majetku a ekonomická (ne)závislost	23
1.7.9 Emoční podpora bez ztrát	24
1.8 Typy vztahů mingles	24
1.9 Kritická analýza současného stavu poznání o výzkumu mingles	25
2 Partnerství a životní spokojenost	32
2.1 Partnerství jako součást životní cesty člověka	32
2.2 Kvalita partnerského vztahu	32
2.5 Životní spokojenost a láska	34
2.6 Životní spokojenost a pohoda	34
2.7 Životní spokojenost a osobnostní charakteristiky	35
2.8 Životní spokojenost, pohlaví a věk	36

2.9 Životní spokojenost a práce	36
3 Životní spokojenost mingles	37
3.1 Partnerská spokojenost	37
3.2 Životní spokojenost a rodinný stav	38
3.3 Partnerská spokojenost a věk	39
3.4 Spokojenost v mingles vztahu	40
3.5 Závazek ve vztazích mingles	40
4 Výzkumný problém	43
4.1 Typ výzkumu	44
4.2 Výběr výzkumného souboru a použité metody	45
4.2.1 Popis výzkumného souboru	46
4.2.2 Etické hledisko výzkumu	47
4.3 Metody získávání dat	48
4.3.1 Polostrukturované interview	48
4.4 Procedura sběru dat	49
4.5 Způsob zpracování dat	50
5 Výsledky analýzy	55
5.1 Rozhodnutí k mingles vztahu a životní zkušenost respondentů	55
5.1.1 Potřeby	56
5.1.2 Životní zkušenost	58
5.1.3 Rozvod, rozchod a rodičovství	61
5.2 Aspekty životní a partnerské spokojenosti	62
5.2.1 Vztahové aspekty	63
5.2.2 Osobnostní aspekty a identita	69
5.2.3 Životní výzvy	71
5.3 Postoje přátel a rodiny	76
5.3.1 Sociální a podpůrná síť	77
5.3.2 Postoje nejbližších	78
5.3.3 Lhostejnost vůči normám	78
5.4 Výsledný model	79
5.5 Odpovědi na výzkumné otázky	81
6 Diskuze	84
6.1 Diskuze výsledků tématické analýzy	84
6.1.1 Zmapování, jak účastníci výzkumu přišli k rozhodnutí stát být ve vztahu mingles	84
6.1.2 Prozkoumání toho, jaké psychologické aspekty se podílejí na životní spokojenosti mingles.	86
6.1.3 Přiblížení postojů rodiny a přátel k tomuto typu vztahu.	89
6.2 Diskuze limitů a silných stránek tematické analýzy	90
6.3 Diskuze dalšího výzkumného směřování	91
ZÁVĚR	92
Souhrn	94

Literatura	95
Příloha č. 1: Abstrakt diplomové práce	105
Příloha č. 2: Abstract of thesis	106
Příloha č. 3: Informovaný souhlas	107
Příloha č. 4: Leták oslovující mingles	109

ÚVOD

Společnost, ve které žijeme, prochází zásadními změnami – některé probíhají tzv. „pod povrchem“, jiné můžeme pozorovat tzv. v přímém přenosu či být sami jejich účastníky. Tato diplomová práce si neklade za cíl zmapovat celé dějiště politických, ekonomických, kulturních a sociálních změn, nýbrž vystihnout jednu podstatnou část, která je ostatně „produktem“ těchto společenských milníků. Důležité proměny české společnosti nepřinesly totiž jen změny na pracovním trhu, ale mj. také posun v chápání „co je to rodina“ a „jak vypadá partnerství“. A právě těm se v této práci budu detailně věnovat – avšak ne z hlediska sociologického, ale psychologického, a to zodpovězením na otázky, jak se nám v těchto nových formách rodiny a partnerských vztahů žije, jak jsme v nich spokojeni a co tuto spokojenost ovlivňuje.

Předmětem mého zkoumání je přitom nová forma partnerského soužití, tzv. *mingles* (z anglického *married, but single*), tedy sezdané, ale i nesezdané páry, kteří se za pár považují, ale nesdílí společnou domácnost, žijí tedy odděleně. Tento fenomén přitahuje poslední dobou zájem odborníků i veřejnosti a jelikož i já sama patřím do generace, pro kterou tento typ soužití není neobvyklý, ba pro některé z mých blízkých přátel představuje dokonce atraktivní volbu, rozhodla jsem se tento fenomén detailně analyzovat, a to přímo s těmi, kteří všechny jeho „plusy i minusy“ zažívají na vlastní kůži.

V průběhu mého studia tohoto fenoménu jsem samozřejmě měla na začátku mnoho otázek, které mne zajímaly – ostatně právě ty byly pohonem, proč jsem si právě *mingles* nakonec jako výzkumné téma zvolila. Jak to mají tyto páry s intimitou? Není tento typ soužití náročnější na důvěru? Je to pro pár svobodná volba nebo byli donuceni jinými okolnostmi? A jak to budou mít jednou s dětmi?

Odpovědi se samy vynořovaly během vyprávění, které jsem v rámci mého kvalitativního výzkumu vedla. Věřím, že i pro ostatní bude tato alternativa partnerského soužití zajímavé téma a že má sonda do jeho hloubky poskytne ucelenější obraz toho, jak to v takovém novodobém soužití vypadá.

Teoretická část

1 FENOMÉN MINGLES

V současné dynamicky se vyvíjející společnosti jsou tradiční formy partnerských vztahů významně ovlivněny řadou sociálních, ekonomických a kulturních proměn. Jedním z nových jevů, který si získal pozornost vědců i veřejnosti, je fenomén označovaný jako mingles. Přestože se na první pohled může zdát, že jde o moderní trend, ve skutečnosti je to výsledek dlouhodobých proměn evropské společnosti. V následujících kapitolách se tímto fenoménem podrobněji zabývám tak, abych poskytla nejen komplexní pohled na fenomén mingles z hlediska historického, ale zejména také na jeho psychologický význam v dnešní společnosti.

1.1 Vymezení pojmu mingles a jeho další alternativ v odborné literatuře

Normativní pojetí partnerského soužití dříve nepředpokládalo model, v němž by dva lidé žili společně, avšak v oddělených domácnostech. Dřívější tripartitní vnímání vztahu (svobodný/á, ženatý/vdaná či žijící společně) se však v posledních letech diverzifikovalo o další možnosti, které dřívější normy nabourávají, respektive které se samy novou a akceptovanou normou stávají. Kromě lidí dobrovolně či dlouhodobě svobodných (tzv. singles) se čím dál častěji setkáváme také s tzv. mingles, tj. páry, kteří žijí spolu (za pár se považují a i okolí je tak vnímá), avšak nesdílí společnou domácnost.

V odborné zahraniční i české literatuře se tento fenomén označuje hned několika pojmy. Kromě původního **mingles (married, but singles)**, používá například Očadlíková (2009) termín **oddělené soužití**, Možný (2006) jej popisuje pojmem „**partnerství bez kohabitace**“. Formánková a Křížková (2014) se ve svém výzkumu rozhodly pro termín „**spolu, i když zvlášť**“. Zatímco v zahraniční literatuře se nejčastěji setkáme se zkratkou **LAT (living apart together)**.

Zaměříme-li se blíže na definici tohoto pojmu, pak na důležitý rozdíl upozornili Levine a Trost (1999). Dle těchto autorů je nutno odlišit mingles od párů či manželství tzv. **dojíždějících (commuting marriage)**, kteří na rozdíl od mingles společnou domácnost mají, avšak z praktických důvodů (nejčastěji studia či práce) se v ní pár dnů v týdnu nevyskytují.

Jak uvádí Formánková a Křížková (2014), ve výzkumu doktora Roseneila (2006) můžeme najít také pojem **partnerství bez korezidence** (non-residential partnership), v dílech jiných autorů (například Holmes, 2006) se mluví o partnerstvích na dálku (distance relationship).

1.2 Partnerství jako stěžejní charakteristika mladé dospělosti

Ačkoliv v České republice doposud chybí demografický výzkum, který by se fenoménem mingles zabýval, data z výzkumu *Životní a pracovní dráhy 2010* ukazují, že v tomto typu vztahu žije zhruba 6 % populace mezi 26-60 lety, přičemž nejvíce jsou tyto vztahy zastoupeny ve věkové kategorii 25-35 let, a to v 10 % (Formánková & Křížková, 2014). Podobná čísla najdeme i v zahraničních výzkumech, například Levine a Trost (1999) udávají, že mingles tvoří 4-10 % dospělé populace.

Krátce proto nyní analyzují vývojovou etapu, která se s partnerstvím váže, a to sice období mladé dospělosti. Ráda bych ale upozornila na fakt, že vztahy mingles se netýkají jen mladé dospělosti, ale mohou se na ose našeho životního příběhu objevit kdykoliv, tedy v době pozdní dospělosti (například jako dobrovolná volba po neúspěšném manželství), ale také v důchodovém věku. Mladou dospělost zde analyzuji z výše uvedených důvodů – tato věková kategorie je pro fenomén mingles typická a nejvíce ho zastupuje.

Jak píše Vágnerová (2007), za mladou dospělost je považováno období mezi 20-40 lety, kdy nejenže na další rozvoj osobnosti působí v daleko větší míře sociokulturní podněty, ale dochází také ke stabilizaci emočního prožívání, posunu v oblasti sebepojetí, vyjasnění vztahu k hodnotám a normám a přijetí nových rolí a s nimi spojených způsobů chování. Dle vývojové teorie Eriksona (2015) je mladá dospělost obdobím intimity a počátku generativity, tedy časem, kdy se předpokládá navázání intimního vztahu s druhým člověkem a založení rodiny.

Partnerství má v této době velký význam: nejenže je nejdůležitější variantou intimního vztahu, kdy se člověk vzdává části své samostatné identity ve prospěch „nás dvou“, ale je také důležitým prostředkem osobního rozvoje mladého dospělého. Partnerství rovněž uspokojuje naše citové potřeby a vykazuje se znakem symetrie a komplementarity - to znamená, že partneři jsou si rovni, avšak tím, že jde primárně o **vztah muže a ženy**,

jejichž role jsou odlišné, mohou se vzájemně doplňovat (Vágnerová, 2007). Otázkou této diplomové práce však bude to, zda skutečně přetrvává tento tradiční pohled na partnerství a co v dnešní době obnáší pojem „žít v páru“, popřípadě to, jak se tento pojem v důsledku společenských, politických, psychologických a dalších změn redefinoval.

1.3 Charakteristika mingles

Jak jsem naznačila výše, tak pojem mingles se nemusí týkat jen období mladé dospělosti (ve které obvykle navazujeme první vážné vztahy), ale může se jednat i o „vyústění“ životní dráhy mužů a žen, kteří už za sebou zkušenosti s partnerstvím či manželstvím mají. V tomto případě se jedná o volbu oddělených domácností z důvodů péče o děti, péče o rodinného člena či preference autonomie a nezávislosti, kterou například v předchozím vztahu postrádali. A teď se dostávám k zásadní otázce, která se logicky nabízí: **Je tento typ vztahů vždy otázkou svobodné volby nebo jsou tyto páry donuceni takto žít pod vlivem vnějších okolností?** Nejen v mém výzkumném souboru se setkáme s obojím: Někteří lidé takto žijí na základě vlastního rozhodnutí, druzí by rádi domácnost sdíleli, avšak okolnosti jim to nedovolují. Kromě věkové kategorie a „vývojové etapy“ je proto nutné brát v potaz i otázku **dobrovolnosti**.

Druhá otázka, která je s tímto fenoménem spjata, je otázka **časové osy**, tzn. zda se **jedná pouze o životní fázi či dočasné řešení** (tzn. před sestěhováním, před svatbou nebo naopak před rozvodem), nebo o zcela **novou formu vztahu**, která se vyznačuje **trvalostí**, tzn. oba z páru jsou s tímto uspořádáním ztotožnění, vyhovuje jim to a své rozhodnutí nemají v plánu měnit.

Co se samotného pojmu týče, napovídá nám překlad „married but singles“, že by se mělo jednat o lidi, kteří jsou vdaní/ženatí. Výzkumníci však k této výzkumné otázce přistupují spíše s ohledem na **subjektivní pocity intimacy** než na oficiální status páru, respektive manželství. Proto jsem se i v mém výzkumném souboru rozhodla začlenit jak sezdané, tak nesezdané páry, a to z důvodu, že bych požadavkem „sezdaní“ mohla přijít o významné proměnné, které fenomén mingles charakterizují.

A nezapomeňme zdůraznit, že skupina lidí, kteří volí tento typ soužití, je značně **heterogenní** - zdůrazňuji to zde proto, že jsem se i během svého výzkumu často setkávala s názory mých přátel a okolí, že se musí jednat například o tzv. kariéristy nebo mladé lidi, kteří se snaží oddálit závazek, jenž je s partnerstvím spojen. Ve skutečnosti se však jedná o

velmi různorodou skupinu lidí mnoha věků, různého rodinného i osobního backgroundu a s řadou motivů. Mingles tedy nejsou úzká skupina lidí, kterou by bylo jednoduché charakterizovat za pomoci pár proměnných.

1.4 Ideální představy Čechů o partnerském a rodinném soužití

Navzdory demografickým změnám je **život v páru** stylem, který preferuje většina Čechů. „Podle výzkumu **Rodina 2019** byl i mezi mladými lidmi ve věku od 18 do 30 let podíl těch, kteří by chtěli žít po celý život bez partnera, velmi nízký (necelých 8 % u mužů, 6 % u žen). Všechny sledované generace by chtěly žít nejlépe v jednom manželství po celý život (nejmladší do 30 let muži 52 %, ženy 57 %, generace šedesátníků v době uvedeného šetření po 60 %) (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2020, s.125).

Zpráva o rodině (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2020) rovněž udává ideální **věk a podobu rodiny** – za ideální věk ženy pro založení rodiny je považován interval od 25 do 29 let; za ideální věk muže pak období od 30 až 34 let. Ve společnosti podle této zprávy rovněž přetrvává ideál dvoudětné rodiny, přičemž ideální věk ženy pro narození dítěte pokládaly dotázané ženy do intervalu mezi 25. - 29. rokem.

Základní kritéria, která jsou dle české populace zásadní pro úspěšné partnerství, jsou pak podle výzkumu Rodina 2019 (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2020) **věrnost** a **tolerance**. U mladých mužů to pak byl požadavek na **dobré sexuální vyžití**. Napříč generacemi jsou pak zásadními faktory **schopnost diskutovat o problémech**. Čtyřicetileté ženy upozorňují na **nutnost sdílení péče o děti a domácnost**, pro ty je rovněž důležité **finanční zázemí**. Mezi další základní kritéria určující úspěšnost manželství pak **patří čas pro sebe, společně strávený čas, dobré bydlení a bydlení oddělené od rodičů**.

1.5 Motivace ke vztahu mingles

Jak jsem výše zmínila, skupina lidí, kteří se dostanou (ať dobrovolně či nedobrovolně) ke vztahu mingles, je značně pestrá. Stejně tak bohatý je i rejstřík motivů, které je k tomuto typu soužití vedly. Dovolte mi, abych je vám v krátkosti představila.

1.5.1 Předchozí zkušenost s partnerstvím

Levin (2004) zmiňuje, že samotné rozhodnutí „žít s někým“ je velký a náročný krok, a to nejen pro lidi, kteří ještě vůbec neví, co partnerství obnáší, ale rovněž pro ty, kteří si už partnerství „se vším všudy“ zažili. Tímto se dostávám k prvnímu motivačnímu faktoru toho, proč některé páry volí oddělené domácnosti, a to je **předchozí zkušenost s partnerstvím**, a to zejména zkušenost která byla **nepříjemná**, traumatizující nebo **nesplnila očekávání**, které od ní partneři měli (například se navzdory manželství cítili osamělí, měli pocit, že nesdílejí intimitu takového soužití a neumí dobře komunikovat). Jak upozorňuje Levin (2004), někteří z nich jsou přesvědčení, že společné soužití zapříčinilo konec vztahu a jejich mingles volba je vlastně snahou se dalšímu rozchodu vyhnout.

1.5.2 Finance a hospodaření s penězi

Lyssens-Dannebom a Mortelmans (2014) nabídli do kategorie motivů také finanční aspekt. Dovolím si říct, že otázka financí a hospodaření s penězi je v běžném partnerství a manželství na denním pořádku, a ani mingles toto téma nemíjí. Během svého výzkumu jsem se setkala s několika skupinami: některým z nich finanční stránka mingles nevyhovuje (je pro ně nákladné platit si vše sám), dalším naopak finanční stránka vyhovuje (mají pocit, že ušetří víc a/nebo jim vyhovuje otázka autonomie), dvě ženy z výzkumného vzorku dokonce uvedly, že je tato forma soužití náročná z důvodů velkých nákladů na cestování. Nesmím však zapomenout také na skupinu lidí, kteří si finančně vypomáhají a na nákladech se společně podílejí, tzn. finančně hospodaří spolu, byť v oddělených domácnostech.

1.5.3 Práce či studium vázané na určité místo, silné vazby na rodinu a domov

Jak píše Levin a Trost (1999), mingles vztahy se objevuje rovněž u párů, které jsou tzv. kariérově zaměřeni a odmítají své aktuální pozice opustit, popřípadě je opustit

nemohou (v tomto případě je to pak takové soužití chápáno jako důsledek vnějších tlaků, tedy volba nedobrovolná). Jedná se pak o tzv. **vztahy na dálku** či **víkendová manželství**, kde není neobvyklé ani to, že péče o děti připadá více na jednoho z partnerů/manželů. V neposlední řadě tuto skupiny zastupují také studenti, kteří studují v jiných městech. Zásadní proměnnou je v tomto případě **geografická vzdálenost**, která určuje, jak snadné či složité je navštěvovat se. Neobvyklá nejsou ani partnerství, kde je vzdálenost několik tisíc kilometrů a několik hodin časového rozdílu. Ani tento případ nebude v mém výzkumu chybět, a poukáže na další významné faktory, které jsou se vztahem na dálku spjaty – ať už se jedná o finanční stránku návštěv (respektive letů), časové posuny, budování intimity a další psychologické skutečnosti jako například důvěra, sdílení, pocity bezpečí a podpora.

Pocit vlastního domova

Mluvíme-li o domovu, pak z psychologického hlediska pojímá koncept domova nejen jako fyzický prostor, ale jako komplexní fenomén, který přesahuje hranice materiální existence. Domov je základním prvkem lidské psychiky a je nezbytný pro duševní životní spokojenost a pohodu. Domov je spojován s představami lásky, návratu, bezpečí, a je obdařen osobním a emocionálním významem. Lidský vztah k domovu je tvořen a utvářen v kontextu rodinných vztahů, tradic a kulturního dědictví.

Z hlediska psychoanalýzy je zajímavý pohled Bachelarda, který ve své knize „Poetika prostoru“ (2009) vnímá domov jako místo naplněné vzpomínkami a subjektivními prožitky. Domov je pro něj „kout světa“, kde se uchovávají intimní okamžiky a tajemství. Připoutání k domovu je zakotveno v intimitě, a jak Bachelard poznamenává, domov je místem, které nám umožňuje vstoupit do světa snů a vzpomínek. Důraz je kladen na vnímání domova jako místa, které člověk prožívá a nosí v sobě, a to i skrze silné emocionální prožitky.

Psychologické mechanismy, které vedou k pocitu vlastního domova dle Portešové (1998) zahrnují:

- 1) **Vazbu na místo:** Vazba na místo je důležitým konstruktem v environmentální psychologii, který se týká emocionálního pouta mezi jednotlivcem a jeho bydlištěm.
- 2) **Identitu místa:** Identita místa se týká toho, jak jednotlivec vnímá a popisuje své bydliště, a jak se tato identita promítá do jeho pocitu sounáležitosti a přijetí.

- 3) **Bezpečí a pohodlí:** Domov by měl být místem, kde se cítíme bezpečně a pohodlně, což je základním předpokladem pro pocit vlastního domova.
- 4) **Sociální interakce:** Pocit domova je také ovlivněn sociálními interakcemi, které se v daném prostoru odehrávají, a kontrolou přístupu k vlastnímu Já.

1.5.4 Péče o členy rodiny a střídavá péče

Vzhledem k proměnám společnosti (a týká se to zejména rozvodů a nárůstu tzv. střídavé péče), stoupá i počet párů, kteří oddělené bydlení volí právě z důvodu péče o rodinného člena. Jak uvidíme ve výzkumné části, respondenti uvádějí nemožnost stěhování kvůli soudně stanovenému místu péče o dítě, výjimkou nejsou ani případy, kdy se jeden z párů musí starat o nemocného člena rodiny. Někdy by se společně sestěhovat mohli, ale tuto možnost nevolí, a to zejména z vysokých nároků na „sladění“ dvou rodinných systémů.

1.5.5 Preference nezávislosti a autonomie

Asi není překvapením, že jednou skupinou mingles jsou lidé, u kterých je zřejmý posun hodnot - **ctí nezávislost a autonomii** a distancují se od všeobecně přijímaného ideálu společného soužití. Během výzkumu jsem se setkala s lidmi, kteří k tomuto dospěli v průběhu životní cesty (tzn. například klasické soužití zažili), jiní byli k autonomii a nezávislosti vychovávaní v rámci rodinných hodnot, popřípadě s tím vyrostli v důsledku historie rodiny (v mém případě se jednalo o tzv. dítě samoživitelky, která je odmala zvyklá se sama o sebe postarat).

A co říkají ostatní výzkumy? Například Levine a Trost (1999) zmiňují, že zejména ženy, které prožily rozpad vztahu, si na nezávislost zvyknou a v dalších vztazích už po sdílené domácnosti s novým partnerem netouží. Tomášek (2006) pak v této souvislosti hovoří o tzv. **individualizačním habitu**, kdy se po čase stráveném bez partnera oslabuje schopnost přizpůsobování druhému člověku a schopnost partnerského soužití.

Některé studie starších párů (Karlsson & Borell, 2002) rovněž ukázaly, že tento typ vztahů upřednostňují primárně starší ženy, které si mohou žít svůj život podle svých představ, avšak nepřijdou o emocionální podporu. Kromě toho nechtějí také měnit své předchozí zvyklosti.

1.5.6 Boření starých genderových norem a očekávání

Haskey a Lewis (2006) zmiňují, že tato forma soužití souvisí i se snahou žen **oprostit se od genderových očekávání** a že cesta mingles je pro ně vysvobozením se z role hospodyňky, pečovatelky a té, která se má postarat o domácí krb a pohodu.

1.5.7 Víc rozpadlých vztahů

Říká se, že „dvakrát nevstoupíš do stejné řeky“ - tomu dle De Jong Giervold (2015) odpovídá i to, že zatímco po jednom rozvodu lidí často vstoupí do nového manželství, po dvou a více rozpadlých vztazích je až dvakrát pravděpodobnější, že si zvolí v dalším vztahu oddělené soužití. Stejná autorka však uvádí, že musíme brát v potaz i věk - u lidí nad 55 let se pravděpodobnost mingles soužití rovněž zvyšuje.

1.5.8 Starší jedinci

Hovoří-li se o mingles, tak je běžný předpoklad, že se jedná o něco nového, tzn. postihující zejména mladší generace. Není to však pravidlem. Vzhledem k tomu, že věk se díky kvalitě lékařské péče zvyšuje, tak je větší pravděpodobnost, že se spíše než s ovdovělými, setkáváme i s rozvedenými seniory (Karlsson & Borell, 2002), kteří se v případě nového vztahu rozhodují rovněž pro oddělené domácnosti. Umožňuje jim to emocionální sdílení a podporu (zejména mají-li své děti a vnoučata daleko), na druhou stranu si ale nemusí zvykat na něco jiného a vystupovat ze „zajetých“ kolejí.

1.5.9 Mingles jako řešení problémů z klasického manželství i vztahu

Jak upozorňuje Levin (2004), v některých případech spolu jedinci žili, avšak společné bydlení jim přineslo řadu konfliktů, které se rozhodli vyřešit tak, že spolu nadále v jedné domácnosti setrvalat nebudou. Tzn. jako partneři nadále fungují, milují se a cítí se k druhému zavázání, ale definitivní konec či rozvod z důvodu „praktických neshod“ jim přijde zbytečný.

Duncan et al. (2013) ve své studii z let 2011-2012 shrnuli motivy do čtyřech hlavních kategorií, a to mingles jako způsob, jak se **ochránit sebe nebo své blízké** (zejména děti); způsob, jak se **ochránit před další bolestí a zklamáním**; způsob, jak **neohrozit vztah** (například každodenní rutinou), a v neposlední řadě také jako způsob upřednostňování sebe sama a pocíťovaných potřeb **seberealizace a autonomie**.

1.6 Mingles v kontextu změn evropské společnosti

Vrátíme-li se do druhé poloviny minulého století, vidíme pod pojmem partnerství posloupnost kroků označovaných jako „tradiční manželský systém“ – za prvé svatební obřad, za druhé stěhování do společné domácnosti, za třetí počátek sexuálního vztahu a za čtvrté první dítě (Levin & Trost 2003, citováno v Levin, 2004).

Dnes se běžně setkáváme i s jinými podobami partnerství – homosexuální páry, páry nesezdané, dobrovolně bezdětné, singles, rodiny samoživitelů či rodiny rozvedené. Podívejme se ale nyní na historický vývoj blíže, abychom lépe pochopili, jaká cesta k těmto formám vedla.

Van de Kaa a Lesthaeghe (citováno v Rabušic, 2001) definují jako zásadní bod zlomu rok 1965 – od této chvíle je západní Evropa dějištěm proměny směrem k demografickému individualismu a modernitě, konkrétně proměny tradičního manželství směrem k akceptování nesezdaných soužití. Významnou proměnu přinesla také antikoncepce, která chrání proti nechtěnému těhotenství, ale také dává lidem svobodu ohledně volby rodičovské dráhy (van de Kaa, 1994).

Druhá polovina minulého století znamenala pro podobu rodiny **zásadní zlom**, a to zejména ve formování partnerství a naplňování plánů stát se rodiči. Zásadní změny v Česku v posledních 30 letech shrnuje Šulová (2006):

- a) Podmínky pro svobodnější volby
- b) Proměny hodnotových preferencí
- c) Různorodost životních plánů a očekávání
- d) Různorodost životních podmínek
- e) Individualistický životní styl a emancipace
- f) Pluralita životních a rodinných drah

Jak vidíme, jedná se jednak o proměny spjaté se společenskou a ekonomickou transformací tzv. „devadesátek“, ale také o dlouhodobé demografické trendy probíhající v západních společnostech. Tyto změny vyústily ve vznik rozmanitých forem soužití, které v konfrontaci s „tradičním pojetím“ rodiny mohou působit neobvykle a jejich společenské

přijetí není jednoznačné – tzn. mnoho z nás ještě neví, jak se k nim postavit, avšak odborná i laická veřejnost jejich existenci již dostatečně reflektuje.

Jak bylo diskutováno ve Zprávě o rodině (Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2020), pak na základě výše zmíněných vývojových trendů charakterizuje dnešní rodiny třemi základními rysy:

- a) **Rostoucí diverzita rodinného soužití** a relativní nárůst nerodinných forem soužití
- b) **Destandardizace** životních drah, která se projevuje jak rozmanitějšími formami, tak novým načasováním přechodů do partnerství a rodičovství
- c) **Nestabilita rodiny a křehkost partnerských vztahů**, oslabené mezigenerační vztahy v důsledku rozpadů partnerství

Levine (2004) pak ze sociologického hlediska upozorňuje na několik faktorů, které se na vyšším výskytu mingles partnerství podílejí: jedná se zejména o celkově **delší dobu života** (díky níž se také zvyšuje pravděpodobnost rozvodů nebo ovdovění), druhým aspektem jsou **změny na trhu práce** (které si žádají vyšší stupeň specializace a vyšší úroveň vzdělání, s čímž je spojena menší ochota partnerů stěhovat se), třetím aspektem je **schopnost cestovat a vliv IT technologií**, které nám umožňují seznámit se i na dálku, což k odděleným domácnostem rovněž přispívá.

Růst počtů lidí, kteří žijí v oddělených domácnostech, můžeme chápat jako **důsledek těchto změn**. Tyto individualizované formy života jsou alternativou k tradičnímu partnerství, redefinují také to, co je to intimita a to, co je genderově „vhodné“. Není divu, že mnohými je pak taková forma soužití považována za odchylku či „podivinství“, jelikož jak statistiky ukazují, máme v Česku ještě velmi tradiční představu o tom, jak by mělo partnerství a manželství vypadat.

1.7 Psychologické a sociologické faktory přispívající ke vztahům mingles

V této části práce se detailněji podíváme na konkrétní faktory, které jsou s mingles spojeny. Uvidíme, že důvody pro tento typ soužití se mohou lišit v závislosti na věku i rodinné historii, a že ne vždy se jedná o definitivní podobu vztahu. Na chvíli se zastavíme také nad spíše psychologickými tématy jako je intimita, autonomie, obezřetnosti, chybět však nebudou ani více sociologické faktory, jako je role majetku a rozvolnění genderových rolí.

1.7.1 Neztratit sám sebe v intimitě

Intimita je spojena nejen s partnerským vztahem, ale také samotným vývojem člověka. Erikson (2015) popisuje intimitu jako ochotu jedince plně se zapojit do emocionálních vztahů, přičemž je připraven přijmout významné oběti a kompromisy pro udržení těchto vztahů.

V psychologickém smyslu pak tzv. milostná intimita klade na každého z partnerů nemalé nároky, které blíže popisuje Říčan (2021):

Milostná intimita je součtem několika proměnných: **tělesné a duševní něhy, sebeotevření se se všemi kladnými i zápornými stránkami, důvěry bez výhrad, vzájemné úcty, pravdivého poznání partnera a schopnost milovat ho i s jeho chybami, pravdivé poznání vlastních citů k partnerovi, společného díla a plánů do budoucna, hravosti, smyslu pro humor, společného objevování a výlučnosti.**

Erikson přitom upozorňuje (2015), že právě s intimitou je spojen strach ze ztráty vlastního já, protože nyní už člověk není sám pro sebe, ale existuje ve svazku, který si žádá oběti. A právě tento strach ze ztráty vlastního já může být v extrémním případě protipólem intimity, kde člověk volí raději izolaci a samotu, nesdílení sama sebe s druhou osobou.

Možná vás teď napadá otázka, co se ale skrývá mezi těmito dvěma extrémy? Existuje „něco mezi“ absolutní intimitou a izolací? A preferuje-li člověk autonomii, může i přesto prožívat s druhým člověkem intimitu?

Odpověď nám mohou poskytnout některé výzkumy, které právě vztahy mingles vidí jako kompromis, kdy se člověk sice druhému oddá, ale **ne za cenu úplné ztráty vlastní autonomie**.

Například ve výsledcích již výše zmíněného výzkumu ze Švédska (Karlsson & Borell, 2002) lidé staršího věku (60 a výše) vnímali navzdory odděleným domácnostem vztah jako hluboce intimní, plný důvěry, vzájemného porozumění a sdílení.

Na to, že je upřednostňování autonomie typickým motivem pro mingles zejména u starších osob, upozornila i Levin (2004). Tyto osoby už za sebou většinou manželství mají (jsou rozvedené nebo ovdovělé) a oddělené domácnosti jim poskytují prostor pro vlastní návyky a rytmus, který už **nemusí přizpůsobovat** druhé osobě, nicméně **o emoční podporu, sdílení a intimitu nepřicházejí**.

Zajímavé odpovědi ke **vztahu intimity a věrnosti** poskytl také výzkum Duncana et al. (2014), v němž se partneři s oddělenými domácnostmi považovali za jedince s vysokou sexuální věrností. Navzdory tomu, že spolu nebydleli, existovala mezi nimi geografická blízkost a vysoká frekvence kontaktu (68 % několikrát týdně, 21 % každý den a 16 % méně než jednou za měsíc, přičemž 86 % se denně spojuje telefonicky či e-mailem). Tyto páry nevnímaly geografickou vzdálenost jako problém a psychologicky ji vnímaly jako normální.

1.7.2 Teorie vynořující se dospělosti

Podíváme-li se na čísla z jiných zemí, pak vidíme, že roli v motivech hraje také **věk**. Například z britského výzkumu Duncana et al. (2013) vyplývá, že nejhojněji zastoupenou kategorií mingles jsou lidé ve věku 16-24 (přes 40 %), poté pak osoby ve věku 25-34 let (téměř 20 %).

Považují proto za nutné zmínit **teorii vynořující se dospělosti (emerging adulthood)** Arnetta (2000), který ji definoval jako novou vývojovou etapu mladých dospělých v industrializovaných společnostech, pro kterou je typické zkoušení různých alternativ, které život nabízí. Pro tyto jedince (převážně mezi 18-25 lety) jsou dle Arnetta typické: **prozkoumávání identity** (kdo jsem a kam chci v životě mířit), **nestabilita**, **zaměřenost na sebe**, **pocit mezi** (období přechodu) a **možnosti** (kterých není málo).

Zjednodušeně se dá říct, že v tak heterogenní a možností plné společnosti si mladí lidé nejprve zkouší, které z cest jsou „ty jejich“ a postupně, svobodně a pozvolně přecházejí k trvalým vztahům, práci a světonázoru.

V případě těchto jedinců můžeme vnímat mingles také jako předstupeň vztahu se vším všudy, jako zkoušku nanečisto, která jim umožňuje nejprve partnera poznat a vyzkoušet si, co partnerství obnáší, předtím, než se do něho pustí naplno.

1.7.3 Vliv sociokulturního kontextu

Několik studií upozornilo na posun od tradičního rodinného chování k demografickému individualismu a pokroku, a to v rámci tzv. **druhé demografické tranzice** (van de Kaa, 1997; Lesthaeghe, 1995). Tato proměna společnosti je charakterizována kontrolou plodnosti, vyšší úrovní vzdělání a zvýšenou rovností pohlaví, což významně modifikuje rodinné chování (Lesthaeghe, 2005).

Je zřejmé, že pro pochopení mingles a dalších novějších forem rodinného chování je důležité vzít v **úvahu sociokulturní kontext**, který má vliv na očekávání partnerů od vztahu (tzn. vztahové zaměření je sociálně konstruováno). V tom, zda je mingles svazek akceptován a zda je vůbec umožněna jeho existence, hrají roli **nejen ekonomické zdroje, ale také kulturní, sociální, politické a náboženské klima** (Upton-Davis, 2012, s. 35).

Například studie Duncana a Phillipse (2011) sice uvádí, že 75 % mingles věří, že být párem nevyžaduje společný život a že podle teorie individualizace jsou rozhodnutí páru přísně soukromá, sociální skupina, do které pár patří, ale tato rozhodnutí podmiňuje.

1.7.4 Strukturální faktory

Ve výzkumu mingles nesmí být opomenuty ani strukturální faktory, které jsou součástí postavení člověka v rámci sociální struktury a podmiňují to, co tento jedinec očekává od vztahu. Nedávné výzkumy ukazují, že páry s oddělenými domácnostmi jsou především mladí lidé s vysokou úrovní vzdělání, liberálními postoji, ale také ti, kteří za sebou již nějaký vztah mají. (Liefbroer et al., 2015). Jak zjistili Duncan a kol. (2013), **neexistují žádné rozdíly podle sociálních tříd** (což je v rozporu s obecným populárním vnímáním mingles jako fenoménu typického pro lidi bohaté, celebrity apod.), ačkoliv

mingles mívají **příjmy vyšší, než je průměr**. Studie Upton-Davis (2012) rovněž naznačuje význam financí, které jim umožňují skutečnou autonomii.

1.7.5 Obezřetnost

Jak jsem zmínila již na začátku této práce, motivem k mingles může být také **obezřetnost**, a to zejména lidí, kteří již zažili **rozvod** (Levin, 2004), ale také jedinců, kteří **ovdověli**. Jak ukazuje jedna holandská studie (de Jong Gierveld, 2004), ovdovělí jedinci ve srovnání s rozvedenými volí oddělené domácnosti s větší pravděpodobností, avšak roli hraje také to, kolik vztahů za sebou člověk má a kolik let mu bylo v době ukončení posledního vztahu. Zažil-li člověk smrt partnera nebo rozvod víc než jednou, pak je pravděpodobnost zachování oddělených domácností vyšší. Vyšší pravděpodobnost k oddělenému soužití byla také v případě, měl-li jedinec poslední vztah po 55. narozeninách.

Jak píše Levin (2004), lidé v této situaci volí oddělené domácnosti z obav, že by v případě společného soužití nastaly podmínky, které vedly k rozpadu bývalého manželství nebo soužití. Pro úspěch v novém vztahu považují za nutné situaci strukturovat jinak, proto je v tomto případě mingles vztah strategie obezřetnosti, aby se předešlo dalšímu (bolestivému) rozchodu. O obezřetnosti se dá mluvit také z důvodu **ochrany sebe sama, rodinných členů** (zejména dětí a vnoučat) **a majetku** (Duncan et al., 2014).

1.7.6 Rozvolnění tradičních genderových rolí

Než se dostaneme ke konkrétním výzkumům, zastavme se u pojmu gender, který odkazuje k rozdílům mezi mužem a ženou, respektive mezi tím, co je mužské a co je ženské – nejedná se však o rozdíly dané biologicky (tzn. něco, co je dané a neměnné), ale o lidský výtvar, který vzniká a je podmíněn kulturně, historicky a sociálně (Maříková, 2000). Tento konstrukt mj. ovlivňuje to, co je spojováno s typicky ženskou a mužskou rolí a jejich společenským, rodinným a pracovním životem.

Jak ukázal výzkum Formánkové a Křížkové (2015), je jedním z důvodů, proč ženy setrvávají v oddělených domácnostech, právě snaha vyhnout se tomu, co je bráno jako ženská povinnost (tzn. péče o domácnost a děti). Podobné závěry vyšly i ze švédského výzkumu starších jedinců, kde opět zejména ženy vnímaly společné soužití s vykičnickem, tzn. upřednostňovaly oddělená soužití, aby nemusely vykonávat **tradiční ženské role** spojené s nutným vařením, úklidem atp. (Karlsson & Borell, 2002).

Zajímavé je, že v případě obou výzkumů vyšlo najevo, že se těchto prací ženy nevzdaly, tzn. neznamená to, že by nevařily a neuklízely, ale že je pro ně příjemné vědomí, že když to dělat nechtějí, tak nemusí.

Mingles jde v tomto případě chápat jako **strategický krok proti asymetrii ve vztahu**, kdy tito jedinci odmítají tradiční roli muže jako chleboďárce a ženy jako pečovatelky. Jak uvidíme i ve mnou předložené analýze, ženy nechtějí přijít o svou kariéru, jsou finančně soběstačné, přejí si rovnost příležitostí a rovnoměrné rozdělení péče o děti i domácnost.

1.7.7 Mingles jako období námluv aneb předmanželské sžívání

Podíváme-li se na výzkumné závěry například Duncana et al. (2013), ukazuje se, že velká část jedinců (v tomto případě 31 % respondentů) se dá zařadit do kategorie „příliš brzy“, tzn. na společné soužití prozatím nejsou připravena, ale plánují ho.

Proto se výzkumníci těchto párů ptají, jaké jsou jejich záměry do budoucna – například ve výzkumu Liefbroera et al. (2015) se ukázalo, že většinově mají mingles v plánu žít společně, pouze v Německu (31,5 %), Rusku (27 %) a Belgii (26 %) měl více než jeden ze čtyř jedinců v plánu zůstat žít odděleně. Nesmíme však opomenout fakt, že tato kategorie je spjata s věkem – nejmladší plánují žít spolu a uzavřít sňatek (56 % z jedinců ve věku 25 až 29 let), proto se mingles v jejich případě nebere jako definitivní forma partnerského soužití, ale jako období námluv či „zkoušky nanečisto“.

Nutno podotknout, že u těchto lidí je možné vysvětlení také to, že preferují kariéru a odložení závazku.

1.7.8 Role majetku a ekonomická (ne)závislost

Jak bylo řečeno již dříve, v tom, zda se v dané společnosti vyskytují formy „nesoužití“, hrají roli také celospolečenské změny, zejména příležitosti na trhu práce, vzdělání a ekonomická nezávislost, historicky dotýkající se především postavení žen.

Jak píše Coltran (2000), masivní začleňování žen do placeného trhu práce v polovině 20. století posunul dominantní model pro genderové vztahy ve většině průmyslových zemí, a to od modelu muž-živitel k modelu založenému na „rodině dvou výdělků“.

V souvislosti s těmito změnami píše Giddens (1992) o restrukturalizaci rodinného života spojeného s individualizací a detradicionalizací. Pojdme se proto podívat, jakou konkrétní roli v těchto vztazích hrají majetkové poměry a finance obecně.

Jak ukázal výzkum Lyssens-Dannebom a Mortelmanse (2014), každý z mingles partnerů si zachoval svou vlastní peněženku, přičemž jejich výdaje se dělily na **osobní** (převážně za domácnost, nájem, elektřinu atd., které si platil každý sám bez ohledu na to, kolik času tráví v domově partnera) a výdaje **společné**, které byly zejména za jídlo, rekreační aktivity, palivo a dovolené. Co se samotného jídla týče, pokud jeden partner vařil více, druhý mu to kompenzoval jídlem venku či nákupy, nebo měli **sjednaný speciální systém** toho, jak se budou o společné výdaje dělit. Tito výzkumníci rovněž upozorňují, že zejména u žen jdou finance ruku v ruce se snahou o **autonomii a nezávislost** a dávají ho do souvislosti s **rozvolňováním genderových stereotypů**, které jsem popsala výše.

1.7.9 Emoční podpora bez ztrát

Poslední kategorii, která vyplývá z dosavadních výzkumů, jsem nazvala „emoční podpora bez ztrát“ a týká se zejména starších žen – nyní vysvětlím, proč. Švédský výzkum (Karlsson & Borell, 2002) totiž upozornil na historicky-spoolečenský kontext, ve kterém se předpokládá, že žena se v případě nemoci o svého muže (domácnost, popřípadě další členy domácnosti) postará. Ženy žijící v oddělených domácnostech si jsou této skutečnosti vědomy, a protože už za sebou jeden životní cyklus péče o rodinu většinou mají, přejí si **zachování komfortu**, který jim byl po jeho uzavření dopřán. To ale neznamená, že po vztahu, důvěrnosti, intimitě a dalších aspektech partnerství netouží – ukázalo se, že ženy ve větší míře než muži touží po emoční podpoře, zároveň ale už nechtějí ztratit nabytou autonomii, včetně vlastní domácnosti, která je jejich „královstvím“.

1.8 Typy vztahů mingles

Nyní se podívejme do světa a položíme otázku, zda existují určité „kategorie“ mingles, které se liší například motivy nebo podobou vztahu.

Nalézt odpověď nám může například komparativní výzkum Liebroera et al. (2011), kteří definovaly následující typy:

- a) Páry, které nejsou na společné bydlení připraveni
- b) Páry, které se tak rozhodly zejména z praktických důvodů

- c) Páry, pro něž je prioritou nezávislost
- d) Páry, kde jasný důvod nebyl, popřípadě volily důvodů více

Další kategorizaci nabízí výsledky explorativní studie Formánkové a Křížkové (2014, citováno v Haškovcová, 2014), jež s pomocí biograficko-narativní metody rozlišily tři základní formy odděleného soužití: „spokojeně spolu, i když zvlášť“, „nespokojeně spolu, i když zvlášť“ a „nejistě spolu, i když zvlášť“. Zároveň jejich studie naznačila, že míra spokojenosti s tímto typem soužití narůstá ve chvíli, kdy se mírní (až mizí) očekávání společnosti ve vztahu k jejich reprodukci – **tlak norem** byl přitom jednou z nejsilnějších příčin možné nespokojenosti ve vztahu „spolu, i když zvlášť“ (s. 182).

Další souhrnnou kategorizaci na základě dosavadních informací shrnuji následovně:

1. Míngles partnerství z důvodu péče o děti či osobu blízkou
2. Míngles partnerství jako dobrovolná volba po rozvodu
3. Míngles partnerství studentů a mladých pracujících lidí (Preference kariéry a odložení závazku)
4. Míngles partnerství lidí ve starším věku
5. Míngles partnerství z důvodu pracovních příležitostí
6. Míngles partnerství jako preference autonomie
7. Míngles partnerství na velkou geografickou vzdálenost
8. Míngles partnerství jako řešení problémů ve vztahu

1.9 Kritická analýza současného stavu poznání o výzkumu míngles

1.9.1 Česká republika

Jak píše Formánková a Křížková (2014, citováno v Haškovcová, 2014), demografický výzkum, který by se přímo zabýval tímto typem partnerství, v České republice prozatím chybí. Zájem o míngles vztahy však vidíme zejména v sociologii – jako téma diplomové práce s kvalitativním výzkumem si je zvolila například Pišová (2010), popřípadě se jí blíže zabývá sociologická studie Formánkové a Křížkové (2014), v níž

metodou biografických rozhovorů analyzovaly celkem 11 partnerství mingles a jejímž výsledkem byla již výše zmíněná typologie.

1.9.2 Mingles jako předmět výzkumu v evropských a jiných státech

Němečtí výzkumníci z heidelbergské univerzity Bucher et al. (2019) provedli studii, která se zabývala vztahem mezi stupněm závazku ve vztazích, životní spokojeností a pocitem osamělosti. Tato studie zkoumala vztah mezi typem vztahu (včetně mingles, singles a těch, kteří jsou ve vážných vztazích), životní spokojeností a pocitem osamělosti. Jednalo se o kvantitativní výzkum čítající 764 účastníků, kteří vyplnili online dotazník. Ten obsahoval část demografickou, část věnující se životní spokojenosti a potřebě naplnění, část zabývající se osamělostí a závazkem. Výsledky ukázaly, že mingles, kteří měli menší závazek vůči svému současnému partnerovi, zažívali nižší životní spokojenost ve srovnání s těmi, kteří jsou ve vážných vztazích, ale vyšší životní spokojenost ve srovnání se singles. Kromě toho studie zjistila, že naplnění základních psychologických potřeb, jako je autonomie, kompetence a spojení s ostatními, zprostředkovávalo vztah mezi stavem vztahu a životní spokojeností, zejména u žen.

Další zajímavou studii zrealizovali Yucel a Latshaw (2023), v jejichž výzkumu mingles vztahy figurovaly v kontextu duševního zdraví: V této studii využili data z pěti zemí s cílem zhodnotit vztah mezi typem partnerství a duševním zdravím. Nejprve zkoumali, zda se úroveň duševního zdraví liší mezi třemi typy partnerství: manželstvím, spolubydlením a životem odděleně (LAT - život na různých adresách, tedy mingles). Poté zhodnotili, zda věk a pohlaví, samostatně a dohromady, ovlivňují vztah mezi typem partnerství a duševním zdravím. Jejich zjištění naznačila, že lidé žijící ve spolubydlení a LAT většinou vykazují horší duševní zdraví než manželé, s tím, že nejhorší duševní zdraví zaznamenali právě u lidí žijících odděleně. Navíc, negativní vlivy spojené s partnerským stavem (ve srovnání s manželstvím) na duševní zdraví jsou silnější u žen než u mužů. Kromě toho, ve srovnání s manželstvím, mingles vztahy zhoršovaly duševní zdraví mladých a středně starých žen ve stejné míře, ale nikoliv starší ženy. Na druhé straně, žít odděleně zhoršilo duševní zdraví středně starých a starších mužů (největší efekt byl zjištěn u mužů středního věku), ale neovlivňuje mladší muže.

Přehled dalších studií uvádím v tabulce číslo 1, ale pro terminologické upřesnění upozorňuji na fakt, že ve vědeckých okruzích se setkáváme spíše s pojmem LAT (living apart together), nikoliv s pojmem mingles.

Tabulka číslo 1: Přehled zrealizovaných výzkumů na téma mingles

Přehled výzkumů

<p>Preference a důvody starších dospělých k životu odděleně</p> <p>Benson J. J., Coleman M. (2016)</p>	<p>Sexuální a partnerské aspekty mingles vztahů</p> <p>Carter J., Duncan S., Stoilova M., Phillips M. (2016)</p>
<p>Touha vdov a vdovců znovu začít a uzavřít manželství</p> <p>Benson J. J., Coleman M. (2016)</p>	<p>Vliv stavu vztahu a jeho kvality na subjektivní pohodu</p> <p>Kamp Dush C. M., Amato P. R. (2005)</p>
<p>Mingles ve stáří</p> <p>Connidis I., Borell K., Karlsson S. G. (2017)</p>	<p>Autonomie a intimita v mingles vztazích</p> <p>Karlsson S., Borell K. (2002)</p>
<p>Proč někteří lidé neuzavírají manželství a zůstávají v mingles vztazích</p> <p>Duncan S., Barlow A., James G. (2005)</p>	<p>Péče a podpora v mingles vztazích</p> <p>Karlsson S. G., Johansson S., Gerdner A., Borell K. (2007)</p>
<p>Charakteristiky a vývoj mingles vztahů ve stáří</p> <p>Duncan S., Phillips M. (2010, 2011)</p>	<p>Význam závazku v mingles vztazích</p> <p>Kobayashi K. M., Funk L., Khan M. M. (2017)</p>

Přehled výzkumů

<p>Nový typ rodiny, kde partneři žijí odděleně</p> <p>Levin I. (2004)</p>	<p>Mingles vztahy v Evropě</p> <p>Pasteels I., Lyssens-Danneboom V., Mortelmans D. (2017)</p>
<p>Mingles z pohledu celoživotní perspektivy</p> <p>Lewin A. C. (2017, 2018)</p>	<p>Perspektivy mingles vztahů v Evropě a Austrálii</p> <p>Perelli-Harris B., Mynarska M., Berrington A., Berghammer C., Evans A., Isupova O., Vignoli D. (2014)</p>
	<p>Záměry k soužití a mingles ve Velké Británii</p> <p>Coulter R., Hu Y. (2017)</p>

Nyní se podívejme na vybrané výzkumné závěry některých z nich.

A) Carter et al. (2016): Sexuální a partnerské aspekty vztahu mingles

Carter et al. (2016) zjistili, že přestože život na dálku může párům nabídnout určitou volnost, **nebyl respondenty vnímán jako příležitost vyhnout se závazku**; spíše byl účastníky popisován jako možnost prožít mnoho aspektů závazku při zachování určité úrovně nezávislosti (např. udržování osobního prostoru nebo nevzdání se osobního majetku a investic). Jak dále autoři zmiňují, ve skutečnosti mohou vztahy mingles představovat nejsilnější typ závazku, protože pár není vázán právní smlouvou a také nejsou vázány společným bydlením či odpovědnostmi. Jediné, co je drží pohromadě, je jejich přání zůstat spolu – **jejich sdílený závazek k vztahu a k druhé osobě**.

B) Téma závazku v kanadské studii (Kobayashi et al., 2017)

Ústřední téma závazku je také v kanadské studii (Kobayashi et al., 2017) – tato studie představuje jedno z prvních podrobných zkoumání mingles vztahů v Kanadě, přičemž zvláštní zájem byl zaměřen na povahu **interpretace závazku v těchto vztazích**. Zjištění naznačují, že i když individualizace a zaměření na osobní svobodu a autonomii ve vztazích vedlo k zamlžení hranic mezi rodinnými vztahy a přátelstvím (Spencer a Pahl, 2006) a k vnímání závazků, „normativní rámcování rodinných vztahů“ zůstává v několika důležitých ohledech odlišné (de Jong Gierveld, 2015). Přestože účastníci zdůrazňovali konkrétní příklady přátel, kteří jim jejich vztah závidí, popisovali také negativní reakce od ostatních, kteří očekávají soužití jako součást přirozeného vývoje vztahu (a jako důkaz závazku). Navíc, i když se sociální přijetí mingles vztahů může zvyšovat s rostoucím mediálním uznáním tohoto druhu partnerství, a i když se účastníci často snažili minimalizovat účinky negativních reakcí ostatních na sebe samé, určitá úroveň stigmatizace pro tyto netradiční partnerství stále existuje.

Dále, v reakci na generalizované druhé (vnímané stigma) partneři zdůrazňovali potřebu **vyvážit závazek s nezávislostí, aby měli zdravý vztah a aby minimalizovali strukturální „propletení“**, které by mohlo ohrozit vztah nebo je samotné (Duncan et al., 2014). Naopak několik účastníků se rozhodlo legalizovat nebo formalizovat svůj vztah prostřednictvím manželství nebo zásnub, částečně motivováni touhou normalizovat svůj vztah nebo „usnadnit věci z právního hlediska“. Tato rozhodnutí mohou vyplývat z touhy

umožnit jejich partnerovi těšit se stejným právním výhodám (jako jsou kanadské penzijní plány pro přeživší) jako manželský nebo soužití vedoucí pár (Duncan et al., 2012).

Účastníci rovněž poznamenali, že ve svých vztazích **vnímají silné vazby a závazky**. To může odrážet povahu vzorku – většina účastníků byla středního až staršího věku (jak sami účastníci naznačili, věk může usnadňovat rozvoj pocitů závazku). Ačkoli je v severoamerické společnosti závazek obvykle rovnocenný se závislostí (což může vysvětlovat ambivalence mezi některými účastníky), většina účastníků rozsáhle hovořila o svých závazcích. Ty byly popsány a zakotveny částečně **v emocionálním spojení a náklonnosti a délkou společně stráveného času**.

Závěrem autoři upozorňují, že ačkoliv vztahy typu mingles nabízejí možnost větší flexibility a nezávislosti ve vztahu, zdá se, že **nejsou úplně osvobozeny od normativních očekávání týkajících se závazku a sociálního uznání**. Účastníci tohoto výzkumu často nacházeli rovnováhu mezi touhou po autonomii a současně uznáváním významu závazku ve svých partnerstvích.

C) Connidis et al. (2017) a studie mingles ve stáří

I když jsou často mingles vztahy spojovány spíše s věkem mladší dospělosti, výzkumy ukazují, že se s tímto typem vztahu setkáváme i ve stáří, avšak žít v oddělených domácnostech v různých fázích životního cyklu znamená různé věci. Autoři této studie dospěli k závěru, že mezi staršími, ale ne mezi mladšími dospělými, je mingles obvykle stabilní alternativou k životu s partnerem, **nikoli přechodnou fází k založení společné domácnosti**.

D) Mingles v Evropě vs. vývojové fáze

Co se vývojových fází člověka týče, Pasteels et al. (2017) zrealizovali studii mingles vztahů v Evropě a zjistili, že mingles vztahy jsou především předehrou k soužití nebo manželství. Tato skupina respondentů klasifikovali jako „Mingles vztah ve fázi randění“. Ostatní zařadili do kategorie „Vztahu mingles po svazku v polovině života“, kdy je mingles partnerství dočasným životním uspořádáním založeným na nutnosti (např. péče o děti nebo starší rodiče). Zatímco většina těchto nedobrovolných (Haskey a Lewis 2006) nesdílených párů očekává, že za několik let budou spolužít, ostatní – většinou starší páry – vnímají mingles jako stálejší uspořádání, které umožňuje jak intimnost, tak autonomii

(Levin, 2004). Tyto páry jsou respondenty v kategorii „Závazný vztah mingles“ a „Mingles vztah po svazku starších lidí“.

E) Coulter a Hu (2017) a perspektivy mingles vztahů ve Velké Británii

Coulter a Hu (2017) zjistili, že mingles Britové mají čtyři dobře definované životní profily **odlišené podle věku, pohlaví, životních uspořádání a historie partnerství**. Tito autoři upozorňují, že proto musíme dávat pozor, abychom nespojovali „věk se stadiem“ a že by výzkumníci měli zkoumat mingles vztahy po celé délce života, stejně jako se zaměřovat na specifické životní fáze (Karlsson & Borell, 2002). To je zvláště důležité, protože tyto čtyři profily odhalují, že očekávání mingles se liší podle životní pozice. Zatímco mladí dospělí žijící s rodiči uvažují přeměnit mingles v soužití, senioři typicky žijí odděleně po delší dobu bez tohoto záměru. Navíc se dle této studie poměr důvodů pro mingles posunuje od „omezení“ na začátku života k více záměrné „volbě“ s postupem životní dráhy, i když jsou omezení a volby často nejednoznačně definované a propletené ve všech životních fázích.

Tito autoři také upozornili na zajímavý fakt, a to ten, že pokud mají v péči děti muži, pak jich málo vstupuje do vztahu na dálku, zatímco 11 % jedinců ve vztazích na dálku jsou samoživitelky. Dodávají rovněž, že vztahy vztahy na dálku jsou také běžné později v životě, často po předchozím partnerství.

2 PARTNERSTVÍ A ŽIVOTNÍ SPOKOJENOST

2.1 Partnerství jako součást životní cesty člověka

Jak bylo napsáno v úvodní části této práce, tradiční pojetí partnerství a jeho směřování vstříc manželskému soužití, bylo ovlivněno řadou změn, kterými si naše společnost prošla. Ať už je ale forma soužití jakákoliv, je partnerství i nadále významnou částí lidského příběhu. Byť na rozličných cestách, kterými si jako partneři procházíme, čelíme jiným výzvám, úkolům a okolnostem. Jak píše Beck a Beck-Gernsheimová (1995, s. 16):

„Většina mladých lidí – přestože odmítají sňatek a rodinu jako model pro své vlastní životy – hledají emocionální závazky.“

2.2 Kvalita partnerského vztahu

To, jak je naše partnerství kvalitní, je do velké míry dáno subjektivním prožitkem, i proto je cesta k definici přesných faktorů velmi komplikovaná. Podívejme se ale například na hodnocení kvality partnerského vztahu dle Sprecher a Felmler (1992), které definovaly tři základní proměnné: **lásku** (jakožto nezbytnou součást úspěšného vztahu, zdraví a životní spokojenosti), **závazek** (jakožto vědomý záměr setrvat ve vztahu) a **spokojenost**, kdy to, jak jsme celkově spokojeni, je dle Sprecher (2002) dáno výnosy minus náklady v porovnání s celkovým očekáváním.

Možný (2006) v souvislosti s tím uvádí tzv. teorie vyrovnání (equity theory), podle které je vztah vyrovnaný, mají-li oba partneři výnosy a náklady v rovnováze.

Pro doplnění zmiňují ještě koncept Bryant a Congera (1999), kteří navrhli hodnocení kvality vztahu dle **závazku** a **spokojenosti** (podobně jako autorky výše, přidaly však faktor **stability**, kterým míní to, zda si vztah již prošel nějakou krizí nebo zda jeden z partnerů uvažoval o rozchodu.

Daleko rozsáhlejší seznam faktorů pak definoval Fenell (1993, citováno v Rosen-Grandon et al., 2004), v jehož centru zájmu stála otázka: „Co činí dlouhotrvající manželství spokojené?“ Jsou to následující:

- Závazek vůči manželství

- Oddanost partnerovi
- Silné morální hodnoty
- Respekt k partnerovi jakožto „příteli“
- Sexuální věrnost
- Touha být dobrým rodičem
- Víra v Boha a spirituální závazek
- Touha potěšit a podpořit partnera
- Dobrý protějšek partnerovi (companion)
- Ochota odpouštět a přijmout odpuštění

Tento seznam zde uvádím záměrně, a to protože ve výzkumné části představím aspekty spokojenosti, které vyplynuly z mého výzkumu mingles, což nám umožňuje srovnání a zároveň odpovědi na otázku, v čem to od klasického manželství a kohabítace mají mingles jinak.

Další přehledné členění toho, co zasahuje do kvality našich vztahů, nabízí ve své diplomové práci Robotková (2010), která dělí faktory na **individuální** (osobnostní charakteristiky, věk, pohlaví, víra, hodnoty a schopnost odpouštět), **interpersonální** (vzájemné interakce, konflikt, komunikace, trávení volného času, rozdělení domácích prací a sexuální soužití) a **vnější** (děti).

Často diskutovaným tématem ve vztahu k mingles vztahům je určitě **intimita** – než se podíváme přesněji na to, jak intimitu vnímají respondenti mého výzkumu, považují za nutné definovat, co to vlastně intimita je. Když je někdo mingle, setkává se totiž běžně s otázkou, zda nesdílení domácností není jen snaha vyhnout se skutečné „hloubce“ vztahu, nebo zda tím jejich partnerská intimita není narušena.

Dle Eriksona je intimita vývojovou výzvou rané dospělosti (20-25 let) a lze ji definovat jako schopnost odevzdání se citovému vztahu, učinit se zranitelným, přinášet oběti, vyvíjet úsilí, a přesto ve vztahu setrvat, přičemž nároky úspěšného důvěrného vztahu vidí zejména ve 1. ve společném orgasmu, 2. s milovaným člověkem. 3. opačného pohlaví, 4. jemuž je člověk schopen vzájemné důvěry a 5. ochoten sladit práci, rozmnožování a zotavování, tak, 6. aby se i jejich děti mohly uspokojivě vyvíjet (Erikson, 2015).

Dle Výrosta (2008) je intimita blízkostí, v níž necháme druhého překročit naši „intimní“ zónu, jsme schopni se sebeodhalit a vyjádřit hluboké city.

V definici McCabeho (2006) jsou proměnné podobné: intimita ve vztahu ke spokojenosti v partnertství předpokládá bezpečné prostředí, možnost sdílení a porozumění těch nejniternějších prožitků a pocitů, upřímnou a otevřenou komunikaci.

2.5 Životní spokojenost a láska

Na začátku této kapitoly jsem uvedla citát, který říká, že ačkoliv mladí lidé odmítají sňatek a klasický rodinný model, i nadále touží po emocionálním závazku. Podíváme-li se na výzkumné závěry, pak například jedna nizozemská studie (Wiel et al., 2018) uvádí podobné závěry: pro mladé lidi se stává atraktivní především osobní pohoda a láska, spíše než představa velkého úsilí, které se do vztahu musí vkládat. Předpokládám, že i tento faktor hraje v rozhodnutí pro mingles svou roli, a že volba mingles je v některých případech volbou, kdy odpadávají běžné partnerské konflikty (spojené zejména s dělbou domácích prací apod.), ty příjemné záležitosti partnerství však zůstávají.

Jak uvidíme ve výzkumné části, někdy dvě domácnosti nedělí pár kilometrů, ale oceán, popřípadě oceán a byrokratické překážky k tomu, aby se pravidelně navštěvovaly. Když se pak těchto lidí ptáme, co je spojuje, odpověď často zní: láska. K definici toho, co to láska je, si pomůžeme tzv. trojúhelníkovou teorií lásky Sternberga (1986), v níž existují tři komponenty lásky – **intimita, vášně a rozhodnutí**. Dle toho, jak se jednotlivé komponenty ve vztahu vyskytují, pak vzniká osm druhů lásky - vztah bez lásky (neobsahuje ani jednu z komponent), mít rád (přítomná je pouze intimita), poblázněná láska (mnoho vášně, ale absence intimity či závazku), prázdná láska (pouze závazek), romantická láska (silná komponenta intimity a vášně), družná láska (s intimitou a závazkem), pošetilá láska (chybí intimita), dovršená láska (obsahuje všechny tři komponenty).

2.6 Životní spokojenost a pohoda

Jelikož je spokojenost jedním z ústředních témat této diplomové práce, považuji za nutné pozastavit se nyní nad tím, co to vlastně znamená „být spokojený“ a jaké psychologické koncepce se životní spokojeností zabývají.

Na začátek podotýkám, že neexistuje jednotná koncepce toho, co to vlastně spokojenost je – proto se pojmy jako osobní blaho, wellbeing, satisfaction, štěstí, osobní pohoda a životní spokojenost velmi často zaměňují a vzájemně přesahují.

Část autorů rozlišuje mezi štěstím, které se týká pozitivních emocí, a spokojeností, která vypovídá o postojích a kognitivním zhodnocení vlastního života (Hamplová, 2004). Štěstí je považováno za afektivní kategorii a životní spokojenost za kognitivní kategorii, přičemž obě spadají do širšího konceptu subjektivního blaha (Diener & Lucas, 2000). Podobně i Kim a Hatfield (2004) vidí životní spokojenost jako kognitivního hodnocení vlastního života, a štěstí jako přítomnost pozitivních emocí a nepřítomnost těch negativních.

Jak ale píše Hamplová (2004, s. 13):

*„I přes značné rozdíly má většina definic životní spokojenosti, štěstí a subjektivního či psychologického blaha společné to, že zdůrazňuje **subjektivitu hodnocení** – lidé jsou spokojeni tehdy, pokud se tak cítí nebo pokud o sobě říkají, že se tak cítí.“*

To, jak je člověk spokojený se životem je tedy založeno na individuálních, konkrétních představách, hodnotách, postojích, nadějích, očekávání, cílech, přičemž tohle vše podléhá dynamice života a pod vlivem vnitřních i vnějších podmínek se vše z uvedeného může měnit (Křivohlavý, 2001; Hamplová, 2004).

2.7 Životní spokojenost a osobnostní charakteristiky

V předešlých řádcích zaznělo slovo „subjektivní“, proto je jasné, že ve vztahu k životní spokojenosti nesmíme zapomínat na jedince a jeho osobnostní charakteristiky, které jsou dle Dienera (1999) nejsilnějším a nejsoudržnějším prediktorem toho, zda jedinec zažívá osobní pohodu.

Jedná se především o temperament, sebehodnocení, hodnoty, stres a strategie, jak se s ním jedinec vyrovnává.

Co se temperamentu týče, studie opakovaně prokázaly, že extroverti a emočně stabilní osoby jsou se životem spokojenější než osoby introvertní a emočně nevyrovnané (Costa & McCrae, 1987; Blatný, 2005, citováno v Křeménková et al., 2017).

DeNeveová a Cooper (1998) ve své studii ukázali, že životní spokojenost má nejsilnější vztah k emoční stabilitě a svědomitosti – ačkoliv co do svědomitosti, Boyce, Wood a Brown (2010) upozorňují, že zde hraje velkou roli její míra: příliš vysoká úroveň může spokojenost naopak narušovat.

Hayes a Joseph (2002) poukazují ještě na přívětivost, díky které jedinec získává více pozitivních zkušeností – pokud jsme k lidem přívětiví, je zážitek z tohoto kontaktu pozitivní, a tím se míra naší životní spokojenosti zvyšuje.

Stephan (2009) zmiňuje jako důležitou charakteristiku to, jak je jedinec otevřený vůči zkušenosti – poznává-li nové věci, které přináší uspokojení, pak se plní i jejich psychologické potřeba a jeho životní spokojenost roste.

2.8 Životní spokojenost, pohlaví a věk

Jak píše Hamplová (2004), výzkum v českém prostředí nenaznačuje, že by pohlaví životní spokojenost významně ovlivňovalo – čeští muži a ženy jsou tedy se svým životem spokojeni přibližně stejně. To, co má ale u obou pohlaví na spokojenost vliv, je rostoucí věk – „*dá se předpokládat, že kvalita života u starších lidí klesá, protože se zhoršuje jejich fyzické zdraví, ekonomická situace a hrozí jim vyšší riziko sociální izolace*” (Hamplová, 2004, s.35).

2.9 Životní spokojenost a práce

A na závěr ještě jednu významnou determinantu životní spokojenosti, která může být motivem, proč lidi volí vztah mingles – a tou je práce. Jak ukázal výzkum Hamplové (2004), vnímaná životní spokojenost českých mužů a žen souvisela rovněž s tím, jak byli spokojeni či nespokojeni se svou prací, přičemž se nepotvrdilo, že by muže spokojenost v práci ovlivňovala víc než ženy. Míra, do jaké ale práce zasahovala do životní spokojenosti, však souvisela s věkem – mladší lidi se prací nechávali ovlivňovat více (Hamplová, 2004).

Naznačím, že s prací se ještě setkáme – a to ve výzkumné části, v nichž právě spokojenost s prací vázané na určité místo bývá příčinou rozhodnutí, proč udržovat oddělené domácnosti.

3 ŽIVOTNÍ SPOKOJENOST MINGLES

3.1 Partnerská spokojenost

Wallersteinová (1996) upozornila na 9 výzev, které musí páry překonat, aby byly spokojené – emocionální odpoutání od původní rodiny, společná sounáležitost a intimita, uspokojivý sexuální život, zodpovědnost rodičovské role, překonání krizí, bezpečné vyjadřování emocí, humor, péče o partnera a romantika.

Výzkum Allendorfové (2012), který proběhl mezi indickými páry, odhalil šest faktorů podílejících se na spokojenosti v partnerství – láska, komunikace, důvěra a věrnost, klid, rovnováha, porozumění.

Výsledky českého výzkumu Kalousové a Štětovské přinesly celkem 10 kategorií, které se na spokojenosti podílí: překonání problémů a překážek, společné aktivity, komunikace, vytrvalost, „neřešit vše“ (nezabývat se malichernostmi), soulad, bezpečí, dobrá volba partnera (láska), ekonomické faktory a rodina.

Jak upozorňuje Gottman (2015), spokojená partnerství (manželství) se nevyznačují absencí konfliktů, ale hlubokým přátelstvím, převahou pozitivních citů a sdílení hlubokého pocitu smyslu:

„Nejenže spolu vycházejí – také se podporují v naplňování svých životních cílů a snů, a tím do svých životů vnášejí hlubší smysl.“ (s. 44).

Co do spokojenosti, zastavme se u výše zmíněného pojmu „**převaha pozitivních citů**“: tento zajímavý koncept zavedl psycholog Robert Weiss z Univerzity v Oregonu – znám je pod odborným termínem PSO (positive sentiment override), v češtině pod zkratkou PPC (převaha pozitivních citů). Jedná se především o to, jak o sobě partneři smýšlí – je-li to převážně pozitivní smýšlení, kdy svého partnera a vzájemný vztah vidí optimisticky a očekávají příznivý vývoj společného života, pak vykazují větší míru spokojenosti (Gottman, 2015).

3.2 Životní spokojenost a rodinný stav

Přirozenou otázkou, která doprovází diskuzi na téma, je: „Jsou lidé, kteří nesdílí společnou domácnost, spokojení? A liší se jejich spokojenost od párů, kteří spolu žijí nebo jsou sezdání?”

Tai et al. (2014), autoři mezikulturní studie, zkoumali otázku životní spokojenost vs. typu partnerství ve 4 zemích – Austrálii (liberální typ země), Německo a Francie (konzervativní typ země) a Rusko (postsocialistický typ země). Respondenti tohoto výzkumu tvořili tyto kategorie: ženatý/vdaná, žijící společně s úmyslem uzavřít sňatek, žijící společně bez úmyslu uzavřít sňatek, žijící odděleně s úmyslem vzít se či sestěhovat se a žijící odděleně bez úmyslu vzít se či sestěhovat se.

Výsledky byly konzistentní s předchozími výzkumy (např. Brown & Boot, 1996). kdy legálně sezdání či spolu žijící respondenti byli se svými vztahy spokojenější než respondenti jiných typů vztahů. Důležitou roli přitom hraje i záměr – ty páry, které neměly v úmyslu společně bydlet (nebo se vzít), vykazovaly nejnižší míru spokojenosti.

Další studie (Strohm et al., 2009; Szalma & Lipps, 2014) provedené ve Spojených státech a Švýcarsku dospěly ke stejným závěrům. V těchto dvou studiích souvisela nižší spokojenost s tím, že respondenti žijící odděleně měli nižší úroveň praktické podpory ze strany svých partnerů a rovněž uváděli nižší úroveň emocionální podpory.

Stejně výsledky přinesl i český výzkum (Hamplová, 2004) – životní spokojenost souvisí s rodinným stavem a v této otázce hraje důležitější roli než vzdělání. Pozitivní vliv manželství byl zaznamenán u obou pohlaví, avšak u mužů o něco silněji. V jednom bodu se ale česká data od těch zahraničních lišila: ukázalo se totiž, že v Česku **nesezdaná soužití ovlivňují životní spokojenost mužů stejně dobře jako manželství**. Pro české muže tedy nebyl důležitý „právní úkon“, ale to, že se ženou sdíleli společnou domácnost (Hamplová, 2004).

Naváží poznatky Myerse (1999), dle kterého jsou lidé žijící odděleně méně spokojení z dalších dvou důvodů: Ve chvíli, kdy vstoupíme do manželského svazku, se nám nabízí dvě důležité životní role – role manželky/manžela, případně matky/otce, které jsou významným zdrojem sebeúcty. Druhým důvodem je to, že díky důvěrnému a podpůrnému vztahu zažívají manželé či spolu žijící partneři méně samoty.

Zejména v dnešní době se pak také ale nabízí úvaha nad socioekonomickými faktory, kdy „být na vše sám“, je určitý zdroj zátěže, za kterým mohou stát obavy o budoucnost, zranitelnost, nejistota a ztráta bezpečí.

3.3 Partnerská spokojenost a věk

Mnoho mladých lidí volí mingles jako fázi, která předchází kohabitaci či manželství – může to být například z důvodu studia či práce v odlišných městech, nebo nejsou připraveni na vnímanou zátěž spojenou se společným bydlením (Jamison & Ganong, 2011).

Jak ukázaly studie (Mahay & Lewin, 2007), touha po svatbě s věkem klesá – proto se nyní budu zabývat významným aspektem, a to věkem. Jak už jsem naznačila dříve, není mingles spojeno jen s tzv. „novou generací“, ale velmi často se k ní rozhodnou také starší dospělí, a to například po rozvodu či ovdovění.

Zajímavé výsledky přinesl i výzkum Lewin (2017), která si ve výzkumu osob nad 50 let s oddělenými domácnostmi stanovila tři hypotézy:

1a) Vztahy lidí v oddělených domácnostech budou šťastnější než jiné vztahy

1b) Vztahy lidí v oddělených domácnostech budou mít nižší úroveň napětí než jiné vztahy.

1c) Vztahy lidí v oddělených domácnostech budou mít nižší úroveň podpory.

Její zjištění podpořila hypotézu 1b a hypotézu 1c, avšak nepodpořila hypotézu o štěstí ve vztahu. Ve výsledcích byl navíc zjevný pozoruhodný rozpor: U manželství je sice větší pravděpodobnost, že budou mít vysokou úroveň napětí, ale ve srovnání s lidmi v oddělených domácnostech budou mít také vysokou úroveň podpory a štěstí. Tento zjevný rozpor je v souladu se studiemi, které ukazují, že napětí a podpora jsou vzájemně závislé jevy a zejména ve vztazích v pozdějším věku se vyskytují společně (Rook, 1990).

Jak ale upozorňuje Alisa C. Lewin (2017), napětí by v tomto případě nemělo být interpretováno jako negativní měřítko kvality vztahu, protože ve skutečnosti může jít o další projev podpory – například kritizování nezdravého chování může být ve skutečnosti projevem péče a snahy o udržení zdraví toho druhého.

Považuji za nutné také zmínit **teorii socioemoční selektivity** Laury Carstensen (1999), která tvrdí, že v našich sociálních cílech hraje zásadní roli vnímání času. Dokud

člověk vnímá čas jako „nekonečný“, upřednostňuje cíle související se znalostmi, zatímco začneme-li vnímat jako konečný, převažují emocionální cíle. To v souvislosti se staršími osobami může vést k upřednostňování vlastního domova, ke kterému se váže emoční pouto, a neochotou přemístit svůj domov někam jinam (i s ohledem na rodinné účastníky).

3.4 Spokojenost v mingles vztahu

Borell a Karlsson (2003) popsali, že vztahy s oddělenými domácnostmi zahrnují méně strukturálních závazků (např. sdílené zdroje, děti nebo vzájemně závislou dělbu práce) a jsou pevněji zakořeněny ve **vzájemné spokojenosti a reciproční výměně emocionální podpory**.

Další pohled poskytli Haskey a Lewis (2006), kteří dospěli k závěru, že některé formy odděleného soužití mohou odrážet Giddensův „čistý vztah“, kdy dva jedinci spolu zůstávají tak dlouho, dokud partnerství přináší **dostatečné uspokojení každému z nich**.

Jak ale bylo citováno výše, výsledky několika výzkumů ukazují, že partneři v oddělených domácnostech či singles dostávají méně podpory a ve srovnání s vdanými/ženatými či kohabitujícími jsou méně šťastní.

3.5 Závazek ve vztazích mingles

Další otázkou, který tento typ soužití vyvolává, je, jak se mingles staví k partnerským závazkům.

Závazek lze definovat jako **psychickou vazbu na současného partnera s touhou tento vztah udržet i v budoucnu** (Rusbult, 1980).

Jeden z modelů, který se ve výzkumech tohoto tématu používá, je tzv. investiční model závazku, který je dle Rusbulta (1980) ovlivněn třemi faktory: spokojeností, alternativami a investicemi. Spokojenost se vztahem je funkcí odměn, nákladů a srovnávací úrovně jednotlivce – pokud spolu partneři tráví mnoho příjemného času (dostávají dostatek odměn), zatímco vidí u svého partnera málo negativních vlastností (tj. vynakládají málo nákladů) a mají nízká očekávání kvůli nepříjemným předchozím vztahům (tzn. mají nízkou úroveň srovnání), měli by být relativně spokojeni (Rusbult, 1983).

Ze stejného modelu vycházela i nizozemská studie (van der Wiel et al., 2018), jež nenašla genderové rozdíly ve zkušenostech, které by vedly k motivaci vést oddělené domácnosti, stejně jako se neukázalo, že by motivace žen byla jiná než motivace mužů. Bylo navíc patrné, že mladší účastníci vyjadřovali velkou citovou vazbu ke svému partnerovi, a to jak ti, kteří žili odděleně, protože na společné bydlení nebyli připraveni, tak ti, kteří litovali, že žijí odděleně kvůli vnějším okolnostem. Co se ale týkalo dlouhodobé orientační složky závazku, vyjadřovali se nejistě – odmítali se fixovat na budoucnost svého vztahu, včetně očekávání, že spolu zůstanou navždy (a to s vysvětlením, že plány se často mohou měnit a čísla rozvodovosti jsou vysoká).

Jak upozorňují autoři této studie, respondenti věřili, že vztah není dobrý v případě, že by pro své fungování vyžadoval velké úsilí. V tomto smyslu se zdá, že ústředním bodem těchto vztahů byly osobní spokojenost a láska, spíše než představa celoživotního partnerství „v dobrém i ve zlém”.

Výzkumná část

4 VÝZKUMNÝ PROBLÉM

Mingles a zkoumání jejich životní spokojenosti (a aspektů ovlivňujících tuto spokojenost), představuje zajímavé a aktuální téma v oblasti psychologického výzkumu. Vzhledem k tomu, že jsou mingles stále výraznější skupinou ve společnosti, považují za přínosné, aby se kromě sociologického výzkumu obohatilo toto téma taky o pohled psychologický: tedy jak mingles tyto vztahy vnitřně prožívají, jak jsou v nich spokojeni a jaké aspekty jejich životní spokojenost ovlivňují.

Cílem mé výzkumné části bylo tedy **zkoumat, jaké psychologické aspekty mají dopad na životní spokojenost mingles.**

Stanovila jsem si tyto **výzkumné cíle:**

- **Zmapovat, jak účastníci výzkumu přišli k rozhodnutí být ve vztahu mingles.**
- **Prozkoumat, jaké psychologické aspekty se podílejí na životní spokojenosti mingles.**
- **Přiblížit postoje rodiny a přátel k tomuto typu vztahu.**

Samotný výzkumný problém a jeho cíle jsou již nastíněny, proto nyní představuji konkrétní **výzkumné otázky**, které sloužily jako základ pro provádění výzkumu:

- **Jak účastníci výzkumu přišli k rozhodnutí stát se mingles?**
- **Jaké psychologické aspekty se podílejí na jejich životní spokojenosti?**
- **Jaká je konkrétní podoba vztahu označovaného jako mingles v našem výzkumném souboru?**
- **Jaké zásadní rozdíly vnímají ve srovnání s tradičním vztahovým modelem?**
- **Jaké postoje k tomuto typu vztahu zaujímají jejich rodiny a přátelé?**

Tyto výzkumné otázky by měly přispět k hlubšímu porozumění proměnných ovlivňujících životní spokojenost partnerů žijících v oddělených domácnostech a také k lepšímu pochopení významu společenského statusu mingles pro klíčové oblasti jejich života.

4.1 Typ výzkumu

Vzhledem k povaze mého výzkumného problému, který se zabývá hlubším porozuměním subjektivních prožitků a vnímání partnerů žijících v oddělených domácnostech, jsem zvolila **kvalitativní výzkum**, a to z několika klíčových důvodů:

Subjektivní prožitky jsou velmi komplexní a kvalitativní výzkum mi umožnil proniknout do jejich hloubky a poskytl mi možnost zachytit jejich pestrost, ale také drobné nuance, které by mohl v rámci kvantitativního výzkumu zaniknout.

Důležité pro můj výzkum také bylo to, že kvalitativní výzkum umožňuje zkoumat fenomény z více perspektiv, a tím dává prostor pro hledání nových souvislostí.

Vzhledem k tomu, že každá životní zkušenost je velmi bohatá a v rámci výzkumu se tak dostáváme do desítek různých témat a odlišných sfér prožitku, je kvalitativní výzkum vhodný také díky své flexibilitě: řada témat se během rozhovoru teprve vynořila a opět tak poskytla prostor pro hlubší poznání.

Dalším významným aspektem je také to, že téma mingles je ovlivněno širokým spektrem kontextuálních faktorů. Kvalitativní výzkum mi umožní začlenit tyto kontextuální aspekty do analýzy a lépe porozumět tomu, jak spokojenost obou partnerů ovlivňují.

Kvalitativní přístup mi dal také větší prostor pro objevování nových témat, které v mých původních otázkách nemusely být zahrnuty.

Klíčové bylo také to, že jsem se zabývala subjektivním prožitkem a lidskou zkušeností, proto získávání názorů a prožitků přímo od partnerů žijících v oddělených domácnostech vede k zaznamenání autentické lidské zkušenosti, což může zvýšit relevanci získaných dat.

Jak píše Miovský (2006), kvalitativní výzkum je charakterizován snahou získat hlubší porozumění neopakovatelným a jedinečným jevům tak, jak jsou vnímány a

interpretovány jeho účastníky. Na tyto fenomény působí řada proměnných, z nichž řada z nich je dána určitým kontextem.

4.2 Výběr výzkumného souboru a použité metody

Výzkumný soubor byl sestaven kombinací dvou různých metod výběru.

Nejprve byl použit **výběr založený na dobrovolnosti** prostřednictvím plakátu zveřejněného na mém osobním a firemním instagramovém a facebookovém profilu, adepti byli osloveni také v rámci rozhlasové podcastu s uvedenými kontakty na mě, avšak touto cestou se žádný zájemce nezapojil. Hendl (2004) upozorňuje, že tento přístup může často přitahovat osoby, které mají zvláštní motivaci zapojit se. Hlavní výhodou přitom je, že se potenciální respondenti mohou samostatně rozhodnout o účasti, aniž by byli přímo osloveni či nějakým způsobem do výzkumu tlačeni.

Po šesti zrealizovaných interview jsem aplikovala **metodu sněhové koule**, kdy mi byly respondenty doporučeny další páry. Tato metoda má několik výhod – získala jsem díky ní další respondenty s podobnou zkušeností, které bych jinou metodou výběru získat nemusela, navíc, pro někoho může být status mingles citlivým tématem a mohlo to přinést do výzkumu jinou perspektivu.

Během tohoto procesu jsem zjistila, že sehnat dostatek respondentů bude obtížné, stejně tak obtížná se ale stala i komunikace s těmi, kteří s účastí souhlasili: ve většině případů jen velmi těžce hledali volný termín na setkání. Celkem pět účastníků se mi nakonec omluvilo z důvodu karantény, pracovního vytížení či onemocnění Covid-19, na pozdější oslovení většina z nich nereagovala, popřípadě se omluvila, že o výzkum již nemají zájem, popřípadě již ve vztahu mingles nebyli.

V případě souhlasu jsem účastníkům zaslala email s potřebnými informacemi a krátkým dotazníkem, v některých případech byla domluvena i pro ně schůdnější komunikace skrze Facebook Messenger nebo aplikaci WhatsApp.

Při zahájení výzkumné činnosti bylo nezbytné stanovit kritéria, podle kterých by potenciální účastníci výzkumu měli být vybráni.

→ **Účastník žije s partnerem/partnerkou v oddělené domácnosti**

→ **Vztah trvá déle než jeden rok**

Při definování délky vztahu jeden rok jsem vycházela z Levin a Trost (1999), kteří definují, že mingles vztah je uznán jako partnerství nejen těmi, kteří se ho účastní, ale i jejich okolím, k čemuž je potřeba určitá doba, po kterou vztah trvá.

Zároveň jsem nedefinovala limity vzdálenosti domácností, věku, dětí či vzdělání, jelikož jsem chtěla docílit co největší diverzity, která odráží mnoho aspektů populace mingles. Věřím, že tímto způsobem jsem získala širokou škálu perspektiv a zkušeností, které pomohou hlouběji pochopit a analyzovat psychologické aspekty, které ovlivňují životní spokojenost těchto osob. Nedefinování konkrétních limitů mi umožnilo zahrnout širší spektrum jednotlivců s různými životními zkušenostmi, což může přinést významnější výsledky.

4.2.1 Popis výzkumného souboru

Do výzkumu byli vybráni respondenti, kteří splňovali kritéria: **délky vztahu** (více jak rok) a **oddělené domácnosti**. V úvodním screeningu byli tázáni na věk (obou partnerů), na vzdělání, délku vztahu, rodinný stav a děti. Dále také na věk, vzdělání a počet dětí partnera. Oběma metodami se podařilo získat celkem 10 respondentů, 7 žen a 3 muže. Pouze jeden z párů měl společné dítě, přičemž nejkratší vzdálenost mezi domácnostmi byla 2 km, nejdelší 6900 km. Přehled nabízím v tabulce číslo 2.

Tabulka č. 2: Informace o respondentech zjištěné úvodním screeningem

Respondent	Pohlaví	Věk	Rodinný stav	Vzdělání	Děti	Délka vztahu	Věk partnera	Vzdělání partnera	Partner děti
Monika	Žena	32	Rozv.	VŠ	1	2	40	VŠ	2
Bohuslav	Muž	89	Ženatý	SŠ	2	30	86	SŠ	2
Jaromír	Muž	40	Svobodný	VŠ	0	4	38	SŠ	2
Zita	Žena	38	Rozv.	SŠ	2	2	60	SŠ	3
Kateřina	Žena	36	Svobodná	SŠ	0	2	42	SŠ	2
Radka	Žena	45	Rozv.	VŠ	1	2	39	VŠ	0
Petr	Muž	42	Ženatý	SŠ	1	12	41	SŠ	1 (společně)
Leona	Žena	31	Vdaná	VŠ	0	4	29	SŠ	0
Elizabeth	Žena	38	Svobodná	SŠ	2	2	44	SŠ	2
Veronika	Žena	50	Rozv.	SŠ	2	13	58	SŠ	0

Dle tabulky vidíme, že větší zastoupení ve výzkumu mají ženy, jejich věkový průměr byl 38,5 let. Věkový průměr mužů byl 57 let. Šest respondentů mělo středoškolské vzdělání, čtyři vysokoškolské. Čtyři respondenti byli rozvedeni a zároveň měli děti z předchozího vztahu, tři v manželství a tři svobodní.

4.2.2 Etické hledisko výzkumu

Ve výzkumu jsem respektovala otázku etiky a ochrany soukromí účastníků. Věnovala jsem velkou pozornost tomu, aby byla zachována anonymita všech účastníků, a aby data byla shromažďována a uchovávána tak, aby jednotlivé respondenty nebylo možné identifikovat. Na začátku výzkumu respondenti podepsali informovaný souhlas. Rozhovory byly nahrávány na diktafon a po přepsání rozhovoru důkladně smazány.

Tímto způsobem byla zajištěna ochrana osobních údajů a soukromí všech zúčastněných. Veškerá data byla získána dobrovolně, a účastníci byli předem informováni o cílech výzkumu a způsobu zpracování informací. Účastníci měli také možnost kdykoli se výzkumu odhlásit, aniž by museli udávat důvod.

Odměna pro účastníky spočívala pouze v pozvánce na posezení v kavárně, kde rozhovor probíhal. Odměna účastníkům byla prezentována jako poděkování za jejich čas a zapojení do výzkumu, nikoli jako prostředek k ovlivnění či zkreslení jejich odpovědí nebo postojů. U všech účastníků byla zřejmá motivace zapojit se do výzkumu, všichni z nich projeví rovněž velký zájem o to, abych jim následně výsledky analýzy poslala – toužili

tedy po čtení podobných příběhů a zjištění, jak jsou na tom páry, které žijí podobně jako oni.

4.3 Metody získávání dat

4.3.1 Polostrukturované interview

Jedním z hlavních důvodů pro volbu polostrukturovaného interview je skutečnost, že tato metoda umožňuje zachytit bohatý a detailní pohled na zážitky respondentů. Díky připraveným otázkám a strukturovanému rámci je možná efektivní sonda do klíčových témat, která mě zajímala – motivace, očekávání, komunikace, emocionálních aspektů a dalších. Díky tomu jsem byla schopna porozumět širokému spektru názorů a perspektiv, které se v rámci této skupiny lidí mohou vyskytovaly.

Dalším důležitým aspektem byla také schopnost respondentů se volně vyjadřovat. Polostrukturované interview umožňuje reagovat na konkrétní odpovědi a prozkoumat hlouběji jejich názory, aniž by byl příliš vázán pevným scénářem. Díky této flexibilitě jsem se mohla doptávat na aspekty, které se během rozhovoru teprve vynořily.

Zároveň jsem prostřednictvím polostrukturovaných interview byla schopna zachytit nelineární charakter výpovědí respondentů – každý z nich měl unikátní zkušenosti, které by při použití striktně strukturovaného dotazníku nebyly objeveny. Metoda polostrukturovaného interview mi tak poskytla prostor pro individuální vyjádření jednotlivých respondentů a prozkoumání složitostí této problematiky, což je v případě neprobádanosti tématu mingles velmi vhodné.

Mé rozhodnutí použít polostrukturované interview bylo tedy motivováno snahou získat hluboký a komplexní vhled do prožívání a zkušeností této specifické skupiny lidí.

Miovský (2006) popisuje předem stanovenou osnovu jako základní strukturu interview. Toto jádro obsahuje základní otázky, na které by mělo být v rozhovoru odpovězeno a které je vhodné předem vypracovat. Ačkoli tato osnova definuje hlavní témata, je možné upravit její pořadí v závislosti na průběhu konverzace – naopak její striktní dodržování by mohlo narušit plynulost a autentičnost konverzace. K tomuto základnímu schématu je doporučeno však přidat další otázky, které navážou na samotný projev respondenta, a prohloubí tak původní, předem připravená témata. S ohledem na

výzkumné cíle a otázky byla tato struktura rozčleněna do tří hlavních sekci, ze kterých vycházely konkrétní otázky.

Polostrukturované interview bylo nakonec tvořeno celkem 12 otázkami:

- Zmapovat, jak účastníci výzkumu přišli k rozhodnutí stát se mingles.

*Můžete mi vyprávět, jaké okolnosti vedly k tomu, že jste v mingles vztahu?
Jak byste popsal/a váš život předtím, než jste se stal/a mingles?*

- Prozkoumat, jaké aspekty se podílejí na životní spokojenosti mingles.

*Jak vypadá váš vztah po praktické stránce?
Jak častá je frekvence vašich návštěv?
Když jste u partnera doma, jak se tam cítíte?
A jak se cítíte, když je partner u vás?
Dá se říct, že jste ve vztahu mingles spokojený/spokojená?
Co konkrétně přispívá ke spokojenosti?
Jak řešíte finanční stránku?
Jak vidíte budoucnost?
Popíšete výhody a nevýhody tohoto typu soužití?*

- Přiblížit postoje rodiny a přátel k tomuto typu vztahu.

Jak se k tomuto typu vztahu staví vaše rodina, kolegové a kamarádi?

4.4 Procedura sběru dat

Samotný proces sběru dat pro mou diplomovou práci byl velmi pestrý a zahrnoval kombinaci různých online a offline zdrojů: celkově trval rok a šest měsíců, od roku 2021 do druhé poloviny roku 2022. Cílem bylo získat co nejrozsáhlejší a různorodý soubor dat od respondentů, kteří se identifikují jako mingles.

Vzhledem k tomu, že jsem část diplomové práce psala především během pandemie a karanténních opatření, bylo velmi těžké se setkat osobně – se sedmi respondenty jsem se tedy setkala online s pomocí aplikace Meet, se zbývajícím třemi osobně, a to v kavárně.

4.5 Způsob zpracování dat

Jakmile jsem data měla shromážděna, započala jsem důkladné transkripce, načež jsem stála před rozhodnutím, jakou kvalitativní metodu použiji pro jejich analýzu. Na počátku jsem zvažovala metodu **zakotvené teorie** (Corbin & Strauss, 1999), kterou v těchto typech výzkumů výzkumníci hojně používají, ale nakonec jsem se rozhodla pro **tématickou analýzu**, jelikož mým cílem nebylo vytvořit kompletní teorii, ale zmapovat oblast životní spokojenosti a určení hlavních vzorů mezi partnery, kteří žijí v oddělených domácnostech. A právě Braun a Clarke (2006) vnímají tématickou analýzu jako **metodu k identifikaci vzorů v datech**, avšak jak upozorňují, přistupovat k analýze jde dvěma způsoby: induktivně a teoreticky. Jak napovídá název první, jedná se o proces indukce, kdy se výzkumná otázka vynoří během analýzy, u druhého přístupu je otázka stanovená předem. V této analýze jsem postupovala dle druhého přístupu a dodržovala přitom fáze dle doporučení, jak je uvádějí Braun a Clark (2006), tyto fáze znázorňuje obrázek číslo 1.

Obrázek č. 1: Postup při zpracování dat dle Braun a Clark (2006)

Na počátku analýzy jsem si všechny rozhovory vytiskla a pečlivě je pročítala, následně jsem si napsala první dojmy a postřehy do mind mapy, kterou jsem měla na papíře ve velikosti A3. Následně jsem si během jednoho týdne ještě všechny rozhovory přehrála v audioformě do sluchátek, a doplnila další postřehy do mind mapy. Po dalším přečtení jsem začala s **procesem kódování dat**. Na počátku jsem zvolila kódování na papíře, ale vzhledem k velkému množství kódů jsem se pro větší preciznost práce s daty rozhodla kódovat v softwaru Atlas.ti, náhled kódování pomocí tohoto softwaru ukazují na obrázku č. 2:

Obrázek č. 2: Ukázka kódování v Atlas.ti

The image shows a screenshot of the Atlas.ti software interface. At the top, there is a header labeled 'Code' with a search box containing the text 'Rodičovství'. Below the search box, there are two radio buttons: 'Color' (which is selected) and 'No Color'. Underneath, there is a section labeled 'Subcodes' which contains a list of ten subcodes. Each subcode is preceded by a radio button and a green diamond icon. The subcodes are: 'Rodičovství: Chce mít dítě', 'Rodičovství: Děti', 'Rodičovství: Historické role muž...', 'Rodičovství: Nezájem o rodičovs...', 'Rodičovství: Omezení času', 'Rodičovství: Organizace času', 'Rodičovství: Pocit věkového ome...', 'Rodičovství: Problémy s časem', 'Rodičovství: Problémy s péčí o d...', and 'Rodičovství: Role muže a ženy v...'. The interface has a light grey background and a vertical scrollbar on the right side of the subcodes list.

Code

Rodičovství

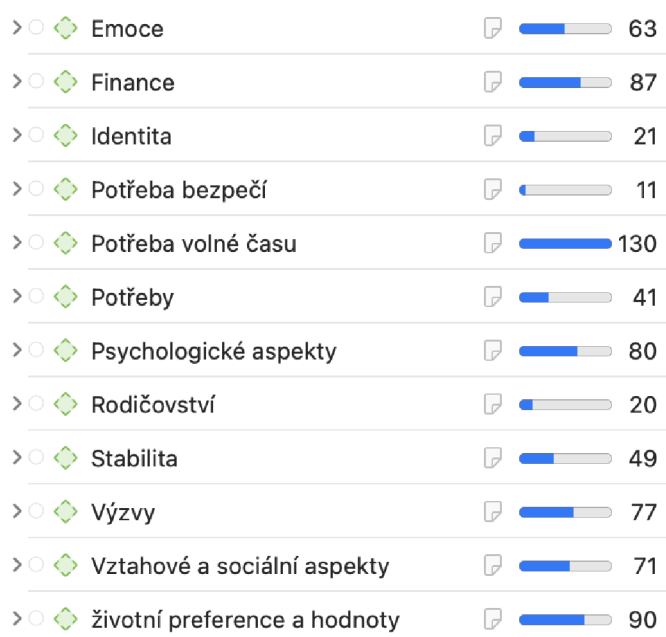
Color No Color

Subcodes

- Rodičovství: Chce mít dítě
- Rodičovství: Děti
- Rodičovství: Historické role muž...
- Rodičovství: Nezájem o rodičovs...
- Rodičovství: Omezení času
- Rodičovství: Organizace času
- Rodičovství: Pocit věkového ome...
- Rodičovství: Problémy s časem
- Rodičovství: Problémy s péčí o d...
- Rodičovství: Role muže a ženy v...

Po dokončení kódování jsem započala identifikaci témat, náhled poskytuji na obrázku číslo 3.

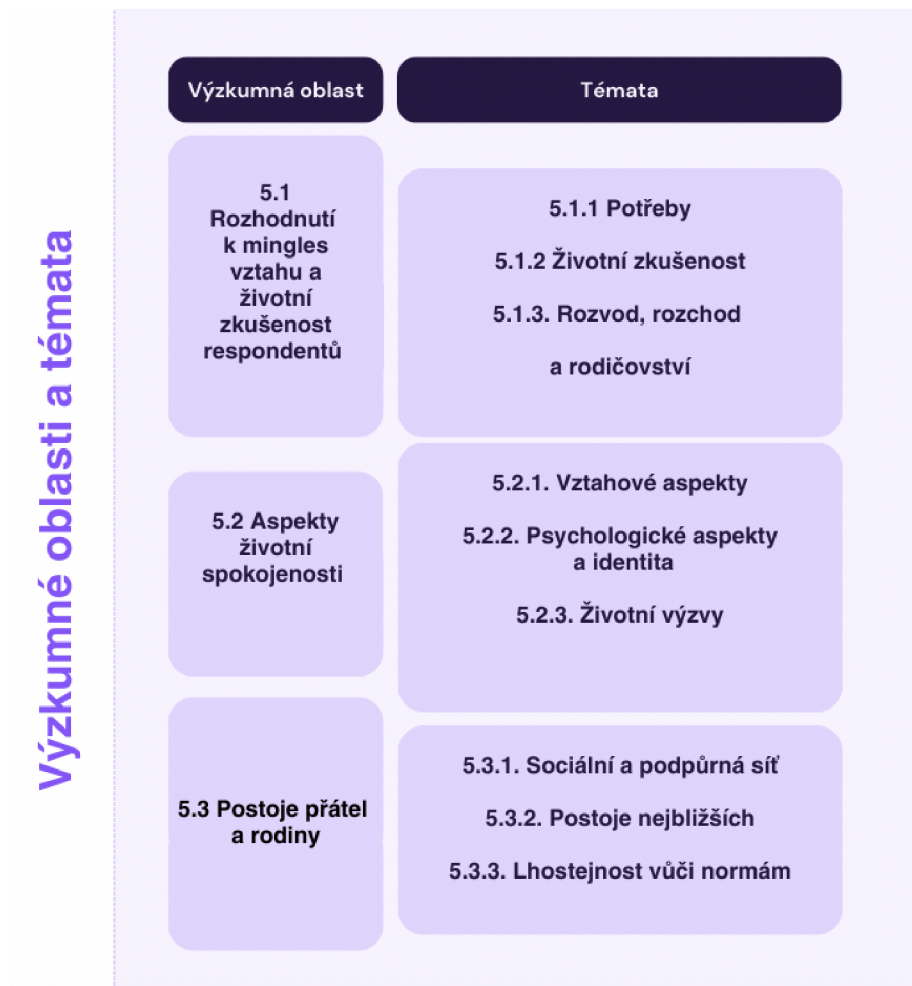
Obrázek č. 3: Tvorba témat na základě četnosti kódů v softwaru Atlas.ti

Nastaly případy, jsem jsem původní kódy definovala jako témata, a naopak některé kódy zcela vyřadila. Následně jsem provedla i revizi samotných témat a postupně na základě zvýrazněných citací začala s pomocí funkce Network v programu Atlas.ti vytvářet podtémata, ukázkou tohoto kroku zobrazuje obrázek č. 4.

Výsledkem bylo 797 kódů v 10 kategoriích, avšak jelikož se některá témata překrývala, pustila jsem se do jejich revize – vrátila jsem se k rozhovorům a kódy znovu přečetla a pomocí funkce Network přeskupila či smazala. S novými sub/tématy jsem provedla další revizi a s pomocí programu Atlas.ti zkontrolovala, jak jsou saturovaná. Na obrázku č. 4 uvádím finální podobu témat vzhledem k výzkumným oblastem. Vidíme, že z původních 10 kategorií jsem nakonec vytvořila 9 témat.

Obrázek č. 4: Výsledná témata kvalitativní analýzy ve vztahu k výzkumným oblastem.

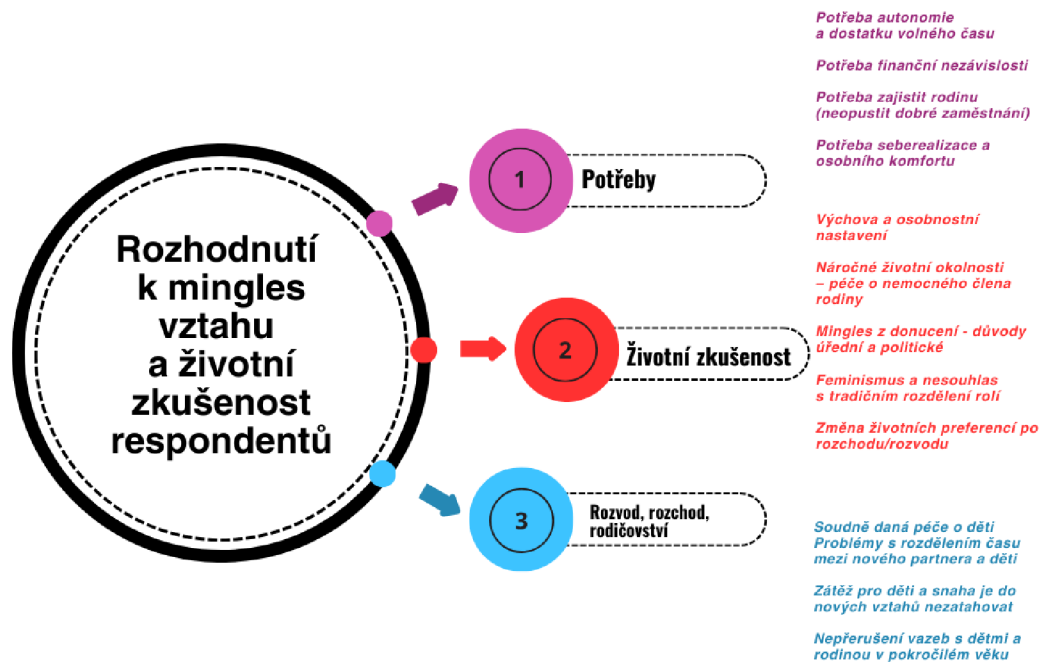
5 VÝSLEDKY ANALÝZY

Pro usnadnění orientace ve výsledcích se zaměřuji na jednotlivé tematické oblasti a témata. Ta jsou zřetelně vyznačena pomocí **tučného písma**, zatímco podtémata jsou zdůrazněna *tučnou kurzívou*. Abych ilustrovala a usnadnila jejich porozumění, přikládám citace od respondentů. Tyto výroky jsou označeny fiktivními jmény respondentů a jsou vypsány *kurzívou*.

5.1 Rozhodnutí k mingles vztahu a životní zkušenost respondentů

Na obrázku č. 5 znázorňuji jednotlivá témata a podtémata ve vztahu k výzkumné oblasti životních zkušeností a rozhodnutí k mingles vztahu.

Obrázek č. 5: Znázornění témat a podtémat

5.1.1 Potřeby

V této části se zaměříme na důležitý aspekt mingles vztahů, a to na **rozhodnutí** jednotlivců do takového vztahu vstoupit a na **životní zkušenosti a potřeby**, které je k tomu vedly. Skrze vzniklá podtémata tak můžeme lépe porozumět dynamice a významu mingles vztahů v současné společnosti.

a) *Potřeba autonomie a dostatku volného času*

Mnoho jednotlivců hledá rovnováhu mezi potřebou být samostatní a zároveň mít hluboký a smysluplný vztah s druhými. Respondenti (n=7) v našem výzkumu vyjádřili, že jedním z hlavních důvodů, proč preferují mingles vztah, je **možnost zachování osobní autonomie a disponování dostatkem volného času**. Tento vztahový model jim umožňuje kombinovat výhody stálého partnerství s flexibilitou samostatného života.

Kateřina, 36 let: *Asi takhle – určitě jako pro nějaký pocit spokojenosti potřebuju čas sama pro sebe a je jedno jestli čtu nebo cvičím nebo se prostě jen prachšprostě válim. Potřebuju se vidat s kámošama, chodit ven, abych byla spokojená.*

Monika, 35 let: *Mám volno každý ráno, tak to jdu surfovat, jdu ven, snažím se věnovat sportu, procházet se apod.*

Elizabeth, 38 let: *Tatínek (expartner) si bere děti a já mám pak volnej čas, ale neznamená to, že hned volám Anthonymu a řeknu mu, že jsem jako doma sama a že je mi smutno. To mi sice občas je, ale fakt jsem zjistila, že po dvou dětech je člověk rád sám doma, nebo si zajdu do sauny, zaběhám si. Kdyby tu ale byl Anthony a třeba pak ještě jeho děti...nevím...*

Radka, 45 let: *Nedokážu si moc představit se teď jako přestavět, v mém věku už má člověk rád to svoje, mám svůj volnej čas na cokoliv, na knížky, na muziku na kroužky.*

b) *Potřeba finanční nezávislosti*

Už při samotném kódování se ukázalo, že téma financí je pro respondenty zásadní: respondentky (n=7) motivuje k setrvání v mingles vztazích možnost **samostatného hospodaření**, mít vlastní účet a nesdílet své finance s partnerem. Pro jiné zase znamená

schopnost investovat do vlastního rozvoje, cestování nebo jiných osobních zájmů bez potřeby konzultace nebo kompromisu.

Monika, 32 let: *Nemusím s nikým sdílet finance a mám pocit, že paradoxně ušetřím víc, ale tohle je asi kvůli mému bývalému manželovi, protože nebyl schopnej nic ušetřit a utrácel. A taky je super, že když už chci něco koupit, nemusím to s nikým konzultovat.*

c) potřeba zajistit rodinu (neopustit dobré zaměstnání)

Z našeho výzkumu s respondenty (n=3) vyplývá, že mnoho z nich považuje mingles vztah za model, který jim umožňuje kombinovat osobní život s kariérou. Pro tyto jednotlivce je důležité zůstat v dobrém a stabilním zaměstnání, aby se mohli finančně zajistit, popřípadě podporovat svou rodinu.

Petr, 42 let: *My jsme se s manželkou potkali na Tinderu a i když jsem z Moravy jako ona, pracuju v Londýně jako pilot. Ze začátku tam manželka (teda tehdy přítelkyně) občas letěla na pár dnů se mnou, ale pak otěhotněla a měli jsme se rozhodnout, co dál. My ale žijeme v domě, který sdílíme s jejími rodiči a je potřeba ho pořádně zrekonstruovat, takže prozatím je s dítětem u nich doma a až zvládneme vše opravit, vrátím se do Česka. Peníze jako mám v Londýně v Česku mít nikdy nebudu. Taky jsme se nechtěli moc zadlužit, no prostě dokud není barák v cajku, lítám.*

Bohuslav, 89 let: *Tenkrát bych se ani z Německa nestěhoval, kromě rodiny jsem tam měl vynikající práci a v Česku byly platy mizerné.*

d) potřeba seberealizace a osobního komfortu

V rámci tradičního vztahu vztahu, obzvláště plní-li partneři i své rodičovské povinnosti, je **potřeba seberealizace a osobního komfortu** někdy velkou výzvou. Potřeba seberealizace je u respondentů (n=6) spojena s osobním růstem, dosahováním cílů a následování ambic, zatímco osobní komfort (n=8) lze v případě mingles zahrnout pod anglický pojem comfort-seeking, kdy tyto jedinci mají tendenci **vyhledávat nebo preferovat situace, prostředí či aktivity, které poskytují pocit pohodlí, bezpečí nebo uspokojení**. Tato tendence je v případě mingles motivována potřebou minimalizovat stres a a maximalizovat pocity klidu a uspokojení. Opět jsem ve všech případech zaznamenala, že tato tendence **byla ovlivněna negativní životní zkušeností**.

Leona, 31: *Pomohlo mi, kdy jsem si to v hlavě přepla na to, že musím i tak být šťastná za to, co mám, tak jsem se místo věčného smutnění prostě začala věnovat sama sobě. Začala jsem se věnovat tomu, co mám ráda – hraju divadlo, začala jsem se hýbat. běhám.*

Veronika, 50: *Kromě té kultury mám taky chatičku, to je taková moje vášeň to chataření, mám tam zahrádku a prostě jsem tam maximálně spokojená, i když jsem tam sama. Jako jasný, dokážu si představit, že by bylo fajn tam být spolu, ale takhle to prostě je a nějakou dobu bude, tak s tím žiju a je mi tam krásně.*

Zita, 36 let: *Já mám svoje plány a projekty, důležitý je se seberealizovat a v tom se snažím vychovávat i děti, aby zároveň i viděly, že i v takovém vztahu to jde a doufám, že je to učím dobře a budou mít ty hodnoty taky.*

5.1.2 Životní zkušenost

a) Výchova a osobnostní nastavení

Naše životní zkušenosti a způsob, jakým jsme vyrostli, mají zásadní vliv na to, jak vidíme svět a jak se rozhodujeme v různých oblastech života, včetně těch mezilidských. Výchova v rodině, zkušenosti z dětství, kulturní a sociální kontext, ve kterém jsme se formovali, spolu s naším vlastním osobnostním nastavením, vytvářejí komplexní kombinaci, která ovlivňuje naše rozhodování, hodnoty a přístupy k životu.

Respondenti (n=5) často odkazovali na svou výchovu a osobnostní nastavení jako na klíčové aspekty, které ovlivnily jejich pohled na vztahy a rozhodnutí o volbě mingles vztahu. Někteří uvedli, že vyrostli v rodinách, kde nezávislost a autonomie byly nutností, jako například Monika, která byla dcerou samoživitelky, jiní zase zdůraznili, že se s nezávislostí narodili, popřípadě jim bylo vždy ponecháno dostatek svobody i prostor pro chyby.

Veronika, 50: *Myslím, že jsem samostatnou jednotkou odjakživa, jsem jedináček a jsem zvyklá si vystačit sama. Nebylo to pro mě frustrující, prostě jsem taková povaha.*

Katka, 38 let: *Jsem od malička strašně samostatná, vždycky jsem to tak měla.*

Monika, 32 let: *Myslím, že mi to nevadí, protože jsem dcera matky samoživitelky. Máma pracovala a já jsem vždycky měla prořízlou pusku a musela jsem si věci zařizovat sama. Takže je to daný tím, odkud pocházím.*

Zita, 36 let: *Já jsem byla děcko na vlastního pohon, odmalička, rodiče mě samozřejmě někde korigovali, kde tušili, že bych potřebovala jejich radu, ale jinak mi dávali svobodu a příležitost se třeba poučit z vlastních chyb.*

b) Náročné životní okolnosti – péče o nemocného člena rodiny

Jedna z respondentek (Veronika, 50 let), setrvává ve vztahu na dálku kvůli nemocné mamince partnera, který žije v USA a na jehož dvacetičtyřhodinové péči je jeho maminka závislá.

Veronika, 50 let: *Náš vztah začal jako vztah na dálku – já jsem tou dobou byla rok rozvedená, byla jsem sama a seznámili jsme se tady v Praze. Partner je sice Američan, ale tou dobou už spoustu let pendloval mezi Českem a Amerikou a nějakou dobu tu i pobýval. Ale v době, kdy jsme se poznali, se současně zhoršil stav jeho maminky, má postupující demenci a teď, po 13 letech, bychom to už i viděli na společný bydlení, ale on je uvízněl v Americe v nonstop péči o maminku.*

c) Mingles z donucení - důvody úřední a politické

V případě Leony se jednalo o složitou cestu k povolení emigrace manžela z Bolívie, která tento pár stála již mnoho sil i financí:

Leona, 31 let: *Partnera jsem poznala v Bolívii. Domluvili jsme se po mém návratu do Česka, že zkusíme vztah na dálku, a pak jsem tam za ním letěla a při druhý návštěvě už jsme se chtěli vzít, ale nevyšlo to, pak jsme se vzali a měli jsme tím vyloženě naplánováno to, že ho tím dostaneme do Česka. Jenže to nevyšlo, ten systém je tam naprosto nefunkční a od té doby se snažím ho sem dostat.*

d) Feminismus a nesouhlas s tradičním rozdělení rolí

Některé respondentky (v tomto případě opět jen ženy) vyjádřily preferenci pro mingles vztah, protože nabízí alternativu k tradičním normám, které jim nevyhovují, a to zejména na základě zkušenosti z předchozích vztahů. Mingles vztahy tak považují za uspořádání umožňující **větší rovnost a autonomii**.

Veronika, 50 let: *Tohle byla vlastnost odmalička, ale myslím, že v prvním manželství se neseťkala s úspěchem... A vlastně ani já pak nebyla spokojená, když jsem ji nemohla vyjádřit a být ta poslušná. Teď už si zas věci dělám bez toho hmusnýho tlaku, jestli tím někoho naštvu nebo ne.*

Elizabeth, 38 let: *Měla jsem toho hodně, vlastně od prvního porodu už jsem začala cítit, že to, jak fungujeme, není úplně fair play. Dopadlo to tak, že bývalý partner chodil už jenom*

do práce a o zbytek jsem se starala já. A to jsem taky chodila do práce. Takže děti, domov, kroužky, zahrada, všechny ty věci okolo byly na mně. Netušil, kdo má kde jakého lékaře. To začal řešit až ve chvíli, kdy chtěl střídavou péči po rozchodu. Teď to sice dělám taky sama, ale paradoxně jak to dostal soudem, tak ten papír ze mě hodně sejmul: děcka si bere často, najednou se začal projevovat jako tatínek. Takže, jak se to říká tady, to mental load můžu odhodit na pár dní. A proto ani nechci společný bydlení, to už bych zas neměla co odhazovat.

Zita, 38 let: Můj první manžel mě bral jako majetek, což pro mě bylo značně nepohodlné. V druhém manželství byl zas problém, že plat manžela měl nějaký strop, ale já měla své sny a rozlet, což on nedával. Já chtěla podnikat, podnikala jsem, příjmy mi rostly, ale zjistila jsem, že někteří lidi na to nemaj. Takže rozvod číslo dva.

e) Změna životních preferencí po rozchodu/rozvodu

Rozchod či rozvod často působí jako katalyzátor hluboké introspekce a změny. Pro mnoho lidí je to životní moment, kdy redefinují, co od života očekávají a jakou roli v něm bude mít možný vztah s dalším partnerem/partnerkou. Podle mého výzkumu (n=4) byl toto případ Moniky, Radky, Elizabeth a Zity, které se po rozchodu/rozvodu rozhodly pro alternativnější model vztahu – jako motiv přitom shodně vyjádřily touhu po větší **autonomii a svobodě**, protože zkušenosti s předchozím partnerem nepovažovaly za pozitivní. Míngles vztah, který kombinuje prvky nezávislosti s intimním propojením, se jim tak jevil jako ideální řešení, které odpovídá jejich **nově nastaveným novým životním prioritám**.

Radka, 45 let: Tak jednak jsem rozvedená a navíc mám dceru, kterou do toho moc míchat nechci. Navíc já už si nedokážu představit, mít tady chlapa v baráku a sbírat ty ponožky a hádat se, kdo naposledy umyl nádobí a kdo by měl jít na nákup... takový to denní hašteření mi tím pádem odpadá.

Radka, 45 let: Tak především chci upozornit, že jsem žila s mužem, který se na všem, co se týče domova a péči o dítě věnoval jen velmi neochotně, ani teď o dceru nějak nejeví zájem. Takže jsem k té samostatnosti dospěla tak, že jsem musela a byla na všechno sama a teď bych se toho mohla zbavit, ale to už se mi zas nechce.

Z toho je patrné, že životní události, jako jsou rozchody a rozvody, mohou ovlivnit naše vztahové preference, přičemž mingles vztahy pak těmto lidem nabízejí novou perspektivu a cestu k naplnění v nové životní kapitole.

5.1.3 Rozvod, rozchod a rodičovství

a) *Soudně daná péče o děti*

Když rodiče procházejí rozvodem nebo rozchodem, jedním z nejcitlivějších a nejkritičtějších aspektů této situace je rozhodnutí o péči o děti. Soudně stanovená péče o děti určuje, jak budou rodiče sdílet zodpovědnost a čas strávený s dětmi. Toto rozhodnutí má samozřejmě hluboký dopad na život obou rodičů, na život dětí, i na budoucí život a navazování nových vztahů.

V našem výzkumu (n=4) se ukázalo, že soudně daná péče o děti je motivem pro vztah mingles. Někteří respondenti uvedli, že jim mingles vztah poskytuje možnost, jak být svým dětem na blízku, mít nového partnera a nezažívat přitom mentální zátěž klasického rodinného modelu, některé ani jinou variantu nemají (Monika, Elizabeth), jelikož mají **soudně dané místo**, kde mohou bydlet.

Monika, 32 let: *S partnerem jsme oba dva po rozvodu: oba dva máme nařízenou střídavou péči, což nevím jak v Česku, ale ve Španělsku nemůžeme jen tak změnit bydliště a přestěhovat se do jiného města. Takže vlastně kdybych se chtěla přestěhovat, tak musím jít opět k soudu. Navíc i kdyby to šlo, tak se člověk vystavuje tomu, že dítě bude muset měnit školu a pak ty našich cesty k jejich druhým rodičům, no nikdo nikdo z nás neudělá.*

Kateřina, 36 let: *Tak úplně jednoduše – náš vztah je daný okolnostma. Přítel má dvě děti ve střídavé péči a bylo by nesmysl bydlet jeden týden v Praze a druhý v Pardubicích. Jeho děti tam choděj do školy a já z Prahy určitě nepůjdu.*

b) *Problémy s rozdělením času mezi nového partnera a děti*

Vstup do nového vztahu po rozchodu nebo rozvodu, zejména pokud jsou ve hře děti, přináší často **komplikace spojené s rozdělením času**. Kolik času s dětmi a kolik času s novým partnerem? To se ukázalo jako téma ve dvou případech (n=2), kde respondentky stále hledají rovnováhu mezi péčí o děti a budováním nového vztahu.

Radka, 45 let: *No vidáme se jeden den v týdnu a pak o víkendech, kdy je dcera u tatínka. Bydlí blízko, ale taky se stará o maminku, takže musíme hodně plánovat.*

Monika, 32 let: *Řekla bych, že se většinou snažíme vidět, když nemáme děti, takže to vychází na jednou až dvakrát týdně, pak víkendy, což jsme samozřejmě zkoordinovali tak, ať tu střídavku máme oba stejně. Takže máme vlastně celý víkend spolu jednou za 14 dní.*

c) Zátěž pro děti a snaha je do nových vztahů nezatahovat

Představa seznámení nového partnera s dětmi je pro některé rodiče stresující, protože rodiče se často obávají **negativních reakcí dětí**, popřípadě to, že budou emočně zraněné, budou žárlit nebo protestovat. V našem výzkumu (n=2) se vyskytly dva případy, Jaromír, kterého partnerka od rodinného života odděluje, tedy je ten, kdo nebyl představen, v druhém případě Radka, který má obavy, že by představení nového partnera v její dceři by mohlo způsobit zmatek a nechce ji do toho zatahovat. Partnera jí tedy prozatím nepředstavila.

Jaromír, 40 let: *Za přítelkyní jezdím, když jsou její děti u otce, nechce mě zatahovat do rodinných vztahů a blbnout klukům hlavu, takže jako oni ví, že existuju, ale jinak s něma nefunguju. Takže se vidíme jednou týdně v týdnu a pak jednou za 14 dnů o víkend, a to u ní, protože se bojí, že když by došla k nám, vyfasovala by hned od mojí mámy nějakou práci. Máme velké hospodářství a práce je dost, ale ona chce odpočívat.*

d) Nepřerušování vazeb s dětmi a rodinou v pokročilém věku

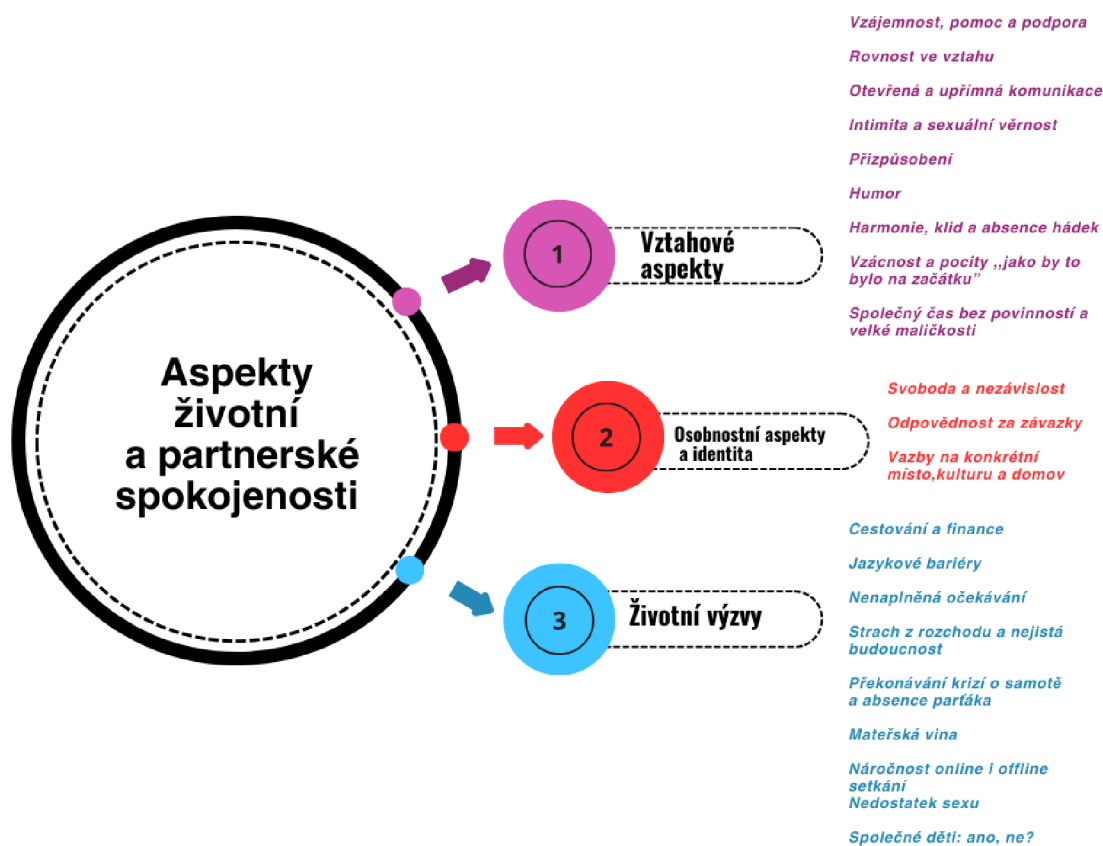
S postupem věku mnoho lidí začíná hlouběji oceňovat vztahy s rodinou a dětmi. Tyto vztahy nabývají na hloubce a stávají se často klíčovým zdrojem **opory, pohody a smyslu**. To byl případ Bohuslava, který se s partnerkou poznal ve věku, kdy měl sice dospělé děti, ale chtěl jim být i nadále nablízku.

Bohuslav, 89 let: *Měli jsme to tak od začátku, poznali jsme se v době, kdy ona byla vdova a já rozvedený, oba dva jsme měli rodiny a ty jsme nechtěli opustit, takže proto ty dvě domácnosti. Mohli jsme trávit čas s nimi a nepřijít o ně, protože teď vidíme, že se to otočilo a brzy se budou starat oni o nás.*

5.2 Aspekty životní a partnerské spokojenosti

Vztahy, kariéra, finance, zdraví, duševní pohoda a volnočasové aktivity. To vše se promítá do životní a partnerské spokojenosti mingles. Na obrázku č. 6 jsou proto shrnuta hlavní témata a podtémata, která se objevila v této výzkumné oblasti na základě naší analýzy.

Obrázek č. 6: Témata a podtémata ve vztahu k oblasti *Aspekty životní a partnerské spokojenosti*

5.2.1 Vztahové aspekty

a) *Vzájemnost, pomoc a podpora*

Skrze vzájemné dávání a přijímání, a to hlavně nehmatatelných věcí jako je pomoc a podpora, lidé zakoušejí pocit sounáležitosti, porozumění a blízkosti s ostatními. Vztahy, které se vyznačují vzájemností, obvykle vytvářejí prostředí, kde jedinci cítí, že mohou požádat o pomoc a očekávat podporu v dobách potřeby.

V našem výzkumu (n=9) byly vzájemnost, pomoc a podpora identifikovány jako výrazná témata – respondenti vyjádřili pocit, že navzdory odděleným domácnostem cítí ve vztahu, **vzájemnou pomoc a podporu.**

Radka, 45 let: *Já mám v práci teď vlastně blbý období, tak mu to všechno vykládám. A co mě teda překvapilo, že on si to fakt všechno pamatuje. Úplně každou blbost.*

Veronika, 50 let: *Nám to naštěstí vyšlo tak, že když jsem tu oporu potřebovala, tak tady byl, a když umřela moje maminka, byl zrovna dokonce se mnou. Byl i v té nemocnici, když se to stalo a posunul si odlet a ještě tady se mnou byl, to mě vopravdu podpořil.*

Zita, 36 let: *Musím říct, že jsem si vědoma, že se o něho můžu opřít, i když to asi dělám míň, než by si on přál. Jakože bych mohla víc sdílet, ale on přirozeně tím, že se věnuje seberozvoji, to ze mě chce dostat, chce mi pomoci, ale já se spíš pak uzavřu. Ale jako je opora, to jo.*

Elizabeth, 38 let: *Máme oba dva dvě děti, což je hromada práce, ale já teď poprvé zažívám pocit, že mi někdo pomáhá. I když mi třeba vyšla směna, tak Anthony šel a byl u mě, postaral se o děcka, uvařil. Byl u mě v těžkých chvílích.*

b) Rovnost ve vztahu

Rovnost bylo téma rezonující hlavně u žen se špatnou životní zkušeností, které v předchozím vztahu necítily, že jsou jejich životní role rovnocenné a že mentální zátěž se netýká mužské role v domácnosti. Jak opakovaně upozornily (n=4), v mingles vztazích se cítí víc **slyšeny, chápány a ceněny**.

Zita, 36 let: *Oba dva přinášíme příjmy, takže se i oba dva staráme o domácnost. Takže ta péče o domov rozhodně není jen na mé straně.*

Tato rovnost se však netýká jen financí, ale projevuje se v mnoha různých oblastech vztahu, od rozhodování o společných aktivitách až po sdílení domácích prací.

c) Otevřená a upřímná komunikace

Komunikace je často označována jako základní kámen každého vztahu. Schopnost otevřeně a upřímně vyjadřovat své pocity, potřeby a obavy vede k hlubšímu porozumění mezi partnery a pomáhá předcházet nedorozuměním a konfliktům.

V našem výzkumu (n=9) byla otevřená a upřímná komunikace často citována jako klíčový prvek zdravého a plnohodnotného vztahu. Respondenti uvedli, že pocit svobody, který v mingles vztazích mají, je výrazným aspektem v komunikaci, která je **otevřená, upřímná** a vytváří atmosféru důvěry a blízkosti.

Jeden z respondentů poznamenal: *Partnerka je až moc upřímná (smích), ona prostě na rovinu řekla, že vesnici nedá, což je něco, co mě štve, ale zároveň vím, na čem jsem. No a taky já jí řekl, že zas nedám panelák (Jaromír, 40 let).*

Zita, 36 let: *No my to máme tak, že nám to takhle vyhovuje, ale jsme schopni o všem mluvit, takže i na změně bychom se uměli dohodnout.*

Otevřená komunikace nejenže posiluje pouto mezi partnery, ale také jim umožňuje **rychleji a efektivněji řešit problémy a výzvy**, které se mohou ve vztahu objevit.

Petr, 42 let: *No tak my jsme oba dva věděli, že pokud chceme dům rychle opravit, tak bude nejlepší, abych zůstal v zahraničí. Žena by pak musela na mateřské řešit peníze a taky by třeba cítili, že jich má málo, což se teď nestalo. Takže jsme se na tom dohodli a kdyby to jednomu z nás přestalo vyhovovat, řekne to, to jako nemám strach, my si věci fakt musíme říkat narovinu, protože tam není prostor odezírat a číst myšlenky, nevidíme se moc.*

Kateřina, 36 let: *Tak samozřejmě se může stát, že ho jako přestanu bavit, nebo on mě, ale proboha, snad jsme dospěli lidi, narostla nám huba, tak čus, nebaviš, odcházím.*

Respondenti (n=10) ve vztahu ke komunikaci také opakovaně upozorňovali na **výrazné ulehčení díky existenci digitálních technologií**, které jim zprostředkovávají blízkost navzdory odděleným domácnostem.

Bohuslav, 89 let: *Samozřejmě s tím občas válčíme, ale je to pro nás jiné. Když byly hranice zavřené, psali jsme si dopisy a najednou tu máme mobily a můžeme se vidět každý den. K tomuto účelu, když je ten druhý tolik kilometrů od vás, je tento pokrok výborný.*

Kateřina, 36 let: *Jako určitě jsou chvíle, kdy dojdu domů a ráda bych poseděla a pokecala si s ním. V tomhle případě je lepší, když je u mě, ale když tam není, tak si prostě zavoláme.*

Veronika, 50 let: *Někdy mi chybí, ale vím, že spolu budeme na tom skypu a na ten se ohromě těším.*

Leona, 31 let: *Jsmo spolu na whatsappu a voláme si, skype a tak, ale zas ten posun, jak už jsem říkala, je fakt děsnej, takže někdy se mineme i online.*

Petr, 42 let: *Denně si s holkama volám přes facetime, aspoň na chvílku, většinou, když jdou spát, někdy si i poslechnu pohádku a jsem připojonej, dokud malá neusne.*

d) Intimita a sexuální věrnost

Často diskutovaným tématem v souvislosti s mingles je to, jak to mají s intimitou – přičemž nejde jen o fyzickou blízkost a sexuální aspekt vztahu, ale také o **emoční a duchovní propojení mezi partnery**. Otázka, kterou je v této souvislosti slyšet nejvíce je: Mohou k sobě navzdory odděleným domácnostem cítit mingles silné pouto?

V mém výzkumu (n=8) respondenti vyjádřili pocit, že k partnerovi cítí silné pouto, které v například v životě Veroniky souvisí také s pocitem vzácnosti, kdy vzájemný kontakt neberou jako samozřejmost.

Veronika, 50 let: *Já mám pak pocit, že jsme si ještě těsnější, protože jak nemáme zavedený společný život, tak jedeme naplno pak ty společný chvíle.*

U některých (n=3) se objevila také zmínka o **sexuální věrnosti**, kterou považují za samozřejmou a nemají o ní žádné pochyby. Zde si dovolím upozornit na fakt, že ve všech případech respondenti uvedli předpoklad otevřené a upřímné komunikace, kdy nepředpokládají, že by jim partner byl nevěrný a něco tajil, protože v komunikační rovině to mají nastaveno tak, že kdyby si přestali vyhovovat, mají **svobodu odejít**.

e) Přizpůsobení

Vzhledem k tomu, že mingles vztahy znamenají dvě oddělené, svébytné existence, bylo výrazným tématem (n=9) také přizpůsobení, kdy partneři musí často **nalézt kompromisy a vyrovnat se s různými názory, přáními a potřebami**. Toto přizpůsobení se může týkat každodenních rutinních záležitostí, např. kdy a v jaké domácnosti se potkají, ale také hlubších hodnot a životních cílů, například plánování společné rodiny a vidina společné budoucnosti.

Respondenti zdůraznili význam vzájemného ústupku a pochopení pro potřeby, pocity a životní situaci druhého.

Radka, 45 let: *Já už jsem poučená, že se má prostě někdy chlap nechat, no dobře, tak třeba at' si hraje ty videohry, ale pak třeba zas se mnou jde s tím psem, uvaří mi, a prostě mi ten čas věnuje, spoustu věcí už mi nevadí a nevyčítám. Nemusíme dělat všechno společně, ale důležitý je, že pak ten společný čas je hezkej.*

Katka, 38 let: *Tak vzhledem k těm dvěma dětem, který musej být blízko maminky, nemáme moc možností, ale tak v týdnu prostě jsou tam a o víkendu přijíždí sem. Byl to i jeden z důvodů, proč jsem si brala větší byt.*

f) Humor

Jak se ukázalo v případě některých respondentů (n=3), nejenže humor **přináší lehkost a radost do vztahu**, ale je také **copingovou strategií**, jak se vyrovnávat s výzvami spojenými s mingles vztahem. Schopnost společně se společně zasmát, a to nejen s partnerem, ale také s přáteli, najít humor v běžných momentech života nebo se při překonávání obtíží přináší do života pozitivní energii

Radka, 45 let: *Máme hodně podobný styl humoru, fakt se nasmějeme. Po těžkém dnu v práci je to silně terapeutický.*

Humor může ale také sloužit jako most přes některé rozdíly v povahách nebo názorech a může pomoci uvolnit atmosféru v napjatých situacích.

Bohuslav, 89 let: *Asi je to dáno i věkem, ale naše heslo bylo, že člověk nikdy nesmí zůstat naštvaný sám, a že na každé naštvání a neshodu, je dobré nalepit legraci. A tím myslím i to, že se člověk někdy zasměje sám sobě... Toto mi šlo v mládí špatně, ale s pokročilým věkem, třeba když teď zapomínáme a někdy se spleteme ve jménech vnoučat, no, je to hořkosladké, ale smějeme se.*

Humor jedné z respondentek pak pomáhá **přečkat složitou situaci**, kdy je manžel zablokovan z diplomatických důvodů ve své zemi bez povolení k emigraci. U této respondentky byl humor a smích patrný i v našem interview.

Leona, 31 let: *Tak jak už sis všimla, já se ráda a často směju. Musím. Funguje to.*

g) Harmonie, klid a absence hádek

V mém výzkumu (n=10) byly **harmonie a klid společně s absencí hádek** uvedeny jako jedny z aspektů, kterého si respondenti na mingles vztahu nejvíce cení. U některých z nich se jednalo o prvek, který postrádali v předchozím vztahu nebo původní rodině (n=9), v případě Bohumila se jednalo spíše o životní moudrost, kdy upozornil na to, že absence hádek však neznamená, že je vztah je bez konfliktů, ale to, že se s věkem a životními

zkušenosti naučili efektivní komunikaci a konstruktivní řešení problémů, které jim umožňuje zachovat klid a harmonii, i když se neshody objeví.

Bohuslav, 89 let: *Samozřejmě, měli jsme neshody, někdy se objevily i tíživější situace, ale víte, člověk se stává moudřejší. A já od srdce doufám, že jsme poskytli všem a hlavně sami sobě domov, i když máme ve skutečnosti dva.*

Radka, 45 let: *Když nepočítám jednu situaci, kdy jsem byla naštvaná kvůli jeho hraní počítačových her, tak je to fakt strašně klidný a pěkný.*

Kateřina, 36 let: *Jako odpadá ty každodenní hovna, který člověk v běžném vztahu řeší. Kdo co kdy umyl, takže toto, v tomhle pak hrozí ponorka, ale když to mají lidi jako my, tak si myslím že ne.*

h) Vzácnost a pocity „jako by to bylo na začátku”

Udržovat ve vztahu jiskru, jedná-li se o tradiční partnerství, vyžaduje úsilí a vědomou práci, v případě mých respondentů ale vyšlo najevo, že **vzácnost a pocity zamilovanosti** jsou inertní povahou mingles vztahů, kdy zažívají setkání s partnerem shledávají pokaždé v něčem jiné, vzrušující a jako by to bylo na začátku. Je to i jeden z motivů, proč chtějí ve vztahu mingles i nadále zůstat a nesklouznout k tomu, aby si nezevšedněli.

Veronika, 50 let: *Vždycky se snaží to udělat co nejhezčí, prostě tak jak na začátku, když jsme do toho vlítli úplně romanticky.*

Radka, 45 let: *Hele je to fakt asi dětinský, ale jak já mám ty blbý zkušenosti, tak mě se fakt líbí v tom čase, jako by mi bylo patnáct, víš, jak se těšíš na toho kluka, co pro tebe přijede a jdete do kina... a ty se těšíš. No tak tohle mě baví. Toho si fakt užívám.*

Elizabeth, 38 let: *Nechci, aby to dopadlo jak minule, i když vím, že je pečující, že je to spíš on, taková ta kvočna, která chce mít děti na gauči a všechny pod jednou střechou, ale takhle mi to přijde pořád něčím obohacený. Tím těšením na sebe.*

i) Společný čas bez povinností a velké maličkosti

Společný čas, strávený bez okolních nároků a povinností, to v průběhu interview zmínilo několik respondentů (n=8), kdy jim tento čas umožňuje neřešit klasické provozní věci domácnosti typu praní, vaření apod., ale kdy si užívají společný čas se svými koníčky či odpočinkem.

Jaromír, 40 let: *Vidíme se bez dětí, mám karavan, takže někam vypadneme, jedeme na čumdr a pak zas každé do svýho.*

Dvě respondentky přitom zdůraznily význam chvil, které se mohou zdát na první pohled maličké, ale ve skutečnosti hrají v jejich spokojenosti velkou roli. Takové momenty – ať už jde o **automatické udělání něčeho, aniž by na to druhý musel upozornit**, nebo o to žádat, byly označeny jako „velké maličkosti“.

Zita, 36 let: *Ale pak mi třeba jako dnes pomůže vyměnit vodu do odsřikovačů, což by možná některá ženská měla jako za samozřejmost, ale já tím, že toho mám docela dost, tak jsem pak šťastná, že pro mě někdo takovou maličkost udělal.*

Elizabeth, 38 let: *Už jenom to, že ho napadne dojít večer z venčení mýho psa a cestou vzít dětem věci na svačinu a pizzu, kterou ten večer uděláme...*

5.2.2 Osobnostní aspekty a identita

a) Svoboda a nezávislost

Svoboda a nezávislost ve vztahu neznamenaají izolaci nebo oddělení od partnera, ale spíše možnost být samostatným jedincem, i když je člověk ve vztahu. Svoboda a nezávislost jsou základní hodnoty, které respondenti (n=6) lidé považují za nezbytné pro osobní rozvoj. Popsali, jak je pro ně důležité mít prostor pro **vlastní zájmy, přátele a aktivity**, aniž by cítili tlak nebo omezení ze strany partnera.

Veronika, 50 let: *Já jsem si našla tu spokojenost v tom mít volnost, že se prostě nemusím přizpůsobovat, můžu si dělat co chci a kdy chci, vím, zní to asi blbě...*

b) Odpovědnost za závazky

Aspekt závazku je nezbytný pro každé partnerství, ve vztazích mingles se ale objevuje v dvou rovinách. V první rovině jako **motiv pro volbu vztahu mingles**, kdy se respondenti cítí odpovědní za závazky z minulosti (dětí, hypotéka) a nechtějí udělat velkou životní změnu (stěhovat se s dětmi nebo prodat nemovitost), v druhé rovině je to samotný aspekt, kdy i ve vztahu s oddělenými domácnostmi **oba partneři konzistentně plní své závazky** a ukazují, že se na ně lze spolehnout.

Zita, 38 let: *Jako bavili jsme se o nějakým baráčku a tak, ale vzhledem k té situaci, co je, to neřešíme, protože nic nevyřešíme, když máme oba dva závazky v jiné zemi.*

Radka, 45 let: *Navíc je tam ještě pořád to dítě, který mě potřebuje, takže to musím dělit, abych neměla pocit, že kvůli mě o něco přijde nebo tak.*

c) *Vazby na konkrétní místo, kulturu a domov*

Vazby na konkrétní místo (n=1) si jedinci spojují s krajinou, městem, vesnicí nebo konkrétní lokalitou, kde jednotlivec vyrůstal, prožil důležité životní okamžiky, kde má přátele nebo kde se cítí jako doma. Toto místo může být spojeno s pocity klidu, bezpečí nebo pocitem, že vím, kam patřím.

Kateřina, 36 let: *Hele fakt nevím, jak si ve 36 letech člověk hledá novy kámoše, navíc v takové díře, já mám prostě svůj život tady, mám tady svoji práci, svůj byt, mám tu ségru. Chodím cvičit. Když přijedu tam, tak si tam připadám jak na návštěvě a nedokážu si představit, že bych tam třeba měla volný odpoledne. To bych jako fakt nevěděla, co mám dělat.*

Kulturní vazby (n=1) odkazují na spojení s tradicemi, hodnotami, jazykem, hudbou, kuchyní a dalšími aspekty kultury, do které se jednotlivec narodil nebo s níž se ztotožňuje. Tato vazba může být zvláště silná pro jednotlivce, kteří mají partnera v kulturně odlišném prostředí, tak jako Veronika, která naráží na kulturní rozdíly mezi Evropou a USA.

Veronika, 50: *Myslím, že jsem docela vázaná na Prahu, proto mě Amerika neuspokojuje, mám ráda kontakt s tím městem, mám kamarádky, chodíme na kulturu... Já prostě vnímám ty kořeny v Evropě, vidím tady ty kamenný domy, ty ulice po kterých lidi chodili po staletí. Amerika mi vždycky přijde strašně vykořeněná.*

Domov je často vnímán jako místo, kde jednotlivec najde **útočiště, lásku a pocit přijetí**. Vazby na domov (n=2) mohou být spojeny s konkrétním fyzickým prostorem, ale také s lidmi (tak jako v případě Bohuslava, který nechtěl opustit Německo kvůli dospělým dětem), vzpomínkami a zkušenostmi, které tento prostor obývají.

Jaromír, 40 let: *Každý ráno se probudím a vím, kde jsem a kam patřím, dokonce jsem kvůli tomuhle odmítl nejen stěhování k partnerce, ale taky spoustu nabídek práce, kvůli kterým bych se musel přestěhovat. Večer po práci se jdu projít, dívám se na západ slunce, potkávám lidi, které znám.*

5.2.3 Životní výzvy

Životní spokojenost mingles jedinců může být ovlivněna **různými výzvami, které s sebou tento životní styl přináší**. Doposud jsme se zabývali spíše výhodami, například výhody z nezávislosti a svobody, jak ale uvidíme v následujících výsledcích, respondenti také čelí **jedinečným výzvám**, které na jejich **pocit spokojenosti a pohody** dopadají.

a) Cestování a finance

Finanční udržitelnost cestování, tak jsem se rozhodla nazvat subtéma, které bylo výrazné u dvou respondentek (n=2), které pro setkání s partnerem musí cestovat za oceán. **Financování cest** hradí z vlastní kapsy a během interview jsem u obou zaznamenala, že ačkoliv to prozatím zvládají, je financování letenek **velkou částkou zasahující do rozpočtu**.

Veronika, 50: *Dřív jsme jeli šul nul, prostě každej si koupil svou letenku a neřešili jsme to, teď vzhledem k tý nemoci jeho maminky musím litat já tam, hradím si to sama, protože on své úspory vyčerpá.*

Leona, 31: *Tak nutno říct, že můj manžel nepochází z dobrého finančního zázemí, takže všechny ty letenky, včetně těch, co nám kvůli nesmyslné byrokracii propadly, jsem platila já. Musela jsem si už i bezúročně půjčit od rodičů.*

b) Jazykové bariéry

Někteří mingles respondenti (n=2) musí nebo museli pro fungování vztahu **překonávat jazykové bariéry**, což je spojeno i s volbou jazyka, kterým společně budou hovořit. V případě Veroniky je to angličtina, v případě Leony španělština, avšak ta je s partnerem domluvená, že jakmile se mu podaří nastěhovat do Čech, začne se učit česky.

Veronika, 50 let: *Od začátku to tak bylo, že já uměla anglicky líp než on česky, takže mluvíme anglicky. Česky umí, ale špatně.*

Leona, 31 let: *Mluvíme spolu španělsky, ale hned jak dojede do Česka, bude se muset začít učit pořádně česky, s tím se jakože počítá. Musí se adaptovat, včetně toho jazyka.*

c) *Nenaplněná očekávání*

Nenaplněnými očekáváními odkazují respondenti na situace (n=2), kdy skutečnost vztahu **nesplňuje původní představy nebo touhy jednoho či obou partnerů**. Taková nesplněná očekávání pramení z nedorozumění, rozdílných hodnot, životních cílů nebo i vnějších vlivů. Často vedou k frustraci a zklamání. To byl případ Jaromíra, který jako jediný z mého vzorku opakovaně vyjadřoval nespokojenost s tím, jak s partnerkou žijí, přičemž nesplněná očekávání definoval následovně:

Jaromír, 40 let: *Naši stavěli tento barák pro děcka, ségry se odstěhovaly a já jsem tady zvyklý – partnerka bydlí asi 40 km ode mě a i když jsem jí řekl, že tu s dětmi může bydlet, nechce. Mám tu komplet vše zařízené, je tu velká zahrada, ale ona by chtěla, abych já šel za nimi do paneláku. A to já nikdy neudělám, jednak kvůli tomu, že mám rád spíš vesnici, a taky kvůli tomu, že potřebuju ke své spokojenosti tu zahradu a denní kontakt s rodinou.*

U Leony (31) tato frustrace nebyla tak zřejmá, ačkoliv se již téměř dva roky snaží pomoci manželovi s emigrací do Čech. Nenaplněná očekávání v jejím případě vedla k přehodnocení situace a za pomoci pozitivních copingových strategií (humor, sociální opora, hobby) našla cestu smíření se s tím, jak to je.

d) *Strach z rozchodu a nejistá budoucnost*

Tyto obavy se vyskytly jen u jednoho respondenta, kdy je **nejistota o budoucnosti vztahu** zesílena vnějšími rodinnými tlaky, tak jako v případě Jaromíra, jehož rodina očekává to, že se partnerka nastěhuje do jejich domu a bude se podílet na chodu vícegenerační domácnosti.

Jaromír, 40 let: *Já fakt nevím, co bude. Svoje přání jsem ti řekl, ale prostě společně to asi nepůjde. Třeba to povede k tomu, že se rozejdeme, což je varianta, která už párkrát přešla na přestřel.*

Výrazné zastoupení (n=6) měla však také skupina, která považuje **budoucnost za nejistou**, avšak tento fakt pro ně není stresující a na základě jejich výpovědí jsem ho nazvala „budoucnost je daleko, tak proč ji řešit dnes“.

Radka, 45 let: *No budoucnost spolu... tu bych si musela hodně promyslet. Promluvit si Maruškou. Jako je pravda, že už třeba něco naznačoval, že tam jsou obchody a škola a tak, ale to ale vůbec ještě nevidím. Nevyhlučuju, ale spíš jsem ráda, že to ještě nemusíme řešit. Každopádně já to navrhopat nebudu, to by musel navrhnout on.*

Veronika, 50 let: *Říct, že doufám, že brzo, by bylo vzhledem ke stavu jeho maminky, zlé. Nespěchám, vím, že to jednou bude a to mi stačí.*

Elizabeth, 38 let: *Asi fakt zatím ne, nevím, co by řekl on, ale myslím, že je nám tak oběma fajn.*

Monika, 32 let: *Pokud spolu budeme, tak třeba jednou, až nám odrostou děti jo, ale zatím ne. Ale ježíš, vždyť to je úplně daleko, to fakt asi nemá smysl řešit.*

Zita, 38 let: *Jako bavili jsme se o nějakým baráčku a tak, ale vzhledem k té situaci, co je, to neřešíme, protože nic nevyřešíme, když máme oba dva závazky v jiné zemi.*

e) Překonávání krizí o samotě a absence part'áka

Ať už jde o osobní krizi, finanční potíže, zdravotní problémy nebo například problémy v práci, čelit těmto situacím bez blízkého part'áka může znamenat větší mentální zátěž, popřípadě váhání, zda takové vztahy stojí za to.

Veronika, 50 let: *Jo, měla jsem takovou únavu z toho všeho, ale překovali jsme to a můžu říct, že to je chvilková fáze, během které se ten vztah prohloubil a já už přestala pochybovat. A to jsme se teď rok a půl kvůli Covidu neviděli! Je to zatěžkávací zkouška, ale prostě je jasný, že nás už nic nemůže překvapit.*

Absence partnera, na kterého by se mohli spolehnout, může vyvolat pocity osamělosti, izolace a zranitelnosti.

Radka, 45 let: *Někdy ho potřebuju mít blízko u sebe a on tam není no, potřebuješ si pokecat a on je ten první člověk, kterému to chci říct, takže za ním musím autem nebo si vzít taxi, to ale trvá, takže tohle je blbý, není tam v tu chvíli.*

Jaromír, 40 let: *No tak kdybys viděla můj byt, tak jo, chybí mi tam ženská ruka. Není to asi útuln tak, jako kdyby tam bydlela ona. Začíná to být dům starého mládence. Taký mi dost chybí, že usínám sám. Probouzím se sám. Snídám sám. Pak vidím z okna, jak jde třeba rodina s děckama a to mě zamrzí.*

Zita, 36 let: *Jsou momenty, kdy si řeknu, že bych byla radši, kdybysme třeba z toho nákupu přijeli jako dva dospělí a měli čtyři ruce. Ono je to vlastně jedno, jestli je to nákup nebo ten večer, kdy chlap přijde z práce, myslím, že to znají ženský na mateřské, který čekaj na to, až fakt ten táta dorazí. A vadí mi, že třeba i ty pneumatiky měním sama. Vyměnit žárovku.*

f) Mateřská vina

V mingles vztazích nabývají rodičovské role méně tradičních charakteristik, což v některých případech (n=1) může vyústit v **pocity mateřské viny**. Mohou se objevit obavy ohledně vlivu mingles životního stylu na děti, nebo strach z toho, jak tento typ vztahu budou děti vnímat a chápat. V případě Radky se také jedná o váhání, aby se novému vztahu nevěnovala na úkor vztahu k dceři a aby tím dcera o něco nepřicházela.

Radka, 45 let: *Navíc je tam ještě pořád to dítě, který mě potřebuje, takže to musím dělit, abych neměla pocit, že kvůli mě o něco přijde nebo tak.*

g) Náročnost online i offline setkání

Ačkoliv jsem již výše zmínila, že všechny páry (n=10) oceňují digitální technologie, které jim kontakt s partnerem/partnerskou usnadňují, **komunikace na dálku má své vlastní úskalí** – často se jedná o **složité koordinace časových pásem** (n=2), kdy respondentky obtížně hledají vhodný čas. Časové posuny totiž vedou k tomu, že je nesnadné se potkat, často se tak respondentky připraví dobrovolně o část spánku, protože telefonují s partnery ve večerních hodinách.

Na druhou stranu ani offline setkání nejsou vždy snadná a jsou náročná z hlediska **logistiky** (cestování mezi domovy a pracovních směn) a **spravedlivého rozdělení mezi nového partnera a děti**.

Leona, 31 let: *Je blbý, že v Bolívii jsou minus 5 hodin, když máme zimní čas a minus šest, když máme letní čas, takže je těžký se potkat, ale když vstaneme, tak si napíšeme, a večer takhle po práci, kdy je on po obědě, si voláme. Ale taky on má svoje odpolední aktivity a já po práci už bývám unavená a chci jít spát, takže někdy jsem unavená a nevidíme se.*

Jaromír, 40 let: *Kdy se vidíme... no když já mám čas o ona taky. Ale tím, že dělá na směny a nechce do toho moc zatahovat syna, to vychází tak jednou týdně. Nebo občas odpoledne někde na kávu, to stihneme pokecat.*

Radka, 45 let: *Blbý taky je, že musím dělit čas mezi dítě a jeho, protože kolikrát se třeba stane, že je Maruška nemocná, tak se nevidíme, a pak zas on, má taky nemocnou mámu, tak když mám volno, kolikrát nemůže.*

h) Nedostatek sexu

U většiny respondentů (n=8) jsme v interview nenarazili na otázku sexu, ale dva respondenti ji zcela upřímně otevřeli.

Jaromír, 40 let: *Negativní? Negativní je ten sex, mám ho málo a chtěl bych víc.*

Leona, 31 let: *Chybí mi sex, hodně.*

i) Společné děti: ano, ne?

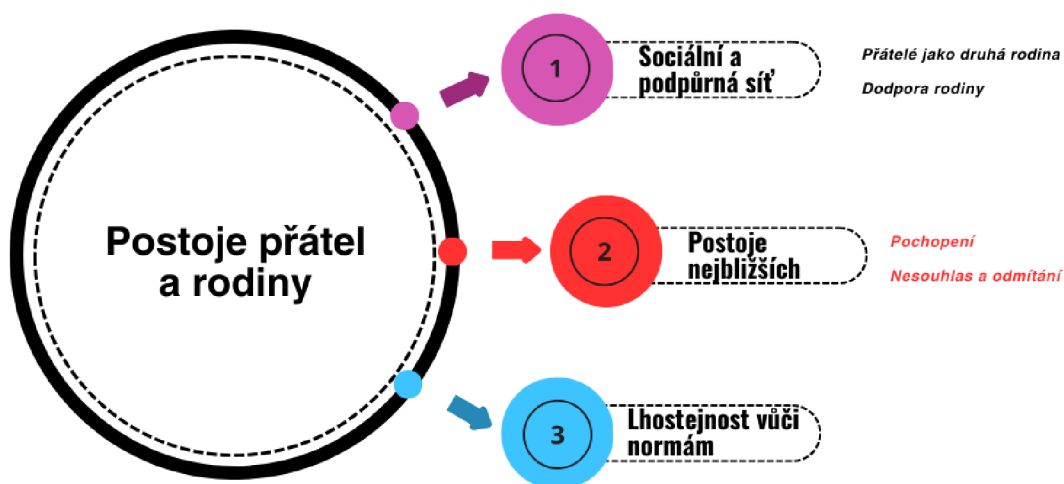
Vzhledem k tomu, že většina respondentů (n=7) budoucnost neřeší, nepovažují na podstatnou ani otázku společných dětí. Pouze jedna respondentka naznačila, že toto téma již její partner otevřel, na což ona reagovala přáním rozchodu, protože považuje svůj věk jak překážku k mateřství. Nakonec toto téma nechali otevřené, a prozatím ho neřeší.

Radka, 45 let: *Žádný konflikt, žádný problém nevnímám, jenom jediný, takový blbý zrovna no, naznačoval, že by chtěl děti, a tak jsem rovnou v té chvíli navrhla rozchod, i když jsem ho nechtěla. Ale zas lepší ukončit na začátku. A tak jsme si to nechali projít hlavou a došli k závěru, že to zatím řešit nebudeme. Třeba ho to přejde.*

5.3 Postoje přátel a rodiny

Rodina a společnost mají často **pevně zakotvené představy o tom, jak by měly vypadat partnerské vztahy a životní cesty**. Tyto normy a očekávání ohledně tradičních cest mohou sice některé jedince stresovat, protože jejich preference a životní styl se mohou lišit od zajetých, avšak v mém výzkumném souboru se stres a tlaky okolí vyskytly jen v jednom případě. U zbývajících respondentů byly definovány kategorie, které zobrazuje obrázek č.7.

Obrázek č. 7: Témata a podtémata ve vztahu k oblasti *Postoje přátel a rodiny*

5.3.1 Sociální a podpůrná síť

Sociální a podpůrná síť je souborem vztahů, které poskytují jedinci **oporu, společenský kontakt a porozumění**. Jak naznačuje má analýza, může mít v mingles vztazích tato síť ještě větší význam, protože poskytuje emocionální a instrumentální podporu i společnost, díky níž nepociťují **osamění**.

Do této sítě respondenti (n=9) zahrnuli přátele, rodinu, kolegy, sousedy nebo členy různých zájmových klubů. V digitálním věku může být tato síť rozšířena také na online komunity a sociální média.

a) přátelé jako druhá rodina

V situacích, kdy je partner geograficky vzdálený, přátelé často zaujímají roli druhé rodiny (n=2).

Leona, 31: *Máme v tom amatérském divadle skvělou partu lidí, je tam fakt sranda a když se scházíme, jsem tam absolutně happy. Jako mám samozřejmě i rodinu, ale tady je to jiný, tam já zažívám maximální uvolnění a radost.*

Kateřina, 38: *Když spolu máme tři večery v tejdnu, tak si na ně většinou neplámuju, že půjdu s kámošema na pivo, prostě se snažím být s kámošema, když on tu není, protože pak mám pocit, že si to spolu můžeme užít naplno. Ale jako většinu mejch kámošů on zná a třeba i když jsou tu děti, tak přijdou za mnou na návštěvu. I když ho ráda do těch společenských aktivit zapojuju, tak spíše je raději prostě plámuju na vikend, kdy tady není. Protože až tu bude, tak jsem s ním ráda sama.*

b) podpora rodiny

Pro osoby žijící ve vztazích mingles, který často zahrnuje dálkové vztahy a mnohocestné životní styly, může být podpora rodiny obzvláště významná. Až na jednoho respondenta se cítili účastníci mého výzkumu (n=9) rodinou podporováni a zmínili pochopení a přijetí.

Petr, 42 let: *Myslím, že hodně nám pomáhá to, že bydlíme u manželčiny rodiny, je to dvougenerační barák a tcháni se hrdnou do hlídání, jsou trošku opak moji mamky, která má zatím strach malou pohlídat, ale kdyby to tak nebylo, v tom Londýně bych zůstat nemohl, manželka by to sama nezvládla, to mateřství je náročný a pomoc je potřeba.*

5.3.2 Postoje nejbližších

Mingles, často žijící v dálkových vztazích nebo v nekonvenčních životních modelech, jsou občas konfrontováni s **různými postoji od svých nejbližších a okolí**.

a) pochopení

Veronika, 50 let: *No ze začátku to dcerám připadalo divný, taky protože byly v pubertě a ty vztahy, co navazovaly, byly vždycky strašně intenzivní, že jo. Začaly s někým chodit, chtěli spolu bejt každý den a nedokázaly si pak představit třeba odjet někam na Erasmus. Ale už to pochopilo, že nám to oběma stojí za to.*

Monika, 32 let: *Jako jo, občas mě někdo lituje, jako spíš matku samoživitelku, ale já se necítím nějak stigmatizovaná.*

Bohuslav, 89 let: *Já si myslím, že naše rodiny to pochopily a ocenily, zejména když byly děti malé a potřebovaly pomoc.*

Leona, 31 let: *Tak naši mě maximálně podporují, dali mi i tu půjčku, samozřejmě jim to přijde asi bláznivý, a nejenom jim, ale vždycky za mnou stáli, ať to bylo cokoliv.*

b) nesouhlas a odmítání

Jaromír, 40 let: *Moje katolická rodina má na tyto věci jednoznačný pohled, asi ti nemusím říkat, že jejich představa je jiná...*

Zita, 36 let: *Občas nejsme uchopitelný pro lidi kolem, třeba na začátku, když jsem se nastěhovala do bytu, tak sousedi to sice teď už chápou, ale nechápali: automaticky očekávali, že tam bude nějaký partner a on tam nebyl že jo. Takže takový podezřivý divný pohledy. Oni mají ten tradiční model, jsou pořád spolu a bylo to pro ně trochu nepochopitelný.*

5.3.3. Lhostejnost vůči normám

Ačkoliv během rozhovorů bylo téma norem okrajově diskutováno, **otevřenou demonstraci a lhostejnost vůči společenským normám** vyjádřila pouze jedna z respondentek.

Kateřina, 36 let: *Mně je fakt úplně u prdele, co si myslej ostatní.*

5.4 Výsledný model

K rychlejšímu přehledu poskytují na obrázku č. 8 zjednodušený přehled získaných informací.

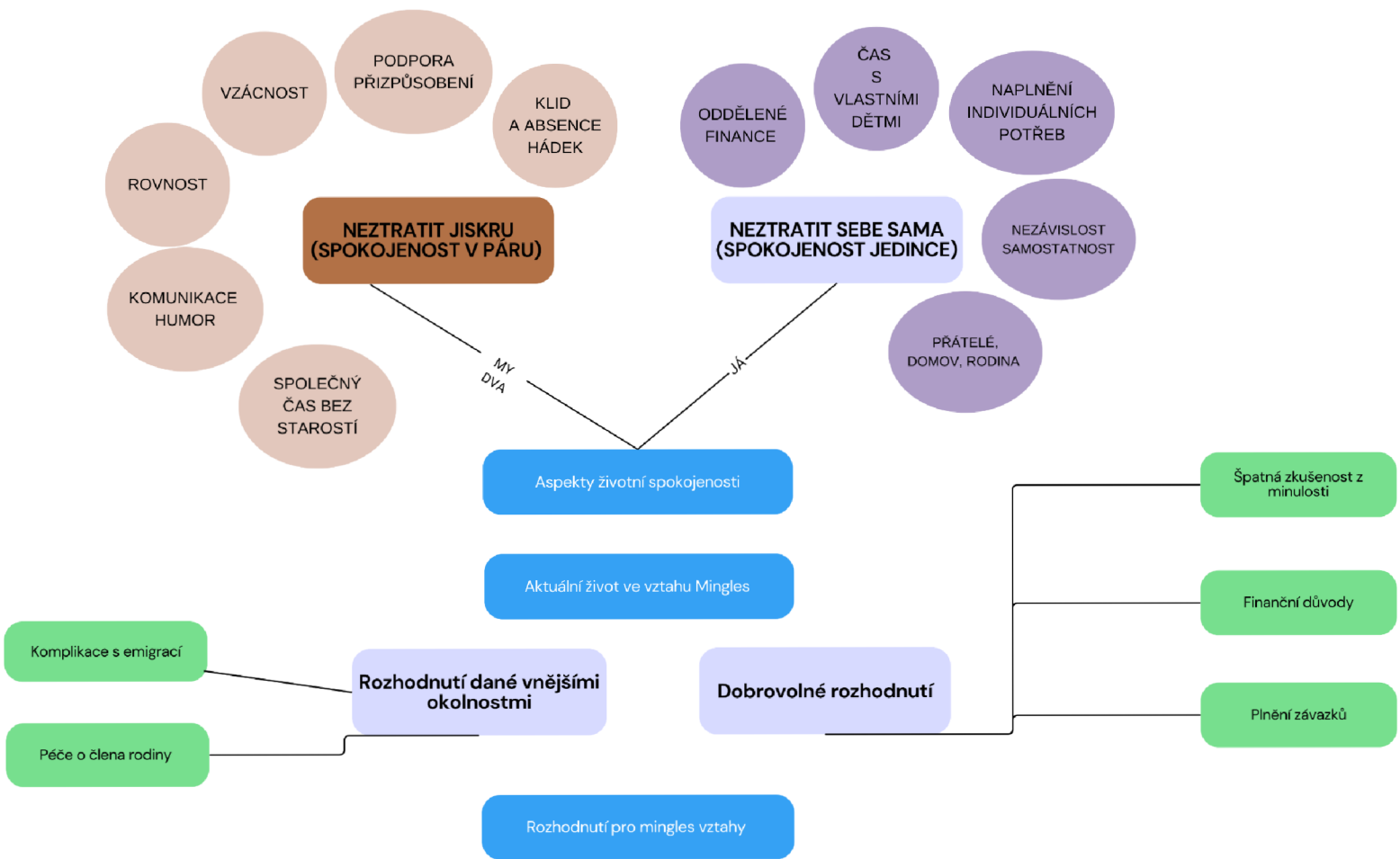
Na tomto obrázku je zobrazena vizualizace různých aspektů životní spokojenosti.

Hlavní osa odděluje dva typy spokojenosti: **spokojenost v páru** (vlevo) a **spokojenost jedince** (vpravo). Tyto dvě oblasti jsou dále rozděleny na hlavní témata, jako je komunikace, humor a společný čas bez starostí pro **spokojenost v páru**, a naplnění individuálních potřeb nebo nezávislost **pro osobní spokojenost**.

Model také zahrnuje podtémata, která jsou spojena s každým hlavním tématem. U spokojenosti v páru to jsou například vzácnost, rovnost a podpora přizpůsobení, zatímco pro osobní spokojenost jsou to oddělené finance, čas s dětmi a nezávislost.

V dolní části jsou poté kategorie **rozhodnutí**, které ovlivňují současný život v partnerství mingles: **dobrovolná a nedobrovolná**. Za každými z nich stojí aspekty, které k tomuto rozhodnutí vedly: v případě dobrovolnosti jsou finanční důvody, plnění závazků a špatné zkušenosti z minulosti. K nedobrovolnému mingles vztahu pak vedly především komplikace s emigrací a trvalá péče o člena rodiny.

Obrázek č. 8: Zjednodušené schéma aspektů ovlivňujících životní spokojenost mingles

5.5 Odpovědi na výzkumné otázky

V této části následují odpovědi na výzkumné otázky, které byly stanoveny na začátku výzkumu.

→ Jak účastníci výzkumu dospěli k rozhodnutí stát se mingles?

V mém výzkumu bylo celkem deset respondentů (n=10), přičemž u dvou z nich (n=2) lze označit mingles jako **nedobrovolnou volbu**, kdy na cestě ke společnému životu stojí byrokratické problémy s emigrací partnera (n=1), v druhém případě se jedná o nepřetržitou péči o vážně nemocného člena rodiny (n=1).

V dalších osmi případech se jedná o **volbu dobrovolnou**, a to z převládajících důvodů finančních (n=1), z důvodu velmi špatné minulé zkušenosti se společnou domácností (n=3), a z důvodů plnění závazků v souvislosti s předchozím vztahem, a to jak svým, tak partnerovým (n=4). V tomto posledním případě se jedná zejména o uspořádání dané střídavou péčí a touhou být nablízku svým dětem a rodině.

→ Jaké psychologické aspekty se podílejí na jejich životní spokojenosti?

Psychologické aspekty, které se podílejí na životní spokojenosti mingles rozdělují na tři základní oblasti: první výrazné téma bylo **plnění potřeb** – to, co ovlivňuje spokojenost respondentů v tomto typu vztahu, a to pozitivním směrem, je **naplňování jejich jedinečných potřeb**, zejména potřeby autonomie, finanční nezávislosti, potřeby zajistit rodinu a potřebu osobního růstu a seberealizace.

Druhou oblastí jsou **psychologické aspekty** vyplývající ze samotného mingles vztahu, kde byla výrazná témata vzájemnosti, pomoci a podpory, rovnosti ve vztahu, otevřené a upřímné komunikace, humoru, harmonie, klidu a absence hádek, a v neposlední řadě také pocity vzácnosti a pocity „jako by to bylo na začátku“.

Třetí oblast nazývám jako „**nepopírat sám sebe**“, kdy z mého výzkumu vyplynulo, že podstatnou roli v jejich spokojenosti hrají také osobnostní charakteristiky respondentů, a

to zejména svoboda a nezávislost (n=6) , které jsou neoddělitelnou součástí jejich identity, stejně jako vazba na konkrétní místo, kulturu a domov, kde se cítí spokojení (n=3).

→ **Jaká je konkrétní podoba vztahu označovaného jako mingles v našem výzkumném souboru?**

U dvou respondentek je frekvence setkání velmi malá (aktuálně jednou do roka), a to z důvodu velké (zaoceánské vzdálenosti), dva respondenti se vídají denně, čtyři respondenti ve frekvenci dvakrát až třikrát týdně, zbývající dva respondenti turnusově (například 14 dnů v kuse ano, pak 14 dnů ne).

Co se domácností týče, pouze jedna respondentka nenavštěvuje nikdy domácnost partnera (pouze on tu její), zbývající respondenti se v návštěvách svých domácností střídají.

Všichni respondenti zmínili, že velkou výhodou jim do vztahu přináší digitální technologie, díky nimž se cítí navzdory dálce blízko.

→ **Jaké zásadní rozdíly vnímají ve srovnání s tradičním vztahovým modelem?**

Nejvýraznějším tématem, které se v jednotlivých výpovědích opakovalo, byl **klid a absence hádek**. To je dle respondentů způsobeno tím, že si každý vede svou vlastní domácnost samostatně, odpadá tedy rozdělení toho, kdo bude co dělat a zda toho jeden nedělá víc než ten druhý.

Dalším tématem byla **možnost samostatného hospodaření**, kdy si sami mohou rozhodovat o svých financích.

Ve výpovědích však zmínili také negativa, která ve srovnání s tradičním modelem vidí v mingles vztazích, a to zejména nákladné cestování, náročnost offline i online setkání, absence partáka při krizích a nedostatek sexu.

→ **Jaké postoje k tomuto typu vztahu zaujímají jejich rodiny a přátelé?**

Většina respondentů (n=9) cítí, že jsou rodinou podporováni a že jejich způsob života je rodinou akceptován.

Přestože mingles čelí pochopení a podpoře ze strany rodiny a přátel, setkávají se také s nesouhlasem a odmítáním ze strany konzervativnějších členů rodiny nebo okolí (n=1), které může být založeno na tradičních hodnotách. Odpovědi respondentů tedy naznačují, že postoj okolí se může lišit, od přijetí a pochopení až po nepochopení a nesouhlas (n=1), který může být založen na tradičních představách o vztazích a společenském soužití.

6 DISKUZE

V této kapitole se budu věnovat možným souvislostem a interpretaci vzájemných vztahů mezi tématy, která jsem během výzkumu identifikovala. Mým záměrem je tedy propojit tato témata s výsledky předchozích výzkumů a teoretickými koncepty, které jsem uvedla v první části této diplomové práce. Zamyslím se také nad hlavním cílem mého výzkumu, kterým bylo prozkoumat psychologické aspekty životní spokojenosti mingles. Pro zaznamenání zásadních témat, která vyplynula z analýzy, a rovněž pro usnadnění pochopení informací, jsem uvedla vizuální pomůcku v podobě schématu (obrázek č. 8) v kapitole 5.4 Výsledný model.

6.1 Diskuze výsledků tématické analýzy

V následující části následuje diskuze tématické analýzy, a to ve vztahu k dílčím výzkumným cílům.

6.1.1 Zmapování, jak účastníci výzkumu přišli k rozhodnutí stát být ve vztahu mingles

Zabýváme-li se otázkou rozhodnutí, je nutné specifikovat, zda bylo toto rozhodnutí dobrovolné či vynucené okolnostmi – v mém výzkumu se vyskytly dvě respondentky, jejichž vztah je dán externími okolnostmi, a to komplikacemi s emigrací, a nutností pečovat o vážně nemocného člena rodiny.

Ve zbývajících případech se jednalo o dobrovolnou volbu, přičemž výraznou skupinou byla předchozí zkušenost s partnerstvím. Jednalo se o čtyři ženy, které jsou, ve shodě s výzkumnými závěry Levine (2004), přesvědčené, že právě společné soužití zapříčinilo konec jejich předchozího vztahu, proto je volba mingles vztahu vlastně snahou, jak se vyhnout dalšímu rozchodu. U těchto respondentek jsem zároveň identifikovala tzv. individualizační habitus, o kterém hovoří Tomášek (2006), kdy po čase stráveném o samotě slábne touha společného partnerského soužití a schopnost přizpůsobovat se. A navíc, ve shodě s výzkumnými závěry Haskeyho a Lewise (2006), byl u těchto respondentek výrazný prvek oprostění se od genderových očekávání, kdy je cesta mingles vysvobodila z role hospodyňky a hlavního tahouna tzv. ženských prací, které vykonávaly v

předchozích vztazích. V souladu s poznatky Coulter a Hu (2017) bych ráda upozornila na fakt, že se rovněž jednalo o samoživitelky.

To, že si takové oprostění mohou dovolit, má souvislost s ekonomickou nezávislostí, o které hovořily, a odpovídá poznatkům Coltran (2000), že masivní začleňování žen do placeného trhu práce dominantně posunulo model od muž-živitel po rodinu dvou výdělků. Tyto ženy během našeho rozhovoru upozornily na vnímanou nespravedlnost, kterou v předchozím vztahu zažívaly, protože ačkoliv do minulé domácnosti přinášely stejné (či větší) výdělky než partner, většina domácích prací byla na nich. Situaci žena samoživitelka v kombinaci s mingles vztahem tedy shledávají jako nejvýhodnější a spravedlivou. To odpovídá i zjištěním Formánkové a Křížkové (2015), kdy jedním z důvodů, proč ženy setrvávají v oddělených domácnostech, je dle těchto autorek právě snaha vyhnout se tomu, co je bráno jako ženská povinnost (tzn. péče o domácnost a děti).

V neposlední řadě, u respondentek, které za sebou měly špatnou zkušenost z předchozího vztahu, jsem rovněž v souladu se závěry Duncana et al. (2014) zaznamenala témata ochrany sebe sama, rodinných členů (zejména dětí) a majetku. Vztah mingles těmto ženám umožňuje tzv. „nevstoupit dvakrát do stejné řeky“, zažívat výhody partnerského soužití a zároveň zůstat v rodičovské roli, tedy nový vztah není na úkor dětí a společně stráveného času s nimi.

Jeden z respondentů byl v seniorním věku, což je vývojová etapa, kterou ve vztahu k mingles zkoumali švédští výzkumníci Karlsson a Borell (2002), avšak respondent Bohuslav, podruhé ženatý vdovec, do mingles vztahu vstoupil před 30 lety, kdy ještě v seniorním věku nebyl, proto v jeho případě upozorním spíše na možnou souvislost s výzkumy de Jong Gierveld (2004), která uvádí, že u lidí nad 55 let se pravděpodobnost mingles soužití zvyšuje. Výpovědi mého respondenta jsou rovněž v souladu se závěry jiných výzkumníků (Connidis et al., 2017), kteří upozornili, že mingles ve stáří je obvykle stabilní alternativou k životu s partnerem, tedy nikoli přechodnou fází k založení společné domácnosti – i v případě Bohuslava se jednalo o alternativu stabilní, třicet let fungují, bez záměru ji měnit.

U zbývajících respondentů byl důvod na straně partnerky, která odmítala vstoupit do svazku a patří do skupiny žen uvedených výše (respondentem byl však její partner), dalším důvodem byl důvod kariérní, který je v aktuálních výzkumech nejčastěji zařazován do fáze přípravy na společné soužití, čemuž odpovídal i případ Petra, kdy je v jeho případě mingles vztah na dobu přechodnou, má tedy v úmyslu s manželkou společně bydlet.

6.1.2 Prozkoumání toho, jaké psychologické aspekty se podílejí na životní spokojenosti mingles.

V souladu s poznatky Cartera et al. (2016) se většina účastníků shodla, že mingles vztahy jim umožňují prožít mnoho aspektů závazku a zároveň si udržet určitou úroveň nezávislosti, přičemž ani v mém vzorku nevnímají mingles jako příležitost vyhnout se závazku – naopak vnímají silnou psychickou vazbu na partnera a touhu tento vztah udržet i v budoucnu. Velmi výrazným aspektem spokojenosti byla tedy vyváženost mezi nezávislostí a benefity závazku, přičemž jejich tvrzení odpovídala Rusbulutově investičnímu modelu závazku (1980), kdy při poměrně velkém dostatku společně stráveného času (dostatek odměn), málo negativních vlastnostech partnera (málo nákladů) a nízkých očekáváních kvůli nepříjemným předchozím zkušenostem (tj. nízká úroveň srovnání), by měli být relativně spokojeni. Tento model však platit u žen s negativní předchozí zkušeností, které měly ono nízké očekávání, u mužů v mém vzorku se ve výpovědích toto téma neobjevilo, což by mohlo poukazovat na stále přetrvávající trend dělit práce na mužské a ženské, a očekávání ohledně mužských a ženských rolí.

Téma osobní svobody a autonomie však bylo tématem nejen u rozvedených samoživitelek, ale ocenily ho i respondentky, které do mingles vztahu byly donuceny okolnostmi, u těch však nefigurovala jako motiv pro mingles vztah, ale spíše jako benefit, ke kterému vedla delší cesta (jimi nazvaná jako smíření). Okrajově ho také zmínil jeden z respondentů-mužů, avšak ve srovnání muži-ženy, bylo téma spokojenosti v souvislosti se svobodou a autonomií výraznější u žen.

Dalším aspektem je plnění individuálních potřeb, a s ním souvisejí vyváženosti mezi společně stráveným časem a časem sám na sebe. Tyto vnitřní pohnutky bývají obvykle zařazené do projevů sílícího individualismu, avšak dovoluji si podotknout, že zde vnímám nedostatek genderových studií ve vztahu k mingles, jelikož se v mém výzkumu opět různily pohledy mužů a žen. Ženy výrazněji poukazyvaly na fakt, že jim oddělenými domácnostmi odpadá řada starostí, což úzce souvisí i s tím, jak si plní své potřeby, a to má v konečném důsledku přímý vliv na to, jak jsou spokojené. Zatímco zahraniční výzkumy (Myers, 1999) upozorňují na to, že kvůli nedostatku společně stráveného času zažívají tyto páry více samoty, v mém výzkumu tomu bylo jinak. Výraznou roli přitom hrají vlastní koníčky (seberealizace), domov, rodina a přátelé, se kterými tento společný čas tráví, a

také rozvoj digitálních technologií usnadňující komunikaci s partnerem, což například v roce výše uvedené studie nebylo aktuální.

To, že páry žijící odděleně zažívají méně napětí a hádek, bylo i jednou z hypotéz Lewin (2017), která zkoumala mingles ve věku nad 50 let. Tato hypotéza se ve výzkumu Lewin potvrdila, společně s hypotézou, že mají tyto páry nižší úroveň podpory, avšak zbývající hypotéza o tom, že mingles páry jsou ve vztahu šťastnější, se nepotvrdila. Zde bych ráda upozornila na fakt, že i v mém výzkumu byla absence hádek a napětí výrazným aspektem životní spokojenosti mingles, avšak ve vztahu k dalším dvěma hypotézám stanovené výzkumníci Lewin se vyjádřit nemohu, jelikož v případě mého výzkumu nedošlo ke komparaci se sezdanými páry a žádnému měření úrovně podpory a štěstí. Šlo tedy pouze o kategorii, která vyplynula z analýzy výpovědí a na kterou respondenti opakovaně upozornili.

Další otázkou je téma randění a trvalá jiskra, které výzkumy (Pasteels et al., 2017) definují jako vývojové stadium, které předchází společnému soužití. V případě mého výzkumu se téma randění objevilo také, ale spíše než stadium předcházející společnému bydlení, ho respondenti vnímali jako zdroj trvalého těšení se jeden na druhého a toho, že vztah se jim neomrzí a neztrácí jiskru. Respondenti, kteří na něho upozornili, neměli v plánu společné bydlení a vnímali ho jako aspekt jejich životní spokojenost, v případě mého výzkumu se tedy nejednalo o výše zmíněné stadium před společným bydlením. Tento aspekt bych rovněž nazvala jako emocionální spojení a náklonnost bez ztrát.

Jak jsem již naznačila výše, mingles vztahy umožňují bořit genderové stereotypy, na což upozornili Haskey a Lewis (2006), ale také studie lidí v seniorním věku (Karlsson & Borell, 2002), kde zejména opět žen upřednostňovaly oddělená soužití, aby nemusely vykonávat tradiční ženské role spojené s vařením, úklidem apod. Tento aspekt nabídla rovněž i má tematická analýza, kdy mingles vztahy ženy vnímaly jako krok proti asymetrii ve vztahu, což je aspektem spokojenosti, který jsem se rozhodla nazvat: symetrie v partnerství.

V neposlední řadě je to aspekt financí, zde se výsledky studií různí, mj. i v závislosti na tom, jakou podporu získávají matky-samoživitelky od státu a jak je nastavená porozvodová péče o děti. Jelikož v mém vzorku byla Češka žijící ve Velké Británii, mohu jen upozornit na fakt, že matky-samoživitelky mají v této zemi výrazné benefity

(zkrácenou pracovní dobu, poskytnutí městského bytu, příspěvky na hlídání apod.), o které by v případě vstupu do partnerství přišla, avšak v případě mé respondentky se jednalo jak o tyto důvody, tak o špatnou zkušenost z minulosti, proto důvodem mingles vztahu nebyly jen důvody případné ztráty státní podpory. Vzhledem k inflaci a zdražování jsem na začátku výzkumu předpokládala, že mingles vztahy jsou finančně náročné a že tato náročnost bude zasahovat do jejich spokojenosti, jak se ale ukázalo, je tomu naopak: respondenti upozornili, že samostatné hospodaření je aspektem jejich životní spokojenosti a že jim takhle nastavený systém vyhovuje, přičemž to, jak to mají páry nastavené odpovídalo výzkumu Lyssens-Danneboma a Mortelmanse (2014), kdy si partneři nechávají vlastní kasu a výdaje dělí na osobní (domácnost, nájem, elektřina, hypotéka apod.), a výdaje společné (jídlo, rekreace, výlety apod.), popřípadě mají sjednaný speciální systém, například tak, jako v případě mého výzkumu Zita, která vůbec nenavštěvovala domácnost partnera, a proto ji přispíval část na její nájem.

Silné vazby na domov, přátele a rodinu byla další kategorie životní spokojenosti mingles, kdy se v rozporu s některými výzkumy, např. Lewin (2017), cítili podporováni a nezažívali osamění. Tento aspekt jsem v aktuálních výzkumech nezaznamenala, avšak v tom mém se jednalo jak o to, že respondenti mají silné vazby na konkrétní místo z hlediska kultury, tak z pohledu lidí, kteří jedince obklopují. Zahraniční výzkumy naznačují, že jsou tyto páry méně spokojené a zažívají osamění (Bucher et al., 2019), avšak v mé analýze se nízká spokojenost ani osamění nevyskytovaly, opět ale upozorňuji na fakt, že i v případě této zahraniční studie (Bucher et al., 2019) se jednalo o komparaci s páry sezdanými a měření kvantitativními nástroji, což není můj případ.

Minimalizace strukturálních propletení (Duncan et al. 2014), které by mohly vztah nebo děti respondentů ohrozit, je dalším zaznamenaným aspektem životní spokojenosti mingles, v případě mého výzkumu ale souvisí již z výše zmíněnou potřebou nezávislosti a autonomie.

6.1.3 Přiblížení postojů rodiny a přátel k tomuto typu vztahu.

Jak jsem uvedla výše, mingles vztahy sice nabízejí možnost větší flexibility a nezávislosti ve vztahu, ale vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně nový trend v soužití, mohou páry zažívat střety s normativními očekáváními, proto posledním cílem bylo zjistit, jak se s tímto statutem cítí ve společnosti, a to jak té širší, tak nejbližší, jako jsou přátelé a rodina.

De Jong Gierveld (2015) upozorňuje, že dle jejich výzkumů okolí většinou očekává společné soužití jako důkaz závazku, jednoduše řečeno, to, že společně bydlíme, dokazuje, že to spolu myslíme vážně. V mém výzkumném vzorku je však interpretace závazku jiná, stěžejním bodem je záměr spolu být, bez toho, aniž by k tomu musely být učiněny právní či praktické kroky jako je sestěhování.

Respondenti mého výzkumu však stigmatizaci nezaznamenali, a pokud ano, bylo to velmi okrajově, naopak, cítili se blízkými přijímání a pochopení.

6.2 Diskuze limitů a silných stránek tematické analýzy

První a možná nejzřejmější slabost spočívala v poměrně malém počtu respondentů, kteří byli zahrnuti do mé studie. S takto omezeným počtem účastníků je obtížné dosáhnout dostatečně širokého pohledu na téma mingles, což znamená, že výsledky mé analýzy nemohou být jednoznačně generalizovány.

Další slabostí mé práce byla poměrně široká cílová skupina. Původním cílem bylo shromáždit rozmanitou skupinu respondentů s různými věkovými skupinami, pohlavím a životní zkušeností. To mělo umožnit bohatší porozumění různým perspektivám. Nicméně, právě tato heterogenita způsobila komplikace při segmentaci dat, protože rozličné charakteristiky se často překrývaly a nedovolovaly jasné oddělení skupin pro analýzu. Tento překryv vedl k obtížím při identifikaci jednoznačných trendů a vzorců, což znesnadnilo vyvozování pevných a konkrétních závěrů. V budoucnu by bylo přínosné cílovou skupinu lépe definovat a možná zúžit, aby byla data snazší na analýzu a interpretaci.

Třetí významnou slabou stránkou mé práce byla absence použití doplňující kvantitativní metody, což společně s předchozím krokem vnímám jako důležité budoucí kroky pro získání objektivnější perspektivy a komplementární pohledu na téma mingles.

Co se týče silných stránek, tak je to aktuálnost a popularita tématu, které může upoutat pozornost širšího publika, což vnímám, obzvláště v oblasti výzkumu, jako velkou výzvu. Aktuální téma má také potenciál přispět k řešení současných společenských problémů, popřípadě jejich objasnění a destigmatizaci, což považuji za druhou silnou stránku: větší objasnění tohoto typu vztahu může mít jak pozitivní dopad na samotné mingles páry, stejně tak může vést k většímu porozumění a akceptaci této problematiky ve společnosti.

Třetí silnou stránkou je nový pohled na vztahy, který má diplomová práce přináší. Doufám, že poskytnutí nové perspektivy ve srovnání s tradičními představami o vztazích, je pro čtenáře inspirující a osvěžující. Domnívám se také, že akceptace nových forem vztahů může vést k lepšímu porozumění a více respektující komunikaci.

Nakonec, čtvrtou silnou stránkou je použití hloubkových rozhovorů, která mi přinesla bohatší a komplexnější data. Tímto způsobem jsem získala hlubší vhled do

myšlenek, pocitů a zkušeností lidí, kteří se se mnou o ně rozhodli podělit, což mi umožnilo stát se na poměrně dlouhou chvíli součástí jejich příběhu.

6.3 Diskuze dalšího výzkumného směřování

Vzhledem k tomu, že jsem se i během svého výzkumu setkávala často s otázkou, jak moc jsou tyto vztahy trvale udržitelné, se domnívám, že kromě zúžení cílové skupiny, je vhodné zrealizovat longitudinální studii, která by mi umožnila více sledovat vývoj jejich vztahů a komunikace, včetně zapojení kvalitativních nástrojů, které by poskytly například měření vnímaného pocitu spokojenosti, podpory či štěstí.

Jelikož se v současné době také začíná hovořit o epidemii osamělosti a o tom, že je zejména pro mladší dospělé čím dál těžší vstupovat do vztahů, považuji za zajímavé zkoumat mingles vztahy i z perspektivy osamělosti a hodnotového nastavení.

V neposlední řadě bych se ráda zaměřila také na analýzu faktorů ovlivňujících trvanlivost těchto vztahů a souvislost s genderovými stereotypy, což jsou témata, která mi ve výzkumech chybí.

ZÁVĚR

V této diplomové práci jsem se zaměřila na zkoumání mingles vztahů, což jsou partnerské vztahy, ve kterých partneři žijí odděleně. Konkrétně jsem chtěla porozumět tomu, jaké psychologické aspekty přispívají k životní spokojenosti lidí, kteří se rozhodnou pro tuto formu partnerského soužití.

Během mého kvalitativního výzkumu jsem analyzovala výpovědi respondentů a identifikovala několik zásadních aspektů, které jsou spojeny se spokojeností v mingles vztazích.

Prvním z těchto aspektů je vyváženost mezi nezávislostí a benefity závazku. Respondenti ve většině případů vnímali mingles vztahy jako způsob, jak si udržet svou osobní nezávislost, jak si plnit své potřeby a zároveň prožívat všechny výhody partnerského vztahu, včetně emocionálního spojení, intimity a podpory. Tato vyváženost mezi svobodou a spojením s partnerem byla identifikována jako jeden ze zásadních aspektů jejich životní spokojenosti.

Důležitým tématem byla také osobní svoboda a autonomie, a to zejména pro ženy. Mingles vztahy jim poskytovaly možnost vyhnout se tradičním genderovým rolím a starostem spojeným s domácností. Tímto způsobem mohly více naplňovat své individuální potřeby a koníčky, jednalo se také ale o jistou ochranu sebe samých a dětí a tendenci nevstoupit dvakrát do stejné řeky, jelikož za sebou měly špatnou zkušenost s partnerstvím z minulosti.

Mingles vztahy také párům umožňují udržovat trvalou jiskru a to, že jsou si vzácní, tzn. páry si nezevšední.

Dalším zajímavým aspektem byla symetrie v partnerství. Mingles vztahy respondentům (v tomto případě opět ženám) umožňují bořit tradiční genderové stereotypy a přispívají k většímu pocitu rovnosti mezi partnery.

Finanční nezávislost byla dalším aspektem, který přispíval ke spokojenosti respondentů. Samostatné hospodaření a sdílení nákladů podle dohody jim umožňovalo udržet finanční nezávislost, což bylo pro ně důležité.

Výzkum také ukázal, že mingles vztahy umožňují udržovat silné vazby na domov, přátele a rodinu. Respondenti nezažívali osamění a cítili podporu od svých blízkých.

Z mé analýzy tedy vyplynulo, že mingles vztahy mohou být pro některé lidi atraktivní alternativou k tradičnímu partnerskému soužití. Nabízejí možnost prožívat všechny benefity partnerského vztahu a zároveň si udržovat osobní svobodu a autonomii. Mingles vztahy tedy mohou být jednou z možností, jak si budovat a udržovat šťastný a spokojený partnerský vztah. Věřím, že díky detailní analýze a nahlédnutí do mnoha aspektů jejich života jsem poskytla dostatečně blízký pohled nejen na to, co páry vede k tomu, aby si tento typ vztahů volili, ale zejména, zda jsou v takovém vztahu spokojeni, co je spokojenými činí a jak se celkově jako mingles cítí. A to nejen sami, ale také jako jedinci, kteří jsou součástí společnosti.

SOUHRN

V této kapitole poskytuji ucelené shrnutí celé diplomové práce od teoretické části přes hlavní výzkumné cíle a jejich výsledné zjištění.

Teoretickou část práce jsem napsala do tří hlavních kapitol, první z nich se snaží čtenáře seznámit s teoretickým zázemím mingles vztahů. Druhá hlavní kapitola se zabývá partnerstvím a životní spokojenosti, třetí kapitola se pak také zabývá životní spokojenosti, avšak už konkrétně mingles párů.

Empirická část přibližuje kvalitativní výzkumný design, jehož součástí je zvolená metoda tematické analýzy (TA), díky níž jsem se snažila zmapovat psychologické aspekty životní spokojenosti mingles. Výzkumný soubor tvořilo deset respondentů, 7 žen a 3 muži.

Prostřednictvím polostrukturovaného rozhovoru, který byl veden osobně nebo přes online aplikaci, jsem získala poměrně detailní data, které jsem následně analyzovala pomocí softwaru Atlas.ti. Výsledná témata byla rozdělena do tří tematických okruhů.

První okruh se zabýval samotným počátkem mingles vztahů – tedy jak k mingles vztahu dospěli, jaké aspekty k tomu přispěli, tedy mapovala jsem, co je k mingles vztahu vedlo.

Druhý okruh se zabýval samotnými psychologickými aspekty jejich životní spokojenosti, kdy významné místo zastupují vzniklá témata, s pomocí nichž můžeme nahlédnout do jejich vnitřního světa a lépe tak pochopit, jak se mingles cítí a co ovlivňuje jejich životní spokojenost.

Třetí okruh témat se zabýval postoji rodiny a okolí. Jak se ukázalo, účastníci mého výzkumu nepocítují stigmatizaci, ačkoliv některé zahraniční výzkumy naznačují opak.

Tato práce má řadu limitů, které vyplývají především z velikosti výzkumného souboru, na druhou stranu ale hloubkové rozhovory nabídly poměrně pestré spektrum témat, která mohou být inspirací pro další pokračování výzkumu.

LITERATURA

Allendorf, K. (2012). Marital Quality from a Rural Indian Context in Comparative Perspective. *Journal Of Comparative Family Studies*, 43(4), 527–544.

Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469–480.
<https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.5.469>

Bachelard, G. (2009). *Poetika prostoru*. Malvern.

Beck, U., & Beck-Gernsheim, E. (1995). *The normal chaos of love*. Cambridge: Polity Press.

Benson, J. J., & Coleman, M. (2016). Older adults developing a preference for living apart together. *Journal of Marriage and Family*, 78(3), 797–812.
<https://doi.org/10.1111/jomf.12292>

Borell, K., & Karlsson, S. (2003). Reconceptualizing intimacy and ageing: Living Apart Together. In S. Arber, K. Davidson, & J. Ginn (Eds.), *Gender and ageing: Changing roles and relationships* (pp. 47-62). Maidenhead, England: Open University Press.

Boyce, C. J., Wood, A. M., & Brown, G. (2010). The dark side of conscientiousness: Conscientious people experience greater drops in life satisfaction following unemployment. *Journal of Research in Personality*, 44, 535–539.

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

Brown, S. L., & Booth, A. (1996). Cohabitation versus marriage: A comparison of relationship quality. *Journal of Marriage and Family*, 58(3), 668–678. doi:10.2307/353727

- Bryant, Ch. M., & Conger, R. D. (1999). Marital Access and Domains of Social Support in Long-Term Relationships. *Journal of Marriage and Family*, 61, 437-450.
- Bucher, A., Neubauer, A. B., Voss, A., et al. (2019). Together is Better: Higher Committed Relationships Increase Life Satisfaction and Reduce Loneliness. *Journal of Happiness Studies*, 20, 2445-2469. <https://doi.org/10.1007/s10902-018-0057-1>
- Busby, D. M., Christensen, C., Crane, D. R., & Larson, J. H. (1995). A revision of the Dyadic Adjustment Scale for use with distressed and nondistressed couples: Construct hierarchy and multidimensional scales. *Journal of Marital and Family Therapy*, 21(3), 289-308.
- Carr, D. (2004). The desire to date and remarry among older widows and widowers. *Journal of Marriage and Family*, 66(4), 1051–1068. <https://doi.org/10.1111/j.0022-2445.2004.00078.x>
- Carstensen, Laura L., Derek M. Isaacowitz, and Susan T. Charles. (1999). “Taking Time Seriously: A Theory of Socio-Emotional Selectivity.” *American Psychologist*, 54(3), 165–181.
- Carter, J., Duncan, S., Stoilova, M., & Phillips, M. (2016). Sex, love and security: Accounts of distance and commitment in living apart together relationships. *Sociology*, 50(3), 576–593. <https://doi.org/10.1177/0038038515573689>
- Coltrane, S. (2000). Research on household labor: Modeling and measuring the social embeddedness of routine family work. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 1208–1233. doi:10.1111/j.1741-3737.2000.01208.x
- Connidis, I., Borell, K., & Karlsson, S. G. (2017). Ambivalence and living apart together in later life: A critical research proposal. *Journal of Marriage and Family*, 79(5), 1404–1418.
- Coulter, R., & Hu, Y. (2017). Living apart together and cohabitation intentions in Great Britain. *Journal of Family Issues*, 38(12), 1701–1729. <https://doi.org/10.1177/0192513x15619461>

- De Jong Gierveld, J. (2002). "The Dilemma of Repartnering: Considerations of Older Men and Women Entering New Intimate Relationships in Later Life." *Ageing International*, 27(4), 61–78.
- De Jong Gierveld, J. (2004). "Remarriage, unmarried cohabitation, living apart together: Partner relationships following bereavement or divorce." *Journal of Marriage and Family*, 66(1), 236-243.
- De Jong Gierveld J. (2015). Intra-couple caregiving of older adults Living Apart Together: Commitment and independence. *Canadian Journal on Aging*, 34(3), 356–365.
- DeNeve, K. M., & Cooper, H. (1998). The happy personality: A meta-analysis of personality traits and subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 124, 197–229.
- Diener, E., Lucas, R.E. (1999). Personality and Subjective Well-Being. In D. Kahneman, E. Diener, & N. Schwarz (Eds.), *Well-being: The Foundations of Hedonic Psychology* (pp. 325–337). New York: Russel Sage Foundation.
- Diener, E., & Lucas, R.E. (2000). Subjective Emotional Well-Being. In M. Lewis & J.M. Haviland-Jones (Eds.), *Handbook of Emotions* (pp. 325–337). New York: The Guilford Press.
- Duncan, S., & Phillips, M. (2011). People who live apart together (LATs): New family form or just a stage? *International Review of Sociology*, 21, 513–532.
- Duncan, S., Carter, J., Phillips, M., et al. (2012). Legal rights for people who 'Live Apart Together'? *Journal of Social Welfare and Family Law*, 34(4), 443–458.
- Duncan, S., Phillips, M., Carter, J., Roseneil, S., & Stoilova, M. (2013). Living apart together: uncoupling intimacy and co-residence. *The Sociology Teacher*, 3.
- Duncan, S., Phillips, M., Carter, J., et al. (2014). Practices and perceptions of living apart together. *Family Science*, 5(1), 359–368.

Erikson, E. H. (c2015). Životní cyklus rozšířený a dokončený: devět věků člověka (přeložil Jiří Šimek). Portál.

Falconier, M. K., Jackson, J. B., Hilpert, P., & Bodenmann, G. (2015). Dyadic coping and relationship satisfaction: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 42, 28-46.

Formánková, L., & Křížková, A. (2015). Love Will Keep Us Apart? Understanding Living Apart Together Partnerships in the Post-state-socialist Czech Republic. *Sociologický Časopis / Czech Sociological Review*, 51(6), 993–1022.

<http://www.jstor.org/stable/43921823>

Giddens, A. (1992). *The transformation of intimacy: Sexuality, love and eroticism in modern societies*. Cambridge, UK: Blackwell.

Gottman, J. M., & Silver, N. (2015). *Sedm principů spokojeného manželství: praktický průvodce fungováním dlouhodobých vztahů* (přeložil Marek PROCHÁZKA, přeložil David KRÁSENSKÝ). Jan Melvil Publishing.

Hall, C. S., & Lindzey, G. (2002). *Psychologie osobnosti*. SPN-Mladé letá.

Hamplová, D. (2004). *Životní spokojenost: rodina, práce a další faktory*. Praha: Sociologický ústav.

Harris, M. A., & Orth, U. (2019, September 26). The Link Between Self-Esteem and Social Relationships: A Meta-Analysis of Longitudinal Studies. *Journal of Personality and Social Psychology*. Advance online publication. <http://dx.doi.org/10.1037/pspp0000265>

Haskey, J., & Lewis, J. (2006). "Living-apart-together in Britain: context and meaning." *International Journal of Law in Context*, 2(1), 37-48.

Hašková, H. (2014). *Vlastní cestou?: životní dráhy v pozdně moderní společnosti*. Sociologické nakladatelství (SLON) v koedici se Sociologickým ústavem AV ČR.

Hayes, N., & Joseph, S. (2002). Big 5 correlates of three measures of subjective well-being. *Personality and Individual Differences*, 34, 723–727.

Humanistická psychologie osobnosti. (n.d.). Wikisofia. Dostupné 28. září 2023, na https://wikisofia.cz/wiki/Humanistick%C3%A1_psychologie_osobnosti

Jamison, T. B., & Ganong, L. (2010). "We're not living together:" Stayover relationships among college-educated emerging adults. *Journal of Social and Personal Relationships*, 28(4), 536–557. <https://doi.org/10.1177/0265407510384897>

Kalousová, Z., & Štětovská, I. (2021). Spokojenost v dlouhodobých partnerských vztazích: Kvalitativní Studie českých heterosexuálních párů. *PSYCHOLOGIE PRO PRAXI*, 55(1), 27–35. <https://doi.org/10.14712/23366486.2021.8>

Kamp Dush, C. M., & Amato, P. R. (2005). Consequences of relationship status and quality for subjective well-being. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22(5), 607–627. <https://doi.org/10.1177/0265407505056438>

Karlsson, S., & Borell, K. (2002). Intimacy and autonomy, gender and aging: Living apart together. *Ageing International*, 27(4), 11–26. <https://doi.org/10.1007/s12126-002-1012-2>

Karlsson, S. G., Johansson, S., Gerdner, A., & Borell, K. (2007). Caring while living apart. *Journal of Gerontological Social Work*, 49(4), 3–27. https://doi.org/10.1300/j083v49n04_02

Kim, J., & Hatfield, E. (2004). Love Types and Subjective Well-being: A Cross-Cultural Study. *Social Behavior and Personality*, 32, 173–182.

Kobayashi, K. M., Funk, L., & Khan, M. M. (2017). Constructing a sense of commitment in 'living apart together' (LAT) relationships: Interpretive agency and individualization. *Current Sociology*, 65(7), 991–1009. <https://doi.org/10.1177/0011392137166532>

Křeménková, L., Kvintová, J., & Pugnerová, M. (2017). Vztah životní spokojenosti a jejích složek S Osobnostními Charakteristikami U studentů učitelských oborů. *e-Pedagogium*, 17(1), 76–88. <https://doi.org/10.5507/epd.2017.007>

Křivohlavý, J. (2001). *Psychologie zdraví*. Praha: Portál.

- Lesthaeghe, R. (1995). "The second demographic transition in Western countries: An interpretation." In K. M. Oppenheim & A. M. Jensen (Eds.), *Gender and Family Change in Industrialized Countries* (pp. 17-62). Oxford: Clarendon.
- Levin, I. (2004). Living apart together: A new family form. *Current Sociology*, 52(2), 223–240. <https://doi.org/10.1177/0011392104041809>
- Levin, I., & Trost, J. (1999). "Living Apart Together." *Community, Work & Family*, 2(3), 279–294.
- Lewin, A. C. (2017). Health and Relationship Quality Later in Life: A Comparison of Living Apart Together (LAT), First Marriages, Remarriages, and Cohabitation. *Journal of Family Issues*, 38(12), 1754–1774.
- Liefbroer, A., Poortman, A., & Seltzer, J. (2015). Why do intimate partners not live together? Understanding diversity in LAT relationships across Europe. *Demographic Research*, 32, 251–286.
- Liefbroer, A., Poortman, A., & Seltzer, J. (2015). Why do intimate partners live apart? Evidence on LAT relationships across Europe. *Demographic Research*, 32, 251-286. <https://doi.org/10.4054/DemRes.2015.32.8>
- Lyssens-Danneboom, V., & Mortelmans, D. (2014). Living Apart Together and Money: New Partnerships, Traditional Gender Roles. *Journal of Marriage and Family*, 76. <https://doi.org/10.1111/jomf.12136>.
- McCabe, M. (2006). Satisfaction in Marriage and Committed Heterosexual Relationships: Past, Present, and Future. *Annual Review of Sex Research*, 17(1).
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1991). Adding Liebe und Arbeit: The Full Five-Factor Model and Well-Being. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 17(2), 227–232.
- Mioviský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada.

- Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. (2020). Zpráva o rodině 2020. <https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Zpráva+o+rodině+2020.pdf/c3bdc63d-9c95-497d-bded-6a15e9890abd>
- Možný, I. (2006). *Rodina a společnost*. Sociologické nakladatelství.
- Pasteels, I., Lyssens-Danneboom, V., & Mortelmans, D. (2017). A Life Course Perspective on Living Apart Together: Meaning and Incidence Across Europe. *Social Indicators Research*, 130, 799–817. <https://doi.org/10.1007/s11205-015-1189-x>
- Pišová, K. (2010). *Spolu, ale bez sebe: kvalitativní výzkum osob ve vztazích "living apart together"* [Magisterská diplomová práce, Univerzita Karlova]. Digitální depozitář Univerzity Karlovy. <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/30723>
- Portešová, Š. (1998). Mentální reprezentace domova. *Sborník Prací Filozofické Fakulty Brněnské Univerzity: Řada psychologická*, 46(2), 93-107. Dostupné na <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/114230>
- Rabušic, L. (2001). *Kde ty všechny děti jsou?* Praha: SLON.
- Régnier-Loilier A., Beaujouan É., Villeneuve-Gokalp C. (2009). Neither single, nor in a couple: A study of living apart together in France. *Demographic Research*, 21, 75-108.
- Robotková, A. (2010). Prediktory vývoje manželské spokojenosti. *Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta*. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/mko4q/DP_Spokojenost_final.pdf
- Rodsky, E. (2019). *Fair Play: A Game-Changing Solution for When You Have Too Much to Do (and More Life to Live)*. G.P. Putnam's Sons.
- Rook K. S. (1990). Stressful aspects of older adults' social relationships: An overview of current theory and research. In Stephens M. A. P., Crowther J. H., Hobfall S. E., Tennenbaum D. L. (Eds.), *Stress and coping in later life families* (pp. 173-192). Washington, DC: Hemisphere.

- Rosen-Grandon, J. R., Myers, J. E., & Hattie, J. A. (2004). The Relationship between Marital Characteristics, Marital Interaction Processes, and Marital Satisfaction. *Journal of counseling and development: JCD, Winter 2004*, 82(1).
- Rotter, J. B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs: General and Applied*, 80(1), 1-28.
- Rusbult, C. E. (1983). A longitudinal test of the investment model: The development (and deterioration) of satisfaction and commitment in heterosexual involvements. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(1), 101–117.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.45.1.101>
- Spanier, G. B. (1976). Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and Family*, 38(1), 15-28.
- Spencer L, Pahl R (2006) *Rethinking Friendship: Hidden Solidarities Today*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Sprecher S., Felmlee D. (1992). The influence of parents and friends on the quality and stability of romantic relationship. *Journal of Marriage and Family*, vol. 54, 888-900.
- Sabourin, S., Lussier, Y., Laplante, B., Wright, J., & Dupuis, G. (2005). Marital satisfaction and dyadic adjustment: A multitrait-multimethod analysis. *Psychological Assessment*, 17(2), 244-255.
- Strohm C. Q., Seltzer J. A., Cochran S. D., Mays V. M. (2009). "Living Apart Together" relationships in the United States. *Demographic Research*, 21, 177-214. Crossref. PubMed.
- Sternberg, R. (1986). A triangular theory of love. *Psychological Review*, 93(2), 119-135.
- Strauss, A. L., & Corbin, J. (1999). *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Sdružení Podané ruce.
- Szalma I., Lipps O. (2014, June 26-28). A study of living apart together in Switzerland. Paper presented at the European Population Conference, Budapest.
- Šulová, L. (2006). Rodina funkční a dysfunkční. *Právo a rodina*, 8(1), 8-12.

Tai, T.-o, Baxter, J., & Hewitt, B. (2014). Do co-residence and intentions make a difference? relationship satisfaction in married, cohabiting, and living apart together couples in four countries. *Demographic Research*, 31, 71–104.

<https://doi.org/10.4054/demres.2014.31.3>

Tomášek, M. (2006a). "K genderovým zdrojům individualizačního habitu." *Gender, rovné příležitosti, výzkum* 7(1), 11–15.

Upton-Davis, K. (2012). Living apart together relationships (LAT): Severing intimacy from obligation. *Gender Issues*, 29, 25–38.

van de Kaa, D. J. (1997). "Options and sequences: Europe's demographic patterns," *Journal of the Australian Population Association*, 14(1), 1-30.

van der Wiel, R., Mulder, C. H., & Bailey, A. (2018). Pathways to commitment in living-apart-together relationships in the Netherlands: A study on satisfaction, alternatives, investments and social support. *Advances in Life Course Research*, 36, 13–22.

<https://doi.org/10.1016/j.alcr.2018.03.001>

Výrost, J. (2008). Osobní Vztahy. In Výrost, J., & Slaměník, I. *Sociální psychologie*. (2., přeprac. a rozš. vyd., pp. 233-248). Praha: Grada.

Wallerstein, J. S. (1996). The psychological tasks of marriage: Part 2. *American Journal Of Orthopsychiatry*, 66(2), 217–22.

Winkler, J., & Petrusek, M. (1997). *Velký sociologický slovník*. Karolinum.

Yucel, D., & Latshaw, B. A. (2023). Mental Health Across the Life Course for Men and Women in Married, Cohabiting, and Living Apart Together Relationships. *Journal of Family Issues*, 44(8), 2025–2053. <https://doi.org/10.1177/0192513X211068038>

Přílohy

Seznam příloh:souhlas

1. Abstrakt v českém jazyce
2. Abstrakt v anglickém jazyce
3. Informovaný souhlas
4. Leták oslovující mingles

Příloha č. 1: Abstrakt diplomové práce

ABSTRAKT DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Mingles: Psychologické aspekty životní spokojenosti párů žijících v oddělených domácnostech

Autor práce: Bc. et Bc. Milena Toman

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Šmahajová, Ph.D.

Počet stran a znaků: 109 stran, 174 761 znaků

Počet příloh: 4

Počet titulů použité literatury: 100

Tato diplomová práce se zaměřuje na mingles vztahy, což jsou partnerské vztahy, ve kterých partneři žijí odděleně a nezůstávají společně pod jednou střechou. Hlavním cílem bylo provést hloubkový výzkum tohoto specifického typu vztahů prostřednictvím kvalitativních rozhovorů. Práce identifikuje klíčové faktory ovlivňující kvalitu života a životní spokojenost v mingles vztazích, včetně motivace, vzdálenosti, sociálních sítí, volného času a financí. Zároveň se věnuje psychologickým aspektům těchto vztahů, jako jsou osobnostní rysy, vzrušení a kouzlo prvních fází vztahu, věrnost, porozumění a schopnost komunikace. Práce také zkoumá společenský status mingles vztahů a nátlak ze strany rodiny a společnosti. Výzkum naznačuje, že mingles vztahy mohou být uspokojivé, ale v některých případech přinášejí výzvy a komplikace. Práce také poukazuje na potřebu dalšího výzkumu v této oblasti, s ohledem na to, že se jedná o relativně nový fenomén v partnerských vztazích.

ABSTRACT OF THESIS

Title: "The Psychological Aspects of Satisfaction in Mingles Relationships"

Author: Bc. et Bc. Milena Toman

Supervisor: PhDr. Veronika Šmahajová, Ph.D.

Number of pages and characters: 109 pages, 174 761 characters

Number of appendices: 4

Number of references: 100

This master's thesis focuses on mingles relationships, which are romantic relationships in which partners live separately and do not cohabit. The main objective was to conduct an in-depth investigation of this specific type of relationship through qualitative interviews. The thesis identifies key factors influencing the quality of life and life satisfaction in mingles relationships, including motivation, distance, social networks, leisure time, and finances. It also explores the psychological aspects of these relationships, such as personality traits, the excitement and charm of the initial stages of the relationship, fidelity, understanding, and communication skills. The thesis also examines the social status of mingles relationships and the pressure from family and society. The research suggests that mingles relationships can be satisfying for some individuals, while presenting challenges and complications for others. The thesis also highlights the need for further research in this area, given that it is a relatively new phenomenon in romantic relationships.

Příloha č. 3: Informovaný souhlas

INFORMOVANÝ SOUHLAS

Název výzkumu: Psychologické aspekty spokojenosti ve vztazích mingles

Autor výzkumu: Bc. et Bc. Milena Toman

Instituce: Katedra psychologie, Univerzita Palackého v Olomouci

Děkuji za váš zájem o účast v mém výzkumu. Prosím, **pečlivě si přečtete následující informace**, aby bylo zajištěno, že rozumíte cílům, metodám a možným dopadům tohoto výzkumu.

Cíle výzkumu

Cílem tohoto výzkumu, který probíhá v rámci mé diplomové práce, je prozkoumat psychologické aspekty spokojenosti v mingles vztazích, aby bylo možné lépe porozumět tomuto fenoménu a jeho dopadu na jednotlivce a páry.

Účast ve výzkumu

Účast v tomto výzkumu je zcela dobrovolná. Můžete se rozhodnout neúčastnit se nebo kdykoli během výzkumu účast ukončit.

Postup

Výzkum probíhá formou polostrukturovaného interview, které bude autorka nahrávat na diktafon. Po přepsání dat bude nahrávka smazána. Vaše jména budou zaměněna a jakékoliv údaje, které by vedly k Vaší identifikaci, budou vynechány.

Anonymita a ochrana dat

Všechna data získaná během tohoto výzkumu budou anonymní a budou zpracována a uchovávána tak, aby byla zachována ochrana účastníků. Žádné osobní údaje umožňující identifikaci účastníků nebudou zaznamenány ani uchovány.

Výsledky a zpětná vazba

Výsledky tohoto výzkumu budou použity k rozšíření znalostí o psychologických aspektech spokojenosti v mingles vztazích. V případě zájmu budou účastníkům poskytnuty informace o výsledcích výzkumu.

Souhlas

Rozumím cílům, postupům a ochraně soukromí v tomto výzkumu a dobrovolně se rozhoduji účastnit se. Rozumím, že mohu kdykoli svoji účast ukončit.

Datum: _____

Podpis: _____

Děkuji za vaši účast, velmi si vážím si času, který jste mi věnovali.

Příloha č. 4: Leták oslovující mingles

MÁTE PARTNERA, MANZELA?

1 rok a déle

ALE ŽIJETE ODDĚLENĚ?

A zatím neplánujete život spolu?

POMOZTE MI S VÝZKUMEM

Milena Toman

 milena.toman01@upol.cz

 +420 722 923 945

SPOKOJENOSTI VÁS I DALŠÍCH MINGLES